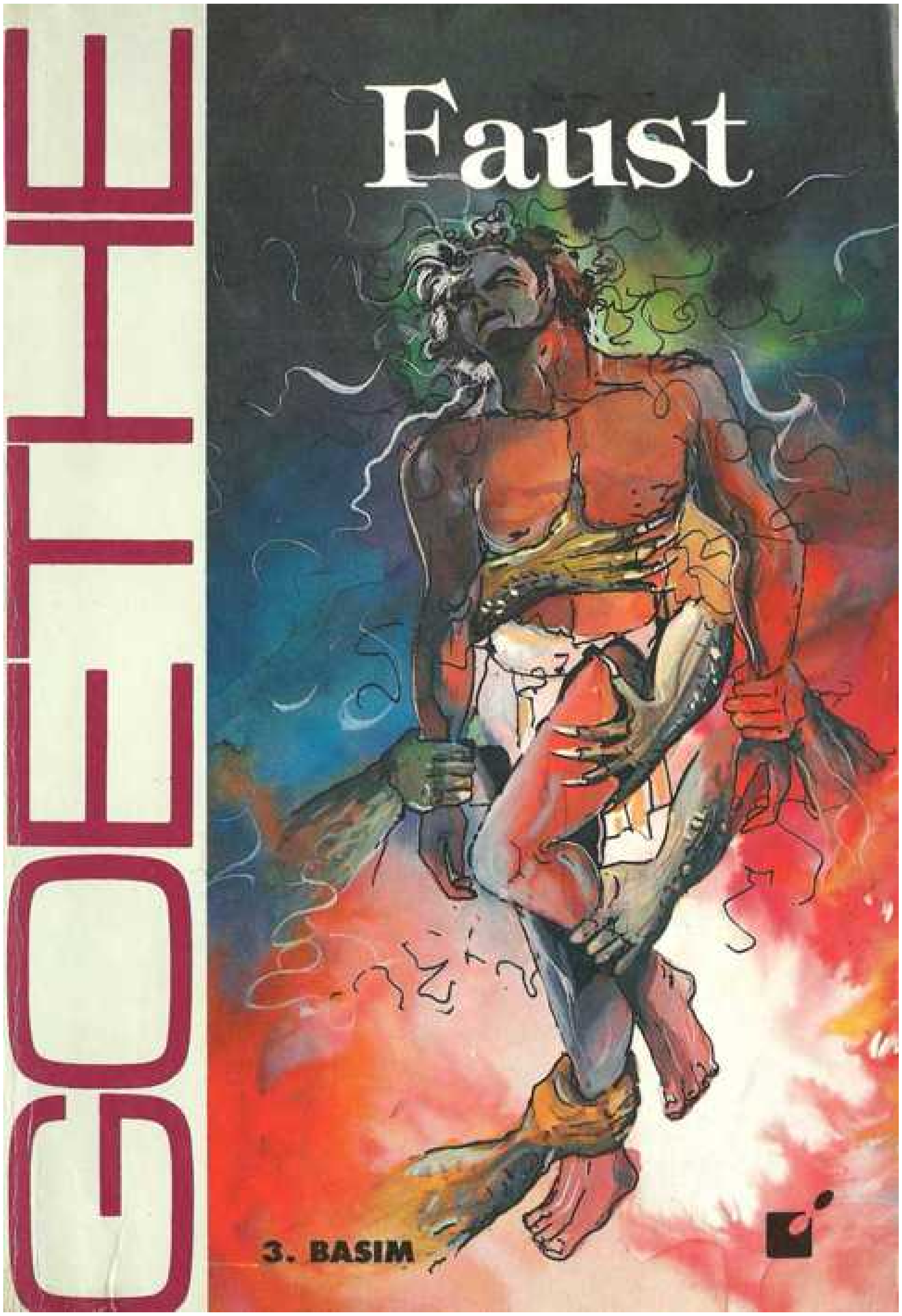
GOETHE

Faust

3. BASIM

FAUST – GOETHE

GOETHE
Faust
3. BASIM

**Zavallı şeytan, bana ne verebilirsin ki?
Yükseklere göz dikmiş insan bilincini,
Senin gibiler kavrayabilir mi hiç?
Sendeki gıda doyurmaz insanı,
Elindeki kızıl altın, civa gibi,
Avcun içinden akıp gider,
Senin kumar masalarında,
Kimse kazanmaz,
Daha sarılırken başkalarına bakar,
Göndereceğin kızlar,
Vereceğin itibarın tanrısal gururu,
Kuyruklu bir yıldız gibi,
Kayar gider;
Bunları mı sunacaksın?
Göster bana bakalım,
Koparılmadan çürüyen meyveyi,
Hergün yeniden yeşillenen ağacı!**

İçindekiler

ÖTEKİ KLASİK

Kapak Tasarım : Öteki Ajans Kapak Resmî: Efkan

Beyaz Dizgi : Şubat Ajans,417 97 60

Baskı: Yeni Doğuş Matbaası - 417 87 52

1. **Basım , Mart 1992**
2. **Basım , Kasım 1993**
3. **Basım , Ocak 1995**

Öteki, *Açı Yayıncılığın kuruluşudur.*

Yönetim Yeri:

Mediha Eldem Sok: 52/1 06420 Kızılay/ANKARA Tel (Fax) 433 96 09

ISBN 975 - 7782 - 13 - 0

Johann Wolfgang Goethe

FAUST

Türkçesi

Nihat Ülner

Johann Wolfgang Goethe

Johann Wolfgang Goethe 23 Ağustos 1749 tarihinde Frankfurt'ta doğdu. Varlıklı bir ailenin çocuğu olarak oldukça iyi bir eğitim gördü. Böylece çocuğun kapsamlı kişilik yapısı (baba tarafının akılcılığı ve

anne tarafının yoğun duygusallığı) herşeye rağmen birarada varolabildi. Gençliğinde hukuk eğitimini doktoraya kadar sürdürmüştür ve gerçek anlamda edebiyata yönelmeden önce doğabilimi ve resim sanatı alanlarında yeteneklerini ortaya koymuştur.

1776'dan itibaren Weimar Dükalığı’nda müşavirlik yaptı. Bu sırada Weimar Tiyatrosu da ona bağlıydı. Weimar’daki devlet görevini yaşamının sonuna kadar devam ettirdi.

Goethe'nin klasik dönemi ünlü İtalya seyahatinin (1786-1788) sonrasına rastlar. Gittiği İtalya'da daha önce yalnızca kitaplarda okuduğu Antik Çağ ile gerçek anlamda karşı karşıya kaldı.

Alman düşünce ve edebiyatını derinden etkilediği gibi, ulusal sınırları aşıp dünya edebiyatının olmazsa olmaz yazarlardan biri olarak kabul edildi.

Yaşama 22 Mart 1832 yılında gözlerini yumdu. Son sözleri ünlüdür: "Işık, daha çok ışık!”

Çevirmenin Notu

Elinizdeki çeviri Faust konusunda sanırım 5. veya 6. çeviri denemesi. Karşılaştırdığım çeviriler Sadi Irmak (1960), Vasfi Mahir Kocatürk (1963, 1968) ve Haşan İzzettin Dinamo'ya ait (1983; bu aynı zamanda en son çeviri).

Çevirinin 'artistik' yönüne fazla bir ağırlık vermedim: Işığın rahatça geçebilmesi için saydamlığı seçtim. Özgün sanatsal bir çabanın ancak tiyatronun kendi özgün ortamında gerçekleşebileceğine inanıyorum.

Faust'a gelince, Goethe bunu oldukça genç yaşta yazmıştır ve konu peşini bırakmayınca, daha olgun bir döneminde onu yeniden ele almıştır. Halk söylencesinde olduğu gibi, Goethe, Faust'u cehenneme gönderecekti (klasik tragedya usülüne göre onu 'öldürecekti') ama sonra bu düşüncesini değiştirdi. Herhalde hem Faust'un hem Mefistofeles'in inşaası sırasında kendine ait fazlasıyla malzeme kullanmıştır. Kimse kendini bile bile ne cehenneme gönderir ne de bir cehennem kaçkını olduğunu itiraf eder; en azından akıllı biri.

Doğal olarak teşekkür etmem gereken arkadaşlarım var: Eşim Berna Ülner sürekli redaksiyon yaptı, Macit Koper bazı bölümlen okudu ve önerileriyle katkıda bulundu ve bütün çalışma boyunca Prof. Wilfried Buch sonu gelmez sorularımı yanıtladı. Ayrıca Yayınevinin titiz çalışma tarzı ve Halil Hacıalioğlu'nun redaksiyonu çalışmamı çok olumlu yönde etkiledi.

Ankara, 13 Mart 1992

TİYATRODA ÖN OYUN

Tiyatro Müdürü. Ozan. Palyaço

Tiyatro Müdürü:

İkinizde, zor ve sıkıntılı anlarımda,
Çoğu zaman bana yardımcı oldunuz;
Söyleyin şimdi:
Nedir beklentileriniz,
Almanya'daki girişimlerimiz için?
Halkın hoşuna gitmeyi çok isterdim,
Çünkü yaşayan da yaşatan da odur.
Direkler dikildi, tahtalar çakıldı,
Şimdi herkes bir şenlik bekliyor.
Oturuyorlar işte kaygısızca,
Daha şimdiden kaşlarını çatmışlar,
Ve hayrete düşmeyi bekliyorlar.
Halk ruhunun nasıl doyduğunu,
İyi bilirim aslında;
Ama hiç bu kadar sıkıntıya düşmemiştim:
Hergün en iyi eserleri görmeye,
Seyirci alışık değildir gerçi,
Ama dehşet kitap okudular.
Şimdi ne yapsak da gösterimiz,
Taze ve yeni gelse onlara,
Hem anlamlı olsa hem hoşlarına gitse?
Çünkü en doğal hakkımdır görmek,
Gidip gelen dehşetli doğum sancılarıyla,
Seyircilerin nasıl zorlukla geçtiğini,
Bu kutsal kapımızın arasından;
Daha gündüzden, omuzlayarak birbirlerini,
Nasıl gişenin önünde didiştiklerini,

Ve onların bir bilet için, neredeyse,
Birbirlerini çiğnediklerini- sanki kıtlıkta,
Fırın önünde ekmek alacaklar!
Birbirinden öylesine farklı kişilerde,
Etkili olabilen bir mucize,
Ancak senin harcın, ey ozan;
Arkadaşım, ne olur,
Onu bugün de yarat.

Ozan:
Aman sözetme bana, renkli kalabalıklardan,
Onları görür görmez, ruhum kararır.
Bizi zorla girdabına çeken,
O gidip gelen insan selini gözümden sakla.
Gökyüzünün sessiz eşiğine götür beni,
Orada, yalnızca ozanın arı sevinci serpilir;
Orada aşk ve arkadaşlık duyguları,
Tanrıların dokunuşuyla,
Yüreğimize esenlik verirler ve korunurlar.
Gönlümüzün derinliklerinde, ah,
Meydana gelenleri,
Dudaklarımız çekinerek,
Kah başarısız, kah başarıyla,
Mırıldandıktan sonra kendi kendine,
Vahşi bir anın şiddeti yutuyor.
Genellikle yıllar geçmeli ki, sonunda,
Kusursuz bir yapıt ortaya çıkabilsin.
Parlak olan şeyler, bir an için doğmuşlardır,
Gerçek olanlarsa, kaybolmaz gelecek soylarda.

Palyaço:
Gelecek soylar beni ilgilendirmez doğrusu!
Ben de onlardan sözedersem eğer,
Bugün yaşayanları kim eğlendirir?
Oysa istedikleri şey, eğlencedir,

Ve sunulması gereken de budur.
Mert bir delikanlının varlığı,
Bence hiç de fena sayılmaz.
Hoşa gidecek biçimde konuşan birini,
Önceden kestirilmeyen seyirci beğenisi,
Hayal kırıklığına uğratmaz;
Bir de etrafı istediği gibi kalabalıksa,
İyice etkili olur öyle biri.
Uslu ve iyi bir örnek olun,
Duyurun imgelemin bütün korolarını;
Akıl, anlama, duygu ve tutkuyu;
Ama, bunu yaparken hiç unutmayın ki,
Çılgınlıklar da eksik olmasın.

Tiyatro Müdürü:
Ve herşeyden önce yeterince olay olmalı!
Seyretmek için gelirler,
En çok sevdikleri budur.
Gözler önünde çoksa olup biten,
Seyirci kalabalığı, doyasıya,
Hayret içinde seyredebilirse,
Yaygın bir başarı kazanır,
Hem de sevilen bir adam oluverirsiniz.
Kalabalıklarla baş edebilmeniz,
Bir nicelik sorunudur;
Sonuçta herkes beğendiğini seçer.
Bolluk sunan, herkese bir şeyler verir,
Ve herkes memnun ayrılır müesseseden.
Eğer sahneye bir eser koyacaksanız,
Birkaç tane eser birden olsun!
Böyle bir türlüyü,
Pişirebilirsiniz herhalde.
Bir bütün yaratmanın ne yararı var,
Nasılsa seyirciler,

Didikleyecekler eserinizi.

Ozan:

Bilemezsiniz, bu ne berbat bir sanattır!
Söyledikleriniz, yüzkarasıdır gerçek sanatçının!
Bir beyefendi gibi savsakça bir şeyler karalamak,
Görüyorum ki, sizlerin ilkesi olmuş.

Tiyatro Müdürü:

Suçlamalarınız dokunmuyor bana.
Esaslı bir etki elde etmek,
Ancak en iyi gereçlerle mümkündür.
Bir düşünün yumuşaklığını,
Yarmak istediğiniz tahta parçasının,
Bir göz atın, kimler için yazdıklarınıza!
Biri can sıkıntısından gelmiş, diğeri,
Fazlasıyla donatılmış bir sofradan;
En kötüleri ise,
Yalnızca dergi okumaya gelenler.
Dağınık bir zihinle akın ederler,
Aceleyle, maskeli baloya gelir gibi,
Ve adımları hızlandıran yalnızca merak;
Kendilerini ve süslerini sergileyen hanımlar,
Ücretsiz olarak oyunculara katılır.
Ozanlığın doruklarında ne düşler görürsünüz?
Dolu bir salon sizde yoksa sevinç mi yaratır?
Sanat severlere yakından bir bakın!
Bir yarıları soğuktur, bir yarıları da ham.
O adam, gösteriden sonra kağıt oynamayı, bu ise,
Bir kadınla çılgın bir gece geçirmeyi düşlüyor.
Ve siz ahmaklar, bu türden amaçlar için mi,
İlham perilerini durmadan rahatsız ediyorsunuz?
Daha çok ve gittikçe daha çok vermelisiniz,
Bu öğüdümle mutlaka hedefi tuttturursunuz.
İnsanların aklını iyice karıştırmaya çalışın,

Zordur, onları tatmin etmek
Pekala, şimdi neye karar kıldınız,
Sevince mi, yoksa keder ve acılara mı?

Ozan:

Git de başka bir hizmetkar bul kendine!
Ozan kişi, en yüce hakkı,
Doğanın bağışladığı insan olma hakkını,
Senin uğruna böyle alçakça yitirmemeli!
O nasıl sarsar bütün yürekleri?
Nasıl her unsura egemen olur?
Gönlünden çıkan uyumlu ses değil midir,
Ozanın bu başarısını sağlayan,
Ve dünyayı yüreğine geri çeken?
Doğa, elindeki iplerin sonsuzluğunu,
Kaygısızca döndürdüğü çıkrığa zorlarken,
Bütün varlıkların uyumsuz kalabalığı,
Keyifsiz ve karışık sesler çıkarırken:
Akıp giden ve hiç değişmeyen varlık dizisini,
Kollara ayıran ve ona can katan,
Ölçülerle devinmesini sağlayan kimdir?
Çok sesli uyumun tınısını elde etmek için,
Kimdir tekliği evrensellikle kutsayan?
Fırtınaları kim estirir tutkularda?
Kimdir gün batımının kızıllığına,
Ağırbaşlı bir anlam kazandıran?
Kimdir bütün ilk bahar çiçeklerini,
Sevgilisinin yollarına döken?
Şu anlamsız yeşil yaprakları kimdir,
Bir onur tacı halinde ören?
Olympos'u güven altına alan?
Tanrıları birleştiren?
Ozanlıkta kendini açıklayan,
İnsanın gücü değil midir bu?

Palyaço:

Kullanın öyleyse bu güzel güçleri,
Ve ozanlığınızla işe koyulun, tıpkı,
Bir aşk macerasında olduğu gibi.
İnsanlar karşılaşır, hisseder, birleşirler,
Ve olayların örgüsü gitgide gelişir;
Önce sevinç vardır, sonra acılar eklenir,
Ve bir bakarsın ki, bir roman oluşuvermiş.
Biz de işte böyle bir oyun koyalım!
Avuçlayın, dopdolu insan yaşamını!
Çoğumuzun bilmeden yaşadığı bir yaşamdır bu,
Onu her neresinden yakalarsanız, ilgi görür.
Saydamlığı az olan renkli imgeler,
Bol yanılgı, gerçek ise küçük bir kıvılcım
Bütün dünyayı canlandıran ve dirilten,
En iyi içki,
Böyle mayalandırılır.
O zaman gençliğin en güzel çiçekleri,
Oyununuz için toplanıp sizden eşinirler,
O zaman her narin gönül,
Eserinizden melankolik bir gıda emer,
O zaman bir şu, bir bu duygu kışkırtılır,
Ve hepsi görür, kalblerinde ne taşıdıklarını.
O yaşlarda,
Hemen ağlayıp gülmeye hazırdırlar,
Saygıları vardır sürükleyici olana,
Ve yanılsamayı severler henüz;
Tamamlanmış kişilikler birşey beğenmez,
Oluş içindekilerse hep kanarlar.

Ozan:

O halde bana da geri vermelisin,
Oluş içinde olduğum o zamanları,
Yoğun ezgilerin kaynağı,

Hep yeniden doğurduğu,
Sislerin dünyayı perdelediği,
Tomurcukların mucizeler vaadettiği,
Ve ben, ovaları baştan başa kaplayan,
Binlerce çiçeği kopardığım zamanları.
Hiçbir şeyim yoktu, ama yetiyordu:
Gerçek tutkusu ve düşlerin hazı.
Geri ver gem vurmadan bu güdüleri,
Derin, acılarla dolu mutluluğu,
Nefretin gücünü, aşkın kudretini,
Geri ver bana, gençliğimi.

Palyaço:

Arkadaşım!
Elbette ihtiyacın olur gençliğe:
Savaşta düşmanlar sardığında seni,
Kızların en sevimlileri,
Zorla boynuna sarıldığında,
Hızlı yarışın zafer tacı,
Uzaktaki zorlu varışta görününce,
Coşkulu danslardan sonra,
Geceler içki masalarında geçtiğinde.
Ancak, hakim olduğunuz aletin tellerini,
Korkusuz ve incelikle tınlatmak,
Kendi koyduğunuz hedefe doğru,
Yaraşan bir arayışla kanat açmak,
Sizin görevinizdir, yaşlı beyler.
Gençlere göre daha az değildir,
Sizlere beslediğimiz saygı;
Denildiği gibi yaşlılık çocuklaştırmaz,
Bizi gerçek birer çocuk olarak bulur.

Tiyatro Müdürü:

Yeterince söz söylendi artık,
Eylem de görmek istiyorum!

Birbirinize övgüler yağdırmak yerine,
Yararlı bir iş yapılabilir.
Efkardan sözetmek neye yarar?
İkircim sonuca götürmez
Eğer ozan olarak ortaya çıktıysanız,
Hükmedin edebiyata.
İhtiyacımızı biliyorsunuz,
Sert içkiler tatmak istiyoruz;
Hemen onları hazırlamaya koyulun!
İşine bugün başlamazsa insan,
Onu yarın bitiremez,
Ve boş geçmemeli hiçbir gün;
Başarılması mümkün görünene,
Korkusuz bir kararlılıkla el atmak gerek,
O zaman işin peşi bırakılmaz,
Ve onu bitirmeden erişilmez huzura.
Biliyorsunuz, Alman sahnelerinde,
Herkes istediğini deneyebilir;
Bugün de dekor ve makinaları,
Esirgemenizi beklemiyorum.
Kullanın,
Büyük ve küçük gökyüzü ışıklarını,
Yıldızları da harcayabilirsiniz.
Su, ateş ve kayalıklar,
Hayvanlar ve kuşlar,
Hepsi bol miktarda mevcut.
Böylece, bu dar ahşap sahnemizde,
Boy gösterir bütün Yaratılış;
Ve ölçülü bir hızla,
Gökten başlayıp dünyadan geçer,
Sonunda da cehenneme gider.

GÖKYÜZÜNDE MUKADDİME

Tanrı, Semavi ordular. Sonra Mefistofeles.
Üç büyük melek öne çıkar.

Refail: Her zamanki gibi söyler güneş,
Kardeş alemlerle yanşan ezgisini,
Ve önceden belirlenmiş yolculuğunu,
Gök gürültüsüyle tamamlar.
Görünüşü meleklere güç verir,
Hiçbiri onu anlamasa dahi;
Bu akıl almaz, üstün eserler,
Görkem dolu, ilk günkü gibi.

Cebrail: Ve hızla, anlaşılmaz bir hızla,
Döner dünyanın görkemi;
Cennetin aydınlığı, korkunç derin gece,
Birbirine dönüşüp durur;
Kayaların derinliklerinde deniz,
Engin akışlarla köpürür,
Ve alemlerin sonsuz hızı,
Kaya ve denizi beraberinde götürür.

Mikail: Denizden karaya, karadan denize,
Fırtınalar esintilerini yarıştırır,
Ve çevrelerini derinden etkileyen,
Öfke dolu bir zincir oluşturur.
Bir patikada yakıcı bela alevlenir,
Gök gürültüsünün takip ettiği.
Ancak, Efendimizin elçileri,
Saygı ile eğilirler,
Uyumlu gidişi önünde günlerin.
Üçü birden: Görünüşün meleklere güç verir,
Hiçbiri seni anlamasa dahi,
Bu akıl almaz üstün eserler,

Görkem dolu, ilk günkü gibi.

Mefistofeles: Efendimiz!
Aramızdaki hal ve gidişi sormak için,
Bir kez daha bize yakınlaştığından,
Ve beni görmek,
Sevdiğin bir töre olduğuna göre,
işte buradayım, hizmetkarlarının arasında.
Bağışla, söyleyecek parlak sözcüklerim yok,
Varsın, çevredekilerin hepsi alay etsin benimle;
Eğer bırakmış olmasaydın gülme alışkanlığını,
Onlar gibi içlenmem, güldürürdü seni mutlaka.
Güneş ve alemler hakkında birşey söyleyemem,
Ama insanların sıkıntılarını görüyorum.
Dünyanın küçük tanrısı hep aynı halde,
Ve ta ilk günkü gibi anlaşılmaz.
Aslında biraz daha iyi yaşardı, eğer,
Gökışığının yansımasını vermemiş olsaydın ona;
O buna akıl adını vermiş ve ondan yalnızca,
Hayvandan daha hayvan olmak için yararlanıyor.
Bana öyle geliyor ki,
İzninizle Efendimiz,
O sanki şu uzun bacaklı böceklerden biri,
Hep uçan, uçarak zıplayan ve otların arasında,
Hep aynı teraneyi dinleten.
Hiç olmazsa otların arasından çıkmasa;
İlla da her işe burnunu sokacak.

Tanrı: Başka söyleyeceğin yok mu?
Hep şikayet midir, senden duyacaklarım?
Sonsuza dek dünyadan hoşnut olmayacak mısın?
Mefistofeles: Hayır, efendimiz! Dünya'daki durumu,
Her zamanki gibi oldukça kötü buluyorum.

Keder dolu günlerinden ötürü, acırım insanlara,
Ben bile dokunmak istemiyorum onlara.

Tanrı: Faust'u tanıyor musun?
Mefistofeles: Doktor'u mu?
Tanrı: Evet, kulumu!
Mefistofeles: Sahiden!
Size garip bir biçimde hizmet ediyor.
O ahmağın yediği ve içtiği,
Ne su görmüştür ne toprak.
içindeki kaynaşma onu uzaklara sürüklüyor,
Yarı yarıya bilincindedir kendi deliliğinin;
Gökyüzünden en güzel yıldızları ister,
Dünyadan da en yüksek hazları,
Ve her türden yakınlık ya da uzaklığa,
Derinden devinen bu gönül kanmaz.

Tanrı: Şimdilik bana,
Karışık bir hizmet veriyorsa da,
Onu yakında aydınlığa kavuşturacağım.
Küçük bir ağaç henüz yeşillendiği anda,
Gelecekte onun çiçek açacağını,
Meyve vereceğini bilir bahçıvan.

Mefistofeles: Nesine bahse giriyorsunuz?
Bu kulunuzu kaybedeceksiniz,
Eğer izninizle,
Ona kendi yöntemlerimle,
Yavaşça yaklaşırsam!
Tanrı: O dünyada yaşadığı sürece,
İstediğini yapmakta özgürsün.
Yanılabilir de, insan devindikçe.

Mefistofeles: Teşekkür ederim size; çünkü ölülerle,
Sevmedim hiçbir zaman uğraşmayı.
En çok dolgun ve al yanakları severim.

Bir ceset için kılımı kıpırdatmam;
Kedinin fare için hissettiklerini,
Ben de yaşayanlar için hissediyorum.

Tanrı: Pekala, benden sana izin!
Özkaynağından uzaklaştır bu ruhu,
Ve götür onu, becerebilirsen,
Beraberinde aşağıya doğru.
Ama iyi bir insanın,
Karanlık bir devinim içinde olsa dahi,
Doğru yolun pekala farkında olduğunu,
İtiraf etmek zorunda kaldığın zaman,
Utanç içinde çıkacaksın karşıma.

Mefistofeles: Bu şartlar benim için uygun!
Zaten uzun sürmez bu iş.
Bahis konusunda kaygılanmam gereksiz.
Amacıma ulaştığım gün, izninizle,
Göğsümü zafer coşkusuyla dolduracağım.
O zaman Faust toz yutacak,
Üstelik de zevkle,
Ninem olan o ünlü yılan gibi.

Tanrı: Bunda da tümüyle özgürsün;
Senin gibilerinden hiç nefret etmedim.
Bütün yadsıyan ruhlar arasında,
En az ifrit bana yük olur.
Çok kolayca gevşer insanın eylemliliği,
O hemen mutlak devinimsizliği özler;
Dolayısıyla katarım insanın yanına,
Kışkırtıcı ve devinim veren bir arkadaşı
Şeytanın yaratıcı görevi bu işte.
Ama siz, tanrının gerçek oğulları,
Canlı, zengin güzelliğin tadını çıkarın!
Sonsuza dek yaşayan ve devinen oluş,

Sizi sevgi dolu kollarıyla sarsın,
Ve siz, titrek bir görünümle uçuşanları,
Kalıcı düşüncelerle sağlamlaştırın.

(Gökyüzü kapanır, büyük melekler dağılır.)

Mefistofeles: (yalnız)
Zaman zaman ihtiyarı görmeyi severim,
Onunla bozuşmak istemezdim doğrusu.
Bu denli yüksek bir efendinin,
Ne kadar da hoş,
Şeytanın ta kendisiyle,
Böyle insanca konuşması.

TRAGEDYANIN BİRİNCİ BÖLÜMÜ

Gece

Yüksek tavanlı, dar, Gotik tarzında bir odada
Faust, yazı masasının koltuğunda, huzursuz.

Faust: Araştırdım, ah, ateşli çabalarla,
Felsefe, hukuk ve tıp bilimini,
Bir de, ne yazık ki, ilahiyatı!
Şimdi de duruyorum burada, bir ahmak gibi,
Hiç de akıllanmış değilim.
Yüksek ünvanım, doktoram bile var,
Ve on yıldan beri öğrencilerimin burunlarını,
Kah o yöne kah bu yöne çekiştiriyorum
Birşey bilemeyeceğimizi, sonuçta anlamak için!
Buna dayanamıyor artık yüreğim.
Belki daha akıllıyım bütün o züppelerden,
Doktor, uzman, yazar ve papazlardan;
Belki ne kuşku duyuyorum ne de kaygı,
Korkmuyorum cehennem ve şeytandan
Ama bütün şevkim de kırıldı,
Birşeyler bildiğime kandıramıyorum kendimi,
İnanamıyorum, birşeyler öğretebildiğime,
İnsanların düşüncelerini değiştirip,
Onlara doğru yolu gösterebileceğime.
Üstelik ne malım mülküm, ne param var,
Ne de dünyada bir itibar ve gösterişim;
Bir köpek bile yaşamak istemez böyle!
Dolayısıyla kendimi büyüye verdim şimdi,
Ruhun gücü ve belagatı,
Bana bazı sırlar açıklasın diye;
Bilmediklerimi ter dökerek,
Öğretmeye devam etmek istemiyorum;
Dünyayı özünde bir arada tutanın,
Ne olduğunu bilmek istiyorum;
Onu devindiren güçleri görmeliyim,

Ve tohumun kendisini;
Bıktım artık,
Sözcüklerin arasında aranıp durmaktan.
Ey dolgun ayışığı, nice geceyarıları,
Seni yazı masamda karşıladım,
Bir zamanlar, hüzünlü arkadaşım,
Kitapların, kağıtların arasında doğuverirdin;
Kederime keşke bu gece son kez tanık olsan!
Ah! Dağların tepelerinde,
Senin sevgili ışığında dolaşıp,
Hayaletlerle mağaraların çevresinde uçsam,
Senin solgun ışığına bıraksam kendimi,
Ve bütün bu bilgi bulutundan sıyrılıp,
Çiğlerinde yıkanarak sağlığa kavuşsam!

Eyvah! Hala bu zindanda mıyım ben?
Kahrolsun bu sessiz duvar deliği,
Burada gökyüzünün sevgili ışığı bile,
Renkli camlarda kırılıp bulanıklaşıyor!
Kurtların kemirdiği, tozların örttüğü,
Sararmış sayfaların yığıldığı,
Bu kitap yığınında sıkışmış olmak;
Kavanozlar, kutularla kuşatılmak,
Zaten aletlerle dolu bu yere,
Atalardan kalma eşyaları da yığmak
Bu mudur dünya! Buna dünya mı denir!
Kendine sorman gerekli mi, niçin yüreğinin,
Korku içinde göğsüne tutunduğunu?
Niçin açıklanmayan bir acının,
Bütün diriliğini engellediğini?
Tanrının insanı yerleştirdiği,
Canlı doğa yerine, seni çevreleyen,
Yalnızca duman, küf, hayvan iskeletleri,
Ve ölülerin kemikleridir.

Haydi! Kaç! Engin topraklara doğru!
Nostradamus'un el yazması,
Bu sır dolu kitap,
Rehber olarak yetmez mi sana?
Yıldızların döngüsünü,
O zaman anlarsın işte,
Ve doğa sana öğretirse,
Serpilir içindeki canın gücü,
Candan cana konuşurcasına.
Hiçbir yararı yoktur,
Kuru kuruya düşünceyle,
Bu kutsal işaretleri açıklamanın;
Ey ruhlar, yakınlarımda dolaşıyorsunuz:
Yanıt verin, duyuyorsanız beni!

Kitabı açar ve Büyük Evren 'in işaretini görür.

İşte! Bu görüntünün bana akışı,
Bütün duyularıma birden haz verdi!
Sinir ve damarlarımın ateşini dirilten,
Taze ve kutsal bir yaşam mutluluğu,
Tüm benliğime yayılıyor.
İçimdeki kargaşayı dindirip,
Zavallı yüreğimi sevinçle dolduran,
Ve gizli bir güdüyle doğanın güçlerini,
Bana açıklayan bu işaretleri,
Bir tanrı mı yazdı?
Ben bir tanrı mıyım? Işık içinde kaldım!
Önümde duran bu arı biçimler,
Devinen doğanın ta kendisi.
Şimdi anlıyorum bilgenin şu sözünü:
"Ruhların dünyası kililtli değildir,
Kapalı olan duyularındır yalnızca,
Yüreğinse ölü!

Kalk, öğrenci, kaygısızca yıkamaya git,
Ölümlü gönlünü sabah şafağında!”
(işarete bakar.)
Nasıl herşey bir bütünlüğe kavuşuyor,
Tek tek şeyler birbirinin içinde,
Nasıl devinip yaşıyor!
Gökyüzünün güçleri alçalıp yükseliyor,
Altın kovalarını birbirlerine sunuyor!
Esenlik kokularını salan kanatlarla,
Gökyüzünden yeryüzüne yönelen bu güçler,
Evrenin uyumlu ezgisini söylüyorlar!

Ne görüntü! Ama ah! Yalnızca görüntü!
Seni nerenden kavrayabilirim, sonsuz doğa?
Ve siz, ey yaşamın kaynağı olan göğüsler,
Gökyüzünün ve dünyanın bağlı olduğu:
Kurumuş gönlün özlemle yöneldiği,
Kabaran emziren göğüsler,
Ben hep umutsuzca hasretinizi mi çekeceğim?

(isteksizce sayfayı çevirir; Doğa Ruhu'nun işaretini görür.)

Bu işaretin bendeki etkisi ne kadar farklı!
Sen, Toprak Ananın özü, bana daha yakınsın;
Şimdiden güçlerimin yükseldiğini duyumsuyorum,
Şimdiden şarap içmişçesine ateşlendim,
Cesaret duyuyorum, dünyaya açılmak için,
Dayanmak için dünyanın keder ve mutluluğuna;
Geliyor kasırgalarla boğuşmanın cesareti,
Korkmamanın, gemi batarken çatırtılarla.
Tepemde bulutlar toplanıyor
Ay, ışığını gizliyor
Işığı sönüyor lambanın!
Dumanlar yükseliyor! -
Başımın çevresinde,

Kırmızı ışınlar uçuşuyor -
Yukarıdan,
Bir soğuk esip çarpıyor bana,
Farkındayım,
Uğruna yakardığım o Ruh geldi.
Sen, uçuyorsun çevremde, açıl bana?
Ah! Kalbim parçalanıyor sanki!
Duyularım bilmediğim algılarla kabarıyor!
Yüreğimi tümüyle sana teslim ettim!
Mecbursun! Mecbursun!
Yaşamım pahasına olsa da!

(Kitabı kavrar ve gizemli bir biçimde Doğa Ruhu'nun işaretini söyler. Kızıl bir alev parlar, alevin içinden de Ruh çıkar.)

Ruh: Bana kim sesleniyor?
Faust: (bakamıyor) Ne korkunç görünüş!
Ruh: Gücünle getirdin beni, çekerek,
Kendi alemimden,
Ve şimdi
Faust: Eyvah! Sana dayanamıyorum!
Ruh: Nefesinle yalvardın,
Bana bakmak, sesimi duymak,
Çehremi görmek için;
Canının bu güçlü yakarışı beni çekti,
İşte geldim! -Senin gibi bir üstün insanda,
Nedir bu zavallı dehşet!
Nerede kaldı, bu candan çağrın?
Nerede o gönül ki,
İçinde bir dünya yaratıp taşıyan,
İçinde bir dünya serpilten?
O değil miydi,
Sevinç sarsıntılarıyla kabarıp,
Bizim gibi ruhlarla,

Aynı düzeye çıkmak isteyen?
Güçlü sesi kulağıma çalınan,
Var gücüyle,
Bana yönelen ey Faust,
Sen neredesin?
Sen misin o, esintimin sarılmasıyla,
Canının iliklerine kadar titreyen,
Korkuyla bükülmüş bu solucan?

Faust: Ateşten görünüş,
Senin önünden geri mi çekileceğim?
Benim, Faust, seninle eşitim ben!

Ruh : Yaşamın sellerinde, eylem kasırgalarında,
Yükselip dalgalanırım ben,
Giderim bir bu yana, bir o yana!
Doğum ve mezar,
Sonsuz bir denizdir,
Bir geliş ve gidiştir,
Ateşli bir yaşamdır,
Ve zamanın hızlı tezgahında,
Böylece dokurum ben,
Tanrısallığın canlı giysisini.

Faust: Engin dünyayı arşınlayan,
Ey hamarat Ruh,
Ne kadar yakınım sana!

Ruh : Aklınla kavradığın ruha benziyorsun,
Bana değil! (ortadan kaybolur.)

Faust: (yıkılarak)
Sana değil mi!
Kime benziyorum öyleyse?
Tanrının bir sureti olan ben!
Benzemiyorum, sana bile! (Kapı çalınır.)
Kahrolası aksilik! Vuruşundan biliyorum-
Bu benim çömezim-
Mutlulukların en güzeli kaçtı işte!

Neden beni rahatsız eder o kuru herif,
Tam da esinlerle dopdoluyken!

Robdöşambr giymiş ve gece şapkası takmış olan Wagner, elinde bir lambayla girer. Faust isteksizce ona arkasını döner.

Wagner: Bağışlayın! Tiradınızı duydum da:
Herhalde yüksek sesle,
Bir Yunan tragedyasını okuyordunuz?
Belagat sanatından yararlanmak isterim,
Etkisi büyüktür günümüzde.
Eskiden beri işitmiştim şu övgüleri,
Bir oyuncu papazdan üstündür diye.
Faust: Doğru!
Papaz bir oyuncuysa eğer:
Bazen gerçekten de öyledir.
Wagner : Ah! Kendi müzesinde sürgün olunca,
Ve yaşamı bayramdan bayrama,
Bir dürbünle, şöyle uzaktan görünce insan,
Dünyayı nasıl konuşarak yönetebilir?
Faust: Duyumsamadan,
Yakalayamazsınız hiçbir şeyi;
Özlü, güçlü bir rahatlıkla,
İçinizden gelmeli dedikleriniz;
Bütün dinleyenlerin yüreğini.
İşte bu yolla kazanmalısınız,
Devam edin bakalım! Karıştıra durun;
Başkalarının ziyafetlerinden,
Pişirin bakalım şu türlünüzü,
Ve küllerinizin zavallı alevini,
Kendi soluğunuzla söndürün!
Çocuklar ve maymunlar sizi beğenir,
Buysa eğer zevkiniz
Ama yürekten yüreğe bir pencereyi,
Ancak yüreğinizle açabilirsiniz.

Wagner: Yalnızca alkışlanınca,
Konuşmacı mutluluk bulur;
Farkediyorum, daha gerilerdeyim pek.
Faust : Katmerli bir ahmak olmaktansa,
Dürüst kazancı aramalısınız!
Sanatsallık az da olsa,
Anlama ve doğru düşünce,
Kendiliğinden dışavurur kendini.
Gerçekten bir şey söyleyeceksen,
Sözcük mü avlamam gerekir?
İnsanlığın döküntülerini topladığınız,
O parlak konuşmalarınız,
Sonbaharda kuru yaprakları hışırdatan,
Sisli bir rüzgar kadar esenliksizdir.
Wagner: Ah, tanrım! Sanat uzun,
Yaşam ise kısa.
Bu eleştirel çabalarım bir gün,
Bende kafa, gönül bırakmayacak.
Kaynaklara götüren yollar,
Ne zordur, onları ele geçirmek!
Ve daha yarı yolu geçmeden,
Zavallı şeytanlar olan bizler,
Herhalde ölmek zorunda kalacağız.

Faust: Susuzluğu yudum yudum,
Sonsuza dek dindiren kutsal kaynak,
Kağıt mıdır yani sence?
Ancak kendi gönlünden kaynarsa,
Esenliği bulabilirsin.
Wagner: Bağışlayın! Ama, çok büyük bir zevktir,
Çağların tinine geri dönmek;
Bakmak, bizden önceki bilgelerin düşündüklerine,
Sonunda vardığımız müthiş aşamayı görmek için.
Faust: Tabii ya, yıldızlara kadar gittik!

Arkadaşım, dinle, geçmiş çağlar,
Bizim için yedi mühürlü bir kitaptır;
Çağların tini dediğiniz şey,
Çağların kendilerini yansıttıkları,
Siz sayın bayların tinidir, özünde.
Gerçekten de çok yazık oluyor!
Daha ilk bakışta insan sizden kaçar.
Bir çöp tenekesi, bir hırdavat odası gibisiniz;
Kuklaların ağızlarına iyi yaraşacak,
Parlak ve kullanışlı ilkelerinizle, olsa olsa,
Kasvetli bir Barok dramında oynayabilirsiniz.
Wagner: Ama dünya, insan yüreği, insan tini!
Herkes bunları biraz bilmek ister.
Faust: Evet, ne demekse bilmek!
Kim çocuğun gerçek adını koyabilir?
Birşeyler bilen o azınlık,
Taşan yüreklerini susturamayıp,
Ayak takımına duygularını ve gördüklerini,
Açıklamaya kalkan o aptallar,
Ezelden beri çarmıha gerilip yakıldı.
Ama arkadaşım, rica ederim,
Bırakalım burada,
Gece yarısı konuşmayı.
Wagner: Bütün gece uyumazdım seve seve,
Böyle bilgece bir konuşma için.
Ama yarın, Paskalya bayramının ilk gününde,
Bir iki soru sormama izin veriniz.
Şevkle araştırmalarımı sürdürdüm.
Epey biliyorum, ama herşeyi bilmeliyim *(Çıkar)*

Faust: (Yalnız başına.)
Nasıl da hiç yitirmiyor umudunu,
Hep yavan işlerle uğraşan bu kafa;
Doymak bilmez ellerle hazine avlıyor,

Ve bir solucan bulunca da seviniyor!

Onun gibi bir insanın sesi, burada,
Beni ruhların sardığı yerde,
Hiç yükselebilir mi?
Ama bu kez sana teşekkür ediyorum,
Dünyanın en zavallı oğluna, ah.
Duyularımı neredeyse yok eden,
Bir çaresizlikten çekip çıkardın beni.
Ah! Bu öylesine dev bir görünüştü ki,
Yanında bir cüce gibi kaldım.
Ben, tanrının sureti, sonsuz gerçeğin aynasına,
Kendimi o denli yakın sandım,
Gökyüzünün parlaklığı ve berraklığında,
Kendi kendimin tadını çıkarttım,
Bir ölümlü olmaktan sıyrılır gibiydim;
Ben, cennet kapısındaki melekten üstün:
Sezgi doluluğumla, doğanın damarlarında,
Özgür bir güç gibi aktığımı,
Ve bir yaratıcı olarak,
Tanrısal yaşantıdan yararlandığımı sandım;
Çok pahalı ödedim bu kendini beğenmişliğimi,
Gürleyen bir ses beni kaldırıp attı.
Sana benzemek cüretini göstermemeliydim!
Seni aleminden getirmek için yettiyse de,
Seni yanımda tutmaya yetmedi gücüm.
O esenlik dolu anda kendimi,
O denli küçük ve o denli ulu hissettim;
Sonra beni acımasızca, gerisin geri
Belirsiz insan yazgısının içine attın.
Bana kim yol gösterecek?
Nelerden sakınmalıyım?
Boyun eğmeli miyim bu itkiye?
Ah! Kederlerimiz gibi eylemlerimiz de,

Engelliyor elimizdeki yaşamın gidişini.

Tinimiz her neyi doğuruyorsa yüce güzelliklerden,
Yabancı bir tarzda, hep yabancı maddeler karışır;
İyiliğe eriştiğimizde bu dünyada, bir de bakarız ki,
Yanılsama ve deliliktir bunlar aslında.
Bize dirilik veren o yüce duygular,
Donup kalırlar dünyanın karmaşasında.

Önce korkusuz uçuşuna yükselir hep imgelem,
Genişler durur sonsuzluğa kadar, umutlarla dolu,
Sonra, zaman girdabına üstüste yenilince mutluluk,
Küçük bir mekan da yeterli olur.
Kaygı yerleşir hemen yüreğin derinliklerine,
Orada huzursuzca gizli acılar devindirir,
Sevinç ve dinginlik kalmaz sonunda;
Bu kaygı hep yeni maskeler takar,
Mal, mülk, kadın ve çocuk olur,
Ya da su, ateş, zehir ve hançer;
Aldırmaman gerekenlerin üstünde titrersin,
Ve hiç yitirmediklerinin ardından,
Durmaksızın ağlaman gerekir.
Tanrılara eş miyim!
Fazlasıyla derin bir duygu bu;
Benim benzerim daha çok,
Tozların içinde kıvranıp,
Tozları yutarak yaşayan,
Ve geçenlerin tekmeleriyle,
Geberip gömülen bir solucandır.

Bu yüksek duvarların,
Yüzlerce rafında biriken,
Ve bana yer bırakmayan,
Toz toprak değil midir?
Bu hırdavat, bu binlerce çöp,

Tutsak etmiyor mu beni,
Bir güve dünyasında?
Özlemlerimi, burada mı gidereceğim?
İnsanların her yerde kıvranageldiğini,
Orada, burada mutlu birinin yaşadığını,
Binlerce kitapta mı okumam gerek?
Bana ne sırıtıyorsun, boş kurukafa?
Sen de bir zamanlar beyninle,
Benim yaptığım gibi, karmakarışık bir zihinle,
Ferah günlerin özlemini çektin,
Ve alacakaranlıkta,
Zavallı bir karasevdayla,
Gerçeğin peşinde koştun.
Bu tekerlek, dişli, hadde ve yaylar,
Beni alaya alan aletler bunlar;
Ben kapıda bekliyordum,
Sizse anahtar olacaktınız.
İşe yarar gibi görünüyorsunuz,
Ama açamıyorsunuz sürgüyü.
Mümkün değildir günün ortasında,
Doğanın perdesini gizlice açmak:
İnsan tinine açıklamak istemediğini,
Kaldıraç ve somunla zorla sökülmez.

Ve sen, hiç kullanmadığım eski alet,
Babamın olduğun için buradasın yalnızca.
Bu eski silindir de gittikçe isleniyor,
Masanın solgun lambası yanında.
Bu küçük malvarlığımı keşke savursaydım,
Yükünün altında terleyeceğim yerde!
Baba mirasına konacaksan eğer,
Yalnızca işine yarayanları seç,
Kullanmadıkların, sana ancak yük olur;
Şu anın yarattığı ancak,

Şu anın işine yarar.

Niye gözüm dalıyor raftaki o yere?
Yoksa o küçük şişe midir, bakışlarımı çeken?
Niye birden içim açılıyor,
Gece ormanında çevremde ayışığı esmişçesine?

Esenlikler sana, uzun boyunlu şişe!
Seni yerinden indirmek işte bir ayin,
Sende tapıyorum insan aklı ve sanatına.
Sensin, uyku veren sevgili sıvıların özü;
Ey ince ölümcül güçlerin en yoğunu,
Kırma ustanı şimdi.
Seni görüyorum ve acılarım diniyor,
Sana dokunuyorum ve devinmem kesiliyor,
Tinin selleri gitgide kuruyor.
Dışarı atılıyorum, yüksek denizlere,
Ayna gibi yansıyor önümde seller,
Yeni bir gün beni,
Yeni ufuklara çağırıyor.
Üstüme doğru, hafif kanatlarıyla,
Bir ateş arabası uçuyor- hazırım,
Evreni yeni bir yörüngede gezmeye,
Yeni uzayların katıksız eylemliliğine.
Bu ulu yaşam, bu tanrısal tad!
Sen, az önceki solucan,
Bunlara layık mısın acaba? Evet!
Yeter ki, kararlılıkla sırtını dön,
Yeryüzünün sevgili güneşine.

Herkesin gizlenerek yanından geçtiği kapılara,
Asıl korkusuzca, aç onları.
Şimdi eylemle kanıtlamanın zamanı geldi,
Yiğitçe özsaygının,

Tanrıların yüceliği önünde geri çekilmediğini,
İmgelemin kendisini işkenceyle kahrettiği,
O karanlık mağaranın önünde titremediğini,
O geçidin dar ağzında,
Bütün cehennemin alevleri yansa bile,
Durdurulamayacağını;
Geldi kaygısızca karar verme zamanı,
Bu adımı atmaya,
Hiçliğe akıp gitme tehlikesi olsa da.

Şimdi gel yanıma, berrak kristal kase!
Yıllardan beri aklıma gelmemiştin,
Çık eski kılıfından!
Atalarımın kutlamalarında hep parlardın,
Elden ele geçtiğinde,
Ve ağırbaşlı konukları keyiflendirirdin;
Bana gençliğimin birçok gecesini anımsatır,
Senden içenlerin,
İçindekini tek bir dikişte boşaltmadan önce,
Üstündeki sanat dolu imge görkemine,
Bir şiirle övgü yağdırmaları töresi.
Şimdi seni elden ele vermeyeceğim,
Üstündeki işlemeler aracılığıyla,
Göstermeyeceğim zekamı;
İşte burada, hızla sarhoş eden bir sıvı var,
Sendeki boşluğu koyu bir selle dolduruyor.
Onu ben yaptım, onu seçiyorum,
Ve bu son içkimi bütün canımla,
Yortu adına yüce bir selam olarak,
Sabaha adıyorum.
(Kaseyi ağzına götürür.)

Çan ve Koro Sesleri.

İsa dirildi!
Gizlice kahreden,

Ve soydan soya geçen,
Yoksunluklar tarafından,
Kuşatılan ölümlülere,
Müjdeler olsun.

Faust: Ne derin bir çınlama, ne tiz bir tını,
Kasemi zorla çekip götürüyor!
Çanların basık sesleri yoksa daha şimdiden,
Paskalya bayramının haberini mi veriyor?
Bir zamanlar mezarın gecesinde,
Meleklerin dudaklarından duyulan,
Yeni bir ahiti doğrulayan,
O teselli ezgisini duyuruyor musunuz şimdiden?

Kadınlar Korosu:
Biz, ona sadık kalanlar,
Ölüsünü yıkamıştık,
Yatırmıştık onu,
Temiz bezlere sarıp;
Ah! Ve şimdi de,
İsa'yı bulamıyoruz,
Mezarında.

Melekler Korosu:
İsa dirildi!
Bu keder dolu,
Ama arındırıcı sınama,
Onu sevenler için bitti,
Ve bahtiyar oldu onlar.

Faust: Niye beni buluyorsunuz bu tozların içinde,
Gökyüzünün kudretli ve yumuşak tınıları?
Mülayim insanların olduğu yerde çınlayın!
Müjdeyi duysam da inancım eksik;
Mucize, en sevdiği çocuğudur inancın.
Bu değerli müjdenin duyulduğu göklere,
Yönelmeye cesaretim yok; ama gene de,
Gençliğimden beri tanış olduğum bu tını,

Beni şimdi yaşama geri çağırıyor.
Göksel sevginin öpücüğü,
Ağırbaşlı bir Sebt günü sessizliğiyle,
Üstüme çökerdi o zamanlar.
Çanların zengin sesleri sezgi dolu tınlardı,
Ve dua etmek bir gönül tadımıydı;
Akıl ermez hoşlukta bir özlem,
Beni orman ve çayırlara götürürdü,
Ve binlerce sıcak gözyaşı arasında,
Benim için bir dünya doğardı.
Müjdelerdi bu ezgi,
Gençliğin canlı oyunlarını,
Bahar bayramlarının özgür mutluluğunu.
Anımsamayla gelen çocuksu duygular,
Bu son, ağırbaşlı adımı atmaktan,
Beni alıkoyuyor şimdi.
Ah, tınlamaya devam edin,
Gökyüzünün tatlı ezgileri!
Gözyaşlarım boşanıyor, dünya beni geri aldı!

Havariler Korosu:

Toprağa verilen,
Yaşayan ve yüce olan,
Yükseklere çıktı mı,
Görkem içinde;
Oluş vecdiyle,
Yaratan sevincin,
Yakınında mı şimdi;
Ah! Varlığımız,
Dünyanın göğsünde,
Bir keder.
Erlerini özlem içinde,
Geride bıraktı;
Ah! Üstad, gözyaşlarımız,
Mutluluğundan ötürüdür!

Melekler Korosu:

Dirildi İsa,
Çürümenin kucağından.
Çözün bağlarınızı sevinçle!
Onu candan övenler,
Sevgi gösterenler,
Yemeklerini onunla,
Kardeşçe paylaşanlar.
Vaaz veren gezginler,
Sevinç müjdeleyenler,
Üstad size yakındır,
Sizin içindir!

Şehir Kapısının önünde

Kapıdan çeşit çeşit insan çıkar.

Birkaç Çırak: Niye oraya gidecek mişiz?
İkinci Grup: Biz av kulübesine çıkıyoruz.
İlkleri: Ama biz değirmene doğru gideceğiz.
Birinci: Biz de su kenarındaki kır kahvesine.
İkinci: O yol hiç de güzel değil.
İkinci grup: Sen ne yapıyorsun peki?
Üçüncü: Ben diğerleriyle gidiyorum.
Dördüncü: Burgdorf'a gelin benimle,
En güzel kızları ve en iyi birayı,
Orada buluruz şüphesiz,
Üstelik birinci sınıf bir belayı da.
Beşinci: Sen fazla keyiflisin, yoksa,
Üçüncü kez mi kaşınıyorsun?
Ben gitmem o korkunç yere.
Hizmetçi: Hayır. Hayır! Ben şehre dönüyorum.
Diğeri: o mutlaka kavaklarda bekliyor olacak.
Birinci: Bu benim için mutlu bir haber değil ki;
O, senin yanında yürüyecek,
Pistte yalnız seninle dans edecektir,
Senin sevincinden bana ne!
Diğeri: O bugün yalnız gelmez,
Kıvırcık saçlı oğlan da olacakmış.
Öğrenci: Vay, orada yürüyen güzellere bak!
Sayın arkadaşım, gel! Onlara eşlik edelim.
Kuvvetli bir bira, acı bir tütün,
Hizmetçi kız da yanımda, zevk dediğim işte bu.
Kentli kız: İşte sana yakışıklı oğlanlar!
Yazık oluyor aslında;
Eşlik etmek varken, en iyilerine,
Bu kızların peşinde koşuyorlar.

İkinci öğrenci: (birincisine)
Öyle acele etme şimdi,
Oradan iki kız geliyor.
Çok da tatlı giyinmişler;
Birinde benim gönlüm var.
Yavaşça yürüyorlar, biraz sonra,
Yanımızdan geçecekler.
Birinci: Sayın arkadaşım, lütfen!
Geri çevrilmek istemem.
Çabuk!
Şimdi avımızı kaçırmayalım.
Cumartesi süpürge sallayan o eller,
Pazar günü pek de iyi okşar seni.
Kentli: Yeni belediye başkanı,
Hiç hoşuma gitmiyor!
Bir kez seçildi ya, gün geçtikçe-şımarıyor.
Kent için ne yapıyor ki?
Gittikçe daha çok azıtmıyor mu?
Hem iyice emir kulu olduk,
Hem eskiye göre daha çok vergi ödüyoruz.
Dilenci: (şarkı söyleyerek)
Merhametli baylar, güzel hanımlar,
Giyiminiz hoş, yanaklarımız al,
Ne olur, bir bakın bana!
Görün ve dindirin sefaletimi!
Boşuna laterna çevirtmeyin bana!
Verebilenlere ne mutlu,
Herkesin kutladığı bu bayram sabahı,
Benim için bir hasat günü olmalı.
Diğer kentli: Pazar ve bayram günlerinde en güzel konu,
Savaşlar ve savaş çığlıklarıdır;
Bir yandan, ta Türkiye denen yerde,
Halklar birbirine girmişken,
Sen cam kenarında durur bir kadeh içersin,

Öte yandan nehirden renkli gemiler geçer;
Sonra da akşam hoşnut olarak eve döner,
Barış ve barış zamanları için şükredersin.

Üçüncü kentli: Evet, sayın komşu!
Ben de sizinle aynı fikirdeyim:
Yaradursun onlar kafalarını,
Birbirine girsin elalem;
Yeter ki evimizde herşey eskisi gibi kalsın.

Yaşlı kadın*:* (kentli kızlara)
Ne güzel süslenmiş, bu taze körpeler!
Kimin başı dönmez ki sizlerden?
Kibirli olmayın böyle! Bu kadar yeter!
İstediğinizi bulabilmek, sanatımdır benim.

Kentli kız: Agathe, kaç! Ben şahsen sakınırım,
Ele güne karşı bu tür cadılarla görünmekten;
Gerçi bana Aziz Andre gecesinde gösterdi,
Canlı canlı müstakbel eşimi - -

Diğeri: Cam küresinde bana da göründü biri,
Bir asker, başka korkusuzların arasında;
Dönüp duruyorum, arıyorum onu her yerde,
Ama bir türlü onunla karşılaşamadım.

Askerler:

Yüksek kaleler,
Surlar ve burçlar,
Kibirli kızlar,
Alaycı tavırlar,
Hepsini alt edeceğim!
Ve bu çaba cesaret istese de,
Benzersizdir ödülü!
Borazan sesi,
Haber verir,
Sevinç ve ölümü.
Bu saldırmaktır!

Bu yaşamaktır!
Kızlar ve kaleler,
Teslim olacak.
Ve bu çaba cesaret istese de,
Muhteşemdir ödülü!

Faust ve Wagner.

Faust: Baharın can veren sevimli bakışıyla,
Çözülüyor ırmaklar ve dereler buzlarından;
Umudun mutluluğu yeşeriyor ovada;
İhtiyar kış güçsüzleşti,
Ve boz dağlara çekildi.
Oradan, dolunun buz tanelerini,
Parça parça bulutlarla,
Ancak kaçamak sağanaklar halinde,
Yeşillenen kırlara gönderiyor;
Ama güneş beyaz olan hiçbir şeyi,
Doğada bırakmaz,
Her yerde oluş ve devinim var,
Herşeye renklerle can vermek ister güneş;
Ve henüz çiçekler açmamışsa da,
Onların yerine süslenmiş insanlar koyar.
Arkanı dön de kenti gör bu tepelerden;
O boş, karanlık kapıdan çıkan,
Alacalı kalabalığa bak;
Bugün güneşe çıkmak istiyor herkes.
İsa'nın dirilişini kutluyorlar;
Basık evlerin boğucu odalarından,
Zenaatın ve loncaların bağlarından,
Çatı ve damların baskısından,
Ve sokakların ezici darlığından,
Sıyrılıp dirilen kendileridir çünkü.
Kilisenin ağırbaşlı gecesinden sonra,
Hepsi işte günışığına çıkmış.

Bak, bu kitle nasıl da çeviklikle,
Bahçelere, tarlalara yayılıyor,
Irmak, kâh yakadan yakaya,
Kâh kendi izini sürerek,
Nasıl da hareket ettiriyor neşeli sandalları,
Ve kıyıdan son ayrılan bu kayığı,
O kadar yüklemişler ki, neredeyse batacak.
Dağın uzak patikalarından bile,
Renkli giysilerin alacası yansıyor.
Köydeki kalabalığı da duymaya başladım;
Halkın gerçek cenneti bu işte,
Sevinçle haykırır genç ve ihtiyar:
Burada insanım, insanlığımda özgürüm işte!

Wagner: Sizinle, sayın doktor, dolaşmak,
Bir şereftir ve de kazanç;
Yalnız başıma gelemezdim, çünkü,
Her türden hamlığa düşmanım ben.
Çalgılar, bağrışmalar ve oyunlar,
En nefret ettiğim seslerdir;
Sanki kötü bir ruh girmiş içlerine,
Debelenip tepiniyorlar,
Bunun adı da eğlence ve müzik.

Ihlamur ağacının altındaki köylüler.

Dans ve şarkı.

Çoban hazırlanmış, dansa gidiyordu:
Kurdela, çelenk ve renkli bir ceket,
Hepsi ona yakışıyordu.
Ihlamurun altı iyice doluydu,
Herkes deli gibi dans ediyordu.
Hayda! Hayda!
Hayda! Hey!

Kemanlar da güzelce çalıyordu.

Çoban hemen kalabalığa sokuldu,
Ve o arada bir dilbere çarptı,
İstemeden ama.
Taze dilber şöyle bir baktı;
"Aptal” diye de ona çattı.
Hayda! Hayda!
Hayda! Hey!
"Biraz dikkat etsene!"

Dans edenler halka oldular,
Bir sağa bir sola döndüler,
Havalandı etekler.
Kızardı herkes ve ısındılar,
Ve kolkola dinlendiler.
Hayda! Hayda!
Hayda! Hey!
Ve elele tutuştular.

"Kardeşim, bu samimiyet de ne,
Güven olur mu hiç erkeklere,
Hepsi de yalancıdır."
Çoban ona diller döktü,
Sonunda ıhlamurdan gidildi.
Hayda! Hayda!
Hayda! Hey!
Diye sesler geliyordu.

Yaşlı Köylü: Sayın doktor,
Pek güzel bir incelik,
Bu denli bilgili bir adam olarak,
Bizi horgörmeyip aramıza karışmanız.
Bu yüzden sunmak istiyoruz size,
Yeni şarabımızla dolu en güzel testiyi,
Ve sunarken size içkinizi, dilerim ki,

İçindeki her damla,
Yalnızca susuzluğunuzu dindirmekle kalmasın,
Yaşamınıza bir yıl daha katsın.

Faust: Kabul ediyorum,
Cana can katan içkinizi,
Karşılık olarak da,
Esenlikler diliyorum.
(Halk etrafında toplanır.)
Yaşlı Köylü: Bu mutlu günde gelmekle,
İnanın çok iyi ettiniz,
Çünkü kötü günlerimizde,
Bize iyiliğiniz dokunmuştu,
Babanızın salgına son verip,
Kızgın ateşin pençelerinden,
Kılpayı kurtardığı insanlar,
Bugün şurada yaşamakta hala.
Siz de, o genç yaşta,
Tüm hastaların evine girerdiniz,
Ve cesetlerin çıktığı o evlerden,
Siz dipdiri çıkabildiniz
Bunlar pek zorlu sınamalardı;
Yardım edene,
Yukarıdaki yardımcı yardım etti.
Hepsi: Esen kalsın bu sınanmış adam,
Ve yardımı dokunsun daha uzun zaman.
Faust: Yardım etmeyi öğreten ve yardım edenler,
Yukarıdakinin önünde eğilirler.

Wagner ile yoluna devam eder.

Wagner: Ey yüce insan,
Neler hissediyorsunuzdur kim bilir,
Bu büyük saygı karşısında,

Ne mutlu, yeteneklerinden,
Böylesine yararlanabilen kişiye!
Babalar seni oğullarına gösterir,
Herkes sorar, toplanır, koşar,
Çalgılar susar, dans durur;
Yürüdüğün yerde sıra olurlar,
Ve şapkalar havaya fırlatılır;
Neredeyse diz çökecekler,
Kilise büyüklerinin önündeymişçesine.

Faust: Birkaç adım daha, o taşa kadar,
Sonra gezintimize biraz ara verelim.
Dalgın dalgın, tek başıma,
Kendime dua ve oruçla işkence ederek.
Kaç kez oturdum burada,
Umut doluydum ve inancım tamdı;
Gözyaşı, inlemeler ve yalvarışlarla,
Tanrıyı zorlamaya çalışıyordum,
Vebaya bir son vermesi için.
Kitlelerin alkışı,
Şimdi bana alay gibi geliyor.
Ah, bir işin özüne inebilsen;
Baba ve oğulun sahip olduğu ünün,
Ne kadar haksız olduğunu görürdün!
Babam karanlık ve onurlu bir adamdı,
Dürüstçe ama kendine özgü bir tarzda,
Doğa ve onun kutsal çevresi üstüne,
Kuruntulu çabalarla akıl yorardı;
Öğrencileriyle birlikte,
Kara büyünün mutfağına kapanıp,
Sonu gelmez formüllere dayanarak,
Olmayacak şeyleri birbirine karıştırırdı.
Kırmızı Aslanın -korkusuz bir namzet-
Mavi zambağın ılık suyunda nikahı kıyılır,
Ve ikisi birlikte, açık bir ateşin alevinde,

Bir zifaf odasından diğerine kovalanır.
En sonunda, kavanozdaki genç kraliçe,
Alaca renkleriyle ortaya çıktığında,
Buna ilaç denilirdi, hastalarsa ölüyordu,
Ve kimse: Var mı iyileşen? diye sormuyordu.
Cehennemi eserlerimizle,
Gördüğün dağlar ve ovalarda,
Vebadan daha fena iş gördük.
Binlerce kişiye,
Kendim verdim bu zehiri;
Onlar eriyip gitti ve şimdi ben,
Edepsiz katilin övüldüğü,
Bu günleri görmek zorundayım.

Wagner: Nasıl üzülebilirsiniz buna!
Onurlu bir adam için yetmez mi,
Ona öğretilen sanatı titizlikle,
Harfi harfine uygulaması?
Delikanlı zamanında saygı gösterirsen,
Ataların sana iyi davranırlar;
Adam olunca da bilimi ilerletirsin: böylece,
Oğlun daha yüksek hedeflere ulaşabilir.

Faust: Bu yanılgı denizinden,
Çıkabileceğini umut edene ne mutlu!
Tam da bilmediklerin gerekli olur,
Ve bildiklerin işe yaramaz.
Ama bu güzel saatin varlığını,
Üzüntülerle tüketmeyelim!
Seyret, yeşillerin arasındaki kulübelerin,
Akşam güneşinin aleviyle nasıl ışıldadığını.
Güneş adım adım geri çekiliyor,
Ve yeni yaşamları desteklemek için,
Acele ediyor.
Bir gün daha yaşandı.
Niçin, şimdi yerden kesip,

Yükseltmez beni kanatlar,
Keşke hep güneşin peşinden götürseler beni.
Sonsuz akşamüstü ışınlarında,
Sessiz dünyayı görürdüm altımda:
Bütün tepeler alev alev, ovalar sakin,
Gümüş gibi dereler, altın ırmaklar.
Tanrısal gidişimi engelleyemezdi hiçbir şey,
Uçurumlarla vahşi dağlar bile:
Şaşkın gözlere birden, deniz görünüyor,
Ve ılıman koylar.
Ancak, sonunda Tanrıça batıyor sanki;
Gene devingenlik uyanıyor içimde,
Ve sonsuz ışığını yudumlamak için,
Sabırsızlıkla yoluma koyuluyorum,
Önümde yeni bir gün, arkamda gece,
Üstümde gökyüzü, altımda dalgalar.
Ah! Tinin kanatları öyle kolayca,
Dönüşemez ki gövdenin kanatlarına.
Ama herkeste doğuştan vardır,
Yükseklere ve ilerilere atılması duyguların:
Üzerimizdeki maviliklerde,
İşitilince kuşların güçlü ezgisi-
Kartal açılmış kanatlarıyla,
Ovaların, göllerin üzerinde,
Asılı kalınca havada-
Turna yurduna dönünce.

Wagner: Birçok kuruntulu saatler geçirdim,
Ama bu tür bir yönelim olmadı hiç bende.
İnsan orman ve tarlalardan çabuk bıkıyor;
Kuşların kanatlarını hiç kıskanmayacağım.
Tinin zevkleri bizi tümüyle başka yoldan,
Kitaptan kitaba, sayfadan sayfaya götürür!
Böylece kış geceleri sevimli ve güzel olur,
Mutlu bir yaşam bütün bedeni ısıtır,

Ve, ah! Değerli bir elyazmasını açtığında,
Bütün gökyüzü, yanına iner.
Faust: Sen bir tür devingenliğin farkındasın yalnızca,
Diğerleriyle de hiç tanışma!
İki canlıdır, ah, benim gönlüm,
Ve biri diğerinden hep ayrılmak ister;
Canlardan biri kaba bir aşkla,
Pençeleriyle dünyaya kenetlenir;
Diğeri zorla tozlardan kalkar,
Uçar yüce ataların göklerine doğru.
Varsa, ey, yerle gökyüzünün arasını,
Aşabilecek güçte ruhlar,
O zaman çıkın o misk kokusundan,
Ve beni buradan alıp,
Yeni, renkli bir yaşama götürün!
Neler verirdim, büyülü bir pelerin için!
Ve taşısa beni yabancı ülkelere,
Değişmezdim onu ne zevkli giysilerle,
Ne de postuyla bir kralın.
Wagner: Akın akın puslar içinde yayılıp,
İnsana binbir yönden,
Binbir tuzak hazırlayan,
Bu bildik ordulara seslenme sakin.
Ruhların keskin dişleri, kuzeyden,
Ok gibi sivri uçlarıyla üstüne gelir;
Doğudan, herşeyi kurutarak akın ederler,
Ciğerlerini yerler senin;
Güneyden geldiklerinde,
Çölden yola koyulup,
Başına köz üstüne köz yığarlar;
Batıdan ise, önce dirilten bir sağnak gelir,
Sonra sen, tarlalar ve çayırlar,
Suyun içinde boğulup gidersiniz.
Hemen duyarlar çağrını,

Zarar ziyan vermek en büyük eğlenceleri,
Sözünü de dinlerler,
Çünkü seni aldatmaktır amaçları;
Gökyüzü elçilerinin kılığına girip,
Yalanlarını,
Peltek bir İngilizceyle söylerler.
Ama artık gidelim. Dünya solgunlaştı.
Hava serinledi ve sis çöküyor!
Evin değeri, ancak akşamları anlaşılır.
Ama niye bakakaldın böyle şaşkın?
Alacakaranlıkta nedir dikkatini çeken?
Faust: O kara köpeğin işi ne ki,
Tarlalarda koşup duruyor?
Wagner: Epeydir dolanıyor,
Ben onu hiç önemsememiştim.
Faust: İyice bak! Sence nedir bu hayvan?
Wagner: Bir fino köpeği -herhalde,
Sahibinin izini bulmaya çabalıyor.
Faust: Farkında mısın, nasıl daralan dairelerle,
Giderek bizi avladığını?
Ve yanlış görmüyorsam, peşinde,
Bir tür alev izi bırakıyor.
Wagner: Benim gördüğüm yalnızca,
Siyah bir fino köpeği;
Herhalde gördüğünüz,
Gözlerinizin yanılsaması.
Faust: Bana öyle geliyor ki,
Sessiz ve büyülü bir çember çiziyor,
Adımlarımızı bağlamak için.
Wagner: Çevremizde zıplıyıp duruyor,
Kaygılı ve korkak,
Herhalde sahibi yerine,
İki yabancı bulduğu için.

Faust: Çember daralıyor, iyice yaklaştı!
Wagner: Görüyorsun işte! Bir köpek,
Bir hayalet değil o gelen.
Hırlıyor, kuşkulanıyor bizden,
Şimdi de yere yattı.
Kuyruk sallıyor, gördün mü.
Herşeyiyle sıradan bir köpek işte.
Faust: Gel yanımıza! Eşlik et bize!
Wagner: Amma ahmak bir hayvan bu fino.
Kalkarsın, sana bakar;
Çağırırsın, üstüne atlar;
Bir eşya yitirirsin, geri getirir;
Bir sopa için suya atlar.
Faust: Sanırım haklıydın sen.
Hayaletten eser yok bu köpekte,
Üstelik de eğitilmiş cinsinden.
Wagner: Bir köpek, eğer iyi eğitilmişse,
Bilge kişinin bile hoşuna gider.
Evet, haklıdır bu beğeniyi kazanmakta,
Bir öğrencinin en iyi örneğidir o.
(Kentin kapısından içeri girerler.)

Çalışma Odası

Faust, Fino ile içeri girer.

Kır ve çayırlardan ayrıldım,
Derin bir gece çöktü ortalığa;
Ve uyandırdı içimizdeki,
Daha üstün o cara,
Sezgi dolu kutsal bir dehşetle.
Vahşi güdüler ve azgın devinim
Uyuyakaldı;
Şimdi kımıldıyor insan sevgisi,
Ve tanrı sevgisi içimizde.
Sus artık, fino köpeği, koşuşturmayı bırak!
Neyi koklayıp duruyorsun kapının eşiğinde?
Yat ve uyu sobanın arkasında,
En iyi yastığımı vereceğim sana.
Nasıl dağlık yollarda eğlendirdiysen bizi,
Koşmaların ve zıplamalarınla,
Şimdi de kabul et ilgimi sessizce,
Hoş karşılanan bir konuk gibi.
Ah, bu dar hücrede,
Yandığında lambamız,
Cana yakın ışığıyla,
Gönlümüz aydınlanır,
Ve kendini bilen yüreğimiz.
Akıl dile gelir yine,
Umut yeniden serpilir,
İnsan bir özlem duyar:
Yaşamın aktığı derelere,
Kaynağına yaşamın, ah.
Hırlama, fino köpeği;
Şimdi bütün canımı saran,
Bu kutsal tınılarla,
Hiç uyuşmuyor hayvansal sesin.

İnsanların anlamadıklarıyla,
Alay etmelerine alışığız,
Ve homurdanmalarına,
Erişemedikleri,
İyi ve güzelin karşısında;
Sen de mi köpek, bunlara hırlayacaksın?

Ama ah! Bütün iyi niyetime karşın,
Hayal kırıklığı sarıyor yine gönlümü.
Seller niçin bu denli çabuk kurur,
Niçin gene susamışlık içinde kalakalırız?
Süregiden deneyimimdir bu
Ama, yoksunluğumuzu gidermek mümkün:
Öte dünyanın değerini anlamaya,
Tezahürüne özlem duymaya başlarız,
Bunu da en onurlu ve güzel biçimde,
İncil'in ışıltısında buluruz.
Ah, dayanamıyorum! Metnin aslını açıp,
Bu kutsal kaynağı içtenlikle,
Sevgili Almanca'ma çevirmeliyim.

(Bir cilt açar ve başlar.)

Burada yazılan şu: "Başlangıçta *kelam* vardı!"
Daha burada duraksıyorum!
Kim devam etmeme yardım eder?
Bence *kelamın* bu denli yüksek bir değeri yoktur,
Başka türlü çevirmem gerek bunu,
Eğer tin beni doğru aydınlatıyorsa.
Burada yazılan şu: Başlangıçta *anlam* vardı.
İyice düşün bu ilk satırı,
Kalemin şimdiden koşturmasın!
Herşeyi devindiren ve yaratan *anlam* mıdır?
Aslı şöyle olmalıdır: Başlangıçta *güç* vardı!

Ama daha yazarken bunları, uyarılıyorum,
Bunun böyle kalamayacağına.
Birden bir çıkış buldum, tin bana yardım etti,
Ve kaygısızca yazabiliyorum:
Başlangıçta *eylem* vardı!

Eğer paylaşacaksam odayı seninle,
Fino köpeği, ulumayı bırak,
Havlamayı da kes!
Böyle rahatsız edici bir arkadaşı,
İstemem yakınımda.
Yoksa ikimizden biri,
Bu hücreden çıkıp gidecek.
Konuklarımı kovmayı sevmem gerçi,
Ama kapı açık ve sen özgürsün.
Ancak, ne görüyor gözlerim!
Doğada olabilir mi böyle şey?
Bu bir hayal mi, yoksa gerçek mi?
Nasıl da büyüyor uzuvları finonun!
Boyu uzuyor zorlanarak,
Bu bir köpeğin biçimi değil!
Bir hortlak getirmişim evime!
Şimdiden, bir su aygırı kadar oldu,
Gözleri kan çanağı, dişleri bir dehşet.
Dur bakalım, sen benimsin!
Bu türden yarı cehennem döllerinde,
Süleyman'ın anahtarı etkili olur.

Ruhlar: *(holden)*

İçeride biri yakalandı!
Sakın girmeyin, gitmeyin peşinden!
Kapana sıkışmış bir tilki gibi,
Çaresizdir o cehennem köpeği.
Aman, sakının!
Uçarak gidip geliyor,

İnip çıkıyor,
Şimdi de zincirinden boşandı.
Yardım edebilirseniz ona,
Onu öylece bırakmayın!
Hepimize dokunmuştu,
Pek çok iyiliği.

Faust: Bu hayvana ilk sözüm,
Şöyle bir rübai olsun:
Semender köz olsun,
Dalgalansın su perisi.
Hava perisi yok olsun,
Toprak cini işlesin.
Doğanın unsurlarını bilmesem,
Güçlerini ve niteliklerini,
Hayaletlere emir veremezdim.
Alevlerle yok ol,
Semender!
Köpür ve toplan,
Su perisi,
Kuyruklu bir yıldız ol,
Hava perisi!
Ey cin!
Evimize yardım et,
Ey cin!
Bir son ver buna,
Ve çık ortaya.
Dört unsurdan hiç biri,
Bu hayvana girmemiş.
Sakinleşti ve bana sırıtıyor;
Ama henüz canını acıtmadım.
Şimdi dinle bakalım,
Başka bir nefesimi.

Yoksa sen arkadaşım,

Cehennemden mi kaçtın?
Gör o halde istavrozu!
Kara ordunun tamamı,
Buna eğer boynunu.
Kabarıyor sonunda yaratık, kalın kıllarıyla.
Ey yitmiş varlık!
Görüyor musun onu?
Hiç doğmamış olanı,
Dile gelmeyeni,
Gökleri gezeni,
Çarmıha gerileni?
Sobanın arkasında gizlenip,
Bir fil kadar kabarıyor.
Bütün odaya yayıldı bile,
Ve bir sis haline gelecek sanki.
Tavana çıkma sakın!
Efendinin ayaklarına kapan!
Gördün, boşuna değil tehditlerim.
Yakarım seni yoksa, meşe tozuyla.
Göstertme bana sakın,
Teslisin ışığını!
Karşılaşmamaya bak,
Sanatlarımın en güçlüsüyle!
(Bir yandan sis dağılırken Mefistofeles, gezgin bir öğrenci kılığında, sobanın arkasından çıkar.)
Mefistofeles: Şart mı öyle bir gürültü?
Sayın bayım ne buyururlar?
Faust: Demek ki buymuş finonun özü!
Gezgin bir öğrenci? Buna gülerim işte.
Mefistofeles: Saygılar sunarım, bilgili bayım!
Beni oldukça terlettiniz.
Faust: Tanıt önce kendini?
Mefistofeles: Kelamı bu denli hor gören,
Bütün yanılsamalardan uzak,

Varlıklara derinlemesine bakan biri,
Nasıl olur da bu ayrıntıyı sorar.

Faust: Sizlerde, sayın baylar, özünüz,
Genellikle adlarınızdan okunabilir,
Ve bu arada iyi de anlaşılır ki,
'Sineklerin tanrısı', 'baştan çıkarıcı',
Ve 'yalancı' demek,
Sizlere pek uygun düşer.
Pekala, kimsin sen?

Mefistofeles: Bir parçasıyım o gücün,
Hep kötüyü isteyip iyiyi yaratan.

Faust: Bu bilmecenin anlamı ne?

Mefistofeles: Hep yadsıyan o ruhum ben!
Hem de haklı olarak,
Çünkü oluşan her şey,
Yok olmayı hak eder;
Dolayısıyla daha iyi olurdu,
Hiçbir şey oluşmasa;
Kısacası kötülük,
Yani günah ve yokoluş dedikleriniz,
Benim asli unsurumdur.

Faust: Bir parçasıyım diyorsun,
Gene de bir bütün olarak buradasın?

Mefistofeles: Alçakgönüllü bir gerçeği dile getirdim.
İnsan, bu küçük budalalık dünyası,
Kendini bir bütün olarak görürken:
Ben o cüzün cüzüyüm ki,
Başlangıçta herşeydi;
O karanlığın bir cüzü ki,
Kendi için ışığı doğuran;
Ve şimdi de bu kibirli ışık,
Anası olan gece göklerine,
Göz dikmekten vazgeçmiyorsa da,
Başarısız kalacaktır,

Çünkü istediği kadar çabalasın,
Nesnelere yapışmıştır o.
Işık nesneden yayılır,
Nesneyi güzelleştirir,
Nesnelerdir akışını durduran;
Dolayısıyla umarım uzun sürmez,
Onun nesnelerle birlikte yok oluşu.
Faust: Şimdi yüce görevinizi anladım!
Bütünlüğe dokunamadığın için,
Küçük işlerle uğraşıyorsun.
Mefistofeles:
Bununla istediğimi başarmış sayılmam.
Hiçliğe karşı koyan, yani 'şeylik',
Dünya yani, onu dize getiremedim;
Dalgalar, kasırga, deprem ve yangın,
Yapmadığım da kalmadı
Sonunda deniz aynı deniz,
Kara ise ayıtı kara!
Ve kahrolası hayvan ve insan dölü,
Onu hiçbir şey etkilemez.
Bugüne dek kaçını gömdüm!
Hep yeni bir kuşak doğar,
Çıldırmak işten bile değil.
Havadan, sudan ve topraktan,
Binlerce tohum saçılır,
Kuruda, nemde, sıcakta ve soğukta olsun!
Ve kendime alevi saklamasaydım,
Bana ait hiçbir şey kalmayacaktı.
Faust: Demek ki sonsuzca devindirene,
O sağaltan yaratıcı kudrete karşı,
Haince yumduğun donuk şeytan yumruğunu,
Boşuna sallıyorsun!
Ey kaosun aykırı oğlu,
Başka bir uğraş edin!

Mefistofeles: Gelecek görüşmemizde,
Bunları derinlemesine tartışırız.
Şimdi acaba gidebilir miyim?
Faust: Niçin sorduğunu anlayamadım.
Artık seninle tanış sayılırız,
İstediğin zaman ziyaretime gel.
İşte pencere, burada kapı,
İstiyorsan bacayı kullan.
Mefistofeles: İtiraf etmem gerekir ki,
Küçük bir engel var kaygısızca çıkmama,
Eşikteki beş ışınlı yıldız
Faust: Bu pentagram mı canını yakar?
Söyle öyleyse, cehennemin oğlu,
Nasıl girdin içeri, o seni uzak tutuyorsa?
Aklın nasıl aldandı?
Mefistofeles: Ona dikkatli bakılırsa,
Kusurlu olduğu görülür;
Dışarı bakan ışın, biraz açık kalmış.
Faust: Bu ne kadar güzel bir rastlantı!
Şimdi sen benim esirim misin,
Öngörülmeden?
Mefistofeles: İçeri girdiğinde, fino köpeği,
Bunu fark edememiş, ama durum şimdi değişti,
Ve şeytan içeride kilitli kaldı.
Faust: Peki camdan niye çıkamıyorsun?
Mefistofeles: Bir yasadır, hortlak ve şeytanlar için:
Girdikleri yerden çıkabilirler ancak.
İlk harekette özgürüz, çıkarken yasanın kulu.
Faust: Demek cehennemin bile yasaları var?
Bu bence iyi bir şey, çünkü durum böyleyse,
Sizinle, sayın baylar, bir anlaşma yapılabilir?
Mefistofeles: Söz verdiğimiz şeyleri, katıksız olarak alırsın,
Anlaşmalarımıza tam olarak uyarız.
Ama bu çok uzun bir konu şimdi,

Konuşmak için daha zamanımız olacak;
Ama şimdi, çok rica ediyorum,
Gerçekten de gitmeliyim.
Faust: Kal işte biraz daha,
Birkaç müjde daha almalıyım.
Mefistofeles: Şimdilik izin verin!
Yine gelirim yakında;
O zaman istediğin kadar sorarsın.
Faust: Ben senin peşinden gelmedim,
Bu tuzağa kendin düştün.
Şeytanı tutabilen, tutsun!
Tekrarı yok çünkü bunun.
Mefistofeles: Eğer eşlik etmemi istiyorsan, hazırım,
Zamanını sanatımla hoş tutmak şartıyla.
Faust: Merak ettim, istediğini göster;
Yeter ki hoş bir sanatın olsun!
Mefistofeles: Bu önündeki bir saatte, arkadaşım,
Duyuların için,
Bir yılın aynılığından,
Daha çok kazanacaksın.
İncelikli ruhların söyleyecekleri ezgi,
Boş bir büyü oyunu değildir.
Burnundan damağına varana kadar,
Tüm duyuların bayram edecek,
Sonunda duyguların ayaklanacak.
Hazırlık yapman da gerekmez,
Biz zaten bir aradayız,
Ve başlayabiliriz hemen!
Ruhlar:
Açılın karanlık kubbeler!
Bizi çektikçe çeken,
Mavi sonsuzluk,
Dostça içeri baksın!
Karanlık bulutlar,

Dağılsın!
Yıldızlar parlıyor;
Yumuşak bir ışıkla,
Yeni güneşler ışıldıyor.
Göksel çocukların,
Tinsel güzelliği,
Dalga dalga süzülüyor.
Özlem,
Yollarım izliyor;
Uçuşan giysileriyle,
Kaplanıyor yeryüzü,
Bir çardak gibi,
Altında sevenlerin,
Derin düşüncelerle,
Yaşam uğruna,
Birbirine sarıldığı.
Asma bağları!
Salkımlar!
Dolgun üzümler,
Düşüyorlar,
Dar bir mahzene,
Köpüren şaraplar,
Yüksekleri,
Geride bırakıp,
Damla damla,
Geçiyor,
Arasından,
Arınmış madenlerin,
Ve kendi halinde,
Bir göl oluşuyor,
Yeşil tepelerin,
Arasında,
Ve kuşlar,

Sevinçle dindiriyorlar,
Susuzluklarını;
Kanat açıp,
Uçuyorlar, aydınlık adalara doğru,
Dalgalı denizin,
Enginleri üzerinde;
Korolar duyuluyor,
Sevinç çığlıklarıyla;
Yaylalarda,
Dans ediyorlar,
Dağılıp,
Özgür evrene.
Doruklara çıkıyor,
Bazıları, başkaları,
Gölde yüzüyor,
Kimileri uçuyor.
Deviniyor hepsi,
Yaşama doğru,
Mutlu güzelliğin,
Sevgi yıldızına,
Uzaklara doğru.
Mefistofeles: Uyudu işte!
Ey havanın ince çocukları, başardınız!
Ezginizle onu güzelce uyuttunuz!
Bu konçerto için size borçlu kalacağım.
Şeytanı tutsak edecek bir adam mısın sen!
Düşlerin tatlı görüntüleriyle,
Oyalayın onu,
Onu deliliğin denizine daldırın;
Ama, eşikteki büyüyü parçalamak için,
Bir farenin dişine ihtiyacım var.
Nefesimin gücüyle uzun sürmez,
Bir kemirgenin burada dolanması,
Ve dediğimi yapması.

Efendisi, kemelerin ve farelerin,
Sinek, kurbağa, tahta kurusu ve bitlerin,
Emreder sana:
Çık ortaya ve kemirmeye başla,
Eşiği bu yağla yağlayınca
İşte zıplayarak geliyor kemirgen!
Hemen işe koyul! Beni tutsak eden uç,
En önünde o köşenin.
Bir kez daha ısırırsan, hallolacak.
Ve sana gelince Faust, düşlerinde kal,
Gene görüşene dek.

Faust: Yoksa yine mi aldatıldım?
Bu ruhlarla dolu kargaşa,
Niçin birden dağılıverdi?
Bir düşümde mi gördüm şeytanı,
Ve kaçıp giden bir fino muydu?

Çalışma Odası

Faust. Mefistofeles.

Faust: Kapı mı çaldı? Gir.
Gene kim rahatsız ediyor beni?
Mefistofeles: Benim.
Faust: Gir.
Mefistofeles: Bunu üç kez söylemelisin.
Faust: Gir, öyleyse!
Mefistofeles: Şimdi oldu. Umarım,
Aramızda sorun çıkmaz;
Bir asilzade olarak,
Kuruntularını dağıtmak için geldim:
Kızıl altın işlemeli giysiler içinde,
Üstümde ipekten bir pelerin,
Şapkamda bir horoz tüyü,
Belimde kılıcım, uzun ve sivri,
Kısacası, sana öğüdüm,
Sen de aynı kılığa bürün; böylece,
Bağlarından çözülmüş olarak, özgürce,
Yaşamın ne olduğunu öğrenebilirsin.
Faust: Giysi ne olursa olsun,
Bu dar dünyada yaşamak, acı verir bana.
Yalnızca oyun oynamak için yaşım geçti,
Dileksiz olmak için de fazlasıyla yaşlıyım.
Dünya daha ne verebilir bana?
Yoksunluk, yokluk, hep bunu çekeceksin!
Budur, yaşam boyunca her bir saatin,
Boğuk bir sesle yinelediği,
Herkesin kulaklarını çınlattığı,
Sonu gelmez teranesi.

Dehşetle uyanırım her sabah,
Tek bir dileğimi yerine getiren,
Bir gün görsem;
Küçük bir mutluluk sezgisini bile,
Bencil bir eleştiriyle alçatmayan,
Devinen gönlümün yarattığını,
Yaşamın binbir çirkinlikleriyle engellemeyen,
Tek bir gün geçirsem:
Acı gözyaşları dökerdim.
Gecenin karanlığı çöküncede,
Korkuyla uzanırım yatağa,
Huzur, o zaman da yok,
Dehşetli düşler beni bekler.
Gönlümdeki tanrı belki,
En derinlerimde kalanları devindirir,
Ama her gücün üstündeki bu güç,
Hiçbir şey çıkartamaz açıklığa.
Varolmak bir yüktür bana,
Ölüm ise hoş gelir;
Nefret ederim yaşamdan.

Mefistofeles: Ama gene de ölüm, gerçekten,
İstenilen bir konuk sayılmaz.

Faust: Ölüm,
Parlak zaferin şanlı defne tacını,
Şakaklarına sardığında,
Başdöndürücü bir danstan sonra,
Seni bir kızın kollarında yakaladığında,
O ne mutluluktur.
Aklımın yüksek kudreti,
Keşke alıp götürse ruhumu.

Mefistofeles: Gene de, tanıdığımız bir kişi, o gecede,
İçmemiştir koyu sıvıyı.

Faust: Casusluk yapıyorsun demek ki.

Mefistofeles: Herşeyi bilmem belki, ama,
Çoğu şeyin farkındayım.
Faust: Tatlı, tanıdık bir ses,
Korkunç kargaşadan beni çıkarıp,
Çocuksu duygulardan arta kalanı,
Sevinçli zamanların vaadiyle,
Kandırdıysa da,
Ruhu kuşatan tuzak ve kandırmacaları,
Ve onu kör ederek, yaltaklanarak,
Bu yas dolu mağarada tutsak eden,
Bütün güçleri kahrediyorum!
Ruhun içine sarıldığı,
Kendi beğenmişliği kahrolsun.
Duyularımızı bırakmayan görünüşün,
Körleştir iriliği kahrolsun!
Kahrolsun düşlerin ikiyüzlülüğü,
Ünümüz ve adımızın sözde kalıcılığı!
Kahrolsun yaltaklanan mal ve mülk,
Kadın, çocuk, hizmetçi ve kul!
Kahrolsun, hazineler vaadederek,
Akıl almaz şeyler yaptıran,
Ya da tembel bir zevk için,
Yastığımızı hazırlayan para tanrısı!
Üzümlerin uyuşturan sıvısı kahrolsun!
En yüksek aşk, umut, inanç,
Herşeyden önce sabır kahrolsun!
Ruhlar Korosu: ***(görünmeden)***
Eyvah! Eyvah!
Mahvettin güzel dünyayı,
Güçlü yumruğunla;
Parçalandı, düşüyor dünya!
Bir yarı-tanrı kırıp döktü onu!
Biz, alıp hiçliğe götürüyoruz,
Geriye kalan yıkıntıları,

Ve bu güzel için,
Ağıt söylüyoruz.
Dünyanın kudretli oğlu,
Muhteşem insan,
Dünyayı yeniden yarat,
Yeniden yarat onu gönlünde!
Yeni bir yaşam doğsun,
Açık bir zihinle,
Yeniden başla,
Yeni ezgilerin sesi yükselsin!
Mefistofeles: Bunlar benimkilerin,
En küçükleri.
Dinle,
Yeni haz ve eylemlere,
Seni nasıl da,
Ukalaca çağırıyorlar.
Açılmanı istiyorlar,
Koca dünyaya,
Çıkmanı artık,
Anlığını durduran,
Kanını donduran,
Bu yalnızlığın içinden.
Bir akbaba gibi yaşamını kemiren,
Bu üzüntülerle oynamayı bırak.
En kötü topluluğun içinde bile,
İnsanların arasında bir insansın;
Demek değildir ki bu,
Seni alçakların arasına atacağız,
Ben büyüklerden biri değilim.
Ama yaşama adım atarsan,
Benimle birlikte,
Sana söz veririm ki,
Emrinde olacağım her yerde,
Ve yoldaşın olarak,

İstediğini yapacağım,
Hizmetkarın, kulun olacağım.
Faust: Peki karşılık olarak,
Benden beklediğin nedir?
Mefistofeles: Vadenin dolması daha çok uzak.
Faust: Hayır, hayır.
Şeytan bencilin tekidir.
Ve tanrı aşkına kolay kolay,
Kimseye yararlı bir iş yapmaz.
Şartları açıkça koy ortaya;
Bu türden bir hizmetçi,
Evi tehlikeye sokar.
Mefistofeles: Sana,
Bu dünyadaki hizmet için bağlanırım,
İşaretin yeter, ben koştururum;
Öbür dünyada buluştuğumuzdaysa,
Sen aynı şeyi bana yapacaksın.
Faust: Öbür dünya umrumda değil;
Sen önce bu dünyayı yok et,
Ondan sonra diğerine bakarız.
Bütün sevincim bu dünyada,
Acılarımı dindiren güneştir benim;
Dünyaya veda edebildikten sonra,
Ne olursa, olacaksa, bana vız gelir.
O uzaylarda insan sever mi, nefret mi eder,
Bir yukarısı, bir aşağısı kalır mı hala,
Bunlar beni hiç ırgalamaz.
Mefistofeles: Öyleyse cesaretin var demektir,
Benimle bir anlaşma yapmaya.
Sanatımı severek izleyeceksin yakında,
Hiçbir insanın görmediğini,
Vereceğim ben sana.
Faust: Zavallı şeytan, bana ne verebilirsin ki?
Yükseklere göz dikmiş insan bilincini,

Senin gibiler kavrayabilir mi hiç?
Sendeki gıda doyurmaz insanı,
Elindeki kızıl altın, cıva gibi,
Avcun içinden akıp gider,
Senin kumar masalarında,
Kimse kazanmaz,
Daha sarılırken başkalarına bakar,
Göndereceğin kızlar,
Vereceğin itibarın tanrısal gururu,
Kuyruklu bir yıldız gibi,
Kayar gider;
Bunları mı sunacaksın?
Göster bana bakalım,
Koparılmadan çürüyen bir meyveyi,
Hergün yeniden yeşillenen ağacı!

Mefistofeles: Bu türden bir görev beni korkutmaz,
Sunabilirim öyle hâzineleri.
Ama, arkadaşım, gelmedi mi zamanı,
Dostluğumuzu sakin bir biçimde,
Kutlamamızın güzel bir sofrada?

Faust: Bir gün doygunluk içinde,
Tembel tembel uzanırsam yatağıma,
Sonum gelmiş olsun!
Gözümü boyayarak yalanlarınla,
Beni bana yutturabilirsen eğer,
İşte o gün, son günüm olsun!
Giriyorum bu bahise!

Mefistofeles: Tamam.

Faust: İşte elim;
Eğer yaşadığım bir an için desem ki:
Dur, geçme! Ne kadar güzelsin!
Hemen vur beni zincire,
Severek yok olup gidebilirim!
O zaman ölüm çanları çalsın,

Hizmetimden çıktın demektir bu,
Saatler dursun, yelkovan düşsün,
Zaman benim için bitmiş olsun!
Mefistofeles: İyice düşün,
Bu sözlerini unutmayacağız.
Faust: Buna sonsuz hakkın var;
Gafil bir kibirle konuşmadım,
Varolduğum sürece kul kalacağım,
İster senin, ister başkasının.
Mefistofeles: Hemen bugün,
Yeni doktoranı yemekte kutlarken,
Hizmetkarın olarak yapacağım görevimi.
Ancak birşey daha- ölüm var, kalım var,
Birkaç satır rica edeceğim.
Faust: Bir de yazılı belge mi istersin,
Seni titiz adam!
Hiç mi bir erkekle,
Erkek sözüyle karşılaşmadın?
Yetmez mi, göreceğim günler boyunca,
Söylenmiş sözümün sonsuz geçerliliği?
Dünya, vahşi bir hızla akıp giderken,
Beni verilmiş bir söz mü tutacak?
Ama bu delilik bir kez yerleşmiş yüreğimize,
Kim ondan kurtulmak ister ki?
Sadakatı katıksız olarak gönlünde taşıyana,
Ne mutlu!
Hiçbir özveri, boşuna değildir onun için.
Ama bir kağıt parçası,
İmzalı ve mühürlü,
Herkesin korktuğu bir hortlaktır.
Daha kalemdeyken sözcükler ölür,
Ve kağıtla balmumu egemen olur.
Ey kötülüğün ruhu!
Benden hangisini istersin:

Demir, mermer, parşömen, kağıt?
Keski, hakkak, kalem?
İstediğini seçmekte özgürsün.
Mefistofeles: Konuşurken ateşli abartmaları,
Ne kadar sevsen de,
Bir parça kağıt iyidir her zaman.
Küçük bir damlacık kanla,
İmza atarsın.
Faust: Eğer tümüyle tatmin olacaksan,
Bu saçma oyunu oynayalım.
Mefistofeles: Kan, çok özel bir sıvıdır.
Faust: Anlaşmayı bozacağımdan,
Bu kadar da korkma!
Bütün gücümle istediğim,
Zaten sana verdiğim sözdür.
Kendimi devaynasında görmüştüm;
Ama seninle aynı rütbedeyim.
Büyük Ruh beni horgördü,
Kapandı bana doğa.
Düşünce silsilesi kopukluğa uğradı,
Her türlü bilgiden iğreniyorum artık.
Duyularımızın derinliklerinde,
Közleşmiş tutkuları söndürelim!
Büyü perdelerinin şimdiye dek gizlediği,
Bütün mucizeler artık bizim olsun!
Zamanın uğultularına atılalım,
Olayların akışına bırakalım kendimizi!
Böyle olunca işte, acı ve haz,
Başarı ve hayal kırıklığı,
Diledikleri gibi sökün etsinler;
Ancak eylemlerinde dur durak bilmeyenler,
Kendilerini erkekten sayabilirler.
Mefistofeles: Ölçü ve belirli bir hedef,
Sözkonusu değildir sizin için.

Herşeyin tadına bir bakmak,
Geçerken birşeyler yakalamak istediğinizde,
Ben yarasın diyeceğim sizin beğendiklerinize.
Yeter ki bulduklarınıza aptallaşmadan el atın!

Faust: Duydun ya, sevinçten sözeden yok.
Yalpalamaya adıyorum kendimi:
Acı dolu hazlara,
Aşkın nefretine,
Can veren hayal kırıklığına,
Ve bilgiye susamışlığından,
Kurtulmuş olan gönlüm,
Kendini bundan böyle,
Hiçbir kedere kapamayacaktır;
Bütün insanlığın kaderi neyse,
İçimdeki benle tatmaktır dileğim,
En yüksekte ve en derinde ne varsa,
Kavramak istiyorum tinimle;
İnsanların mutluluk ve kederini,
Gönlümde üstüste yığıp, bendeki beni,
Onların benlerine eşit kılmak,
Ve sonunda, aynı onlar gibi,
Yıkılmak istiyorum ben de.

Mefistofeles: Ah, inan bana,
Binlerce yıldan beri,
Bu sert yiyeceği çiğneyip durdum,
Ama hiçbir insana rastgelmedim,
Beşikten mezara gidene kadar,
Bu eski hamur mayasını sindirmiş olsun!
Benim gibilerine inan, bu bütün,
Ancak bir tanrı için yapılmıştır!
Kendisi,
Sonsuz bir görkemin içindeyken,
Bizi karanlığa attı,
Ve bütün bunların arasında,

Sizin işinize yarayansa,
Gün ve geceden başka birşey değildir.
Faust: Ben gene de istiyorum!
Mefistofeles: Kulağa hoş gelen bir söz!
Yalnızca bir kaygım var:
Zaman kısa, sanat ise uzun.
Belki öğüdümü dinleyip,
Kendinizi bir ozan yerine koyarsanız,
Böylece de düşüncelere dalıp,
Bütün asil nitelikleri,
Kendi onurlu başınıza yığarsınız:
Aslanın korkusuzluğunu,
Ceylanın hızını,
Bir İtalyanın ateşli kanını,
Bir Kuzeylinin kararlılığını.
Böylece erersiniz sırrına,
Mertlikle kurnazlığı birleştirmenin,
Ve bir plana uygun, kendinizi,
Sıcak gençlik duyguları içinde,
Sevdaya salmanın bir yolunu bulursunuz.
Eğer bunu yapabilen birini tamsam,
Ona Bay Mikrokosmos derdim.
Faust: Ben neyim peki, imkanı yoksa,
Bütün düşüncelerin dönüp dolaştığı,
İnsanlık tacını elde etmenin?
Mefistofeles: Sonuçta- neysen o'sun.
Başına,
Kıvırcık saçlı bir peruk da taksan,
Ayağını,
Kaidelerle arşın arşın yükseltsen de,
Her kimsen hep o olursun.
Faust: Farkediyorum, boşuna,
İnsan tininin bütün hâzinelerini,
Sürükleyerek kendimde topladım,

Ve sonunda baktığımda,
Bir milim bile yükselmemişim,
Sonsuza yaklaşmamışım hiç.

Mefistofeles: Sayın Bayım, sizin bakış açınız,
Olduğu gibi gösteriyor nesneleri.
Bu işi daha akıllıca yapalım,
Yaşam sevinci uçup kaçmadan önce.
Cellat aşkına! Senin değil mi,
Ellerin ve ayakların,
Kafan ve kaba etlerin;
Bunun yanısıra,
Taze taze tadına baktıklarımı,
Kendime katmış sayılmaz mıyım?
Eğer altı beygirin parasını,
Verebilecek durumdaysam,
Onların gücü benim olmaz mı?
Sanki yirmidört bacağım varmış gibi,
Koşar dururum ve hiçbir şey eksilmez,
Onurlu bir adam olmamdan.
Haydi! Bütün düşüncelerini bırak,
Ve doğrudan atıl benimle dünyaya!
Benden sana söylemesi:
Kuramlarla uğraşan bir herif,
Kötü bir ruhun kurak bir çayırda,
Dolaştırdığı bir hayvan gibidir,
Çevrede güzelim yeşil otlaklar dururken.

Faust: Nasıl olacak bu iş?

Mefistofeles: Buradan çekip gideceğiz işte.
Nedir bu işkence odası!
Nasıl bir hayattır bu?
Hem kendini, hem öğrencilerini,
Sıkıntılara boğuyorsun!
Bu işlerle başkaları uğraşsın!
Sen yoksa saman mı döveceksin?

Zaten bilebileceğin en iyi şeyleri,
Anlatamayacaksın çocuklara.
Dinle, hatta şimdi holden geliyor sesi,
Öğrencilerinden birinin!

Faust: Şu anda mümkün değil,
Onu görmem.

Mefistofeles: Zavallı çocuk,
Uzun zaman bekleyecek şimdi,
Eli boş geri çevirmeyelim onu.
Gel, bana ceketinle şapkanı ver;
Bu kılık pek güzel gider bana*. (Üstünü değişir.)*
Bu işi kurnazlığıma bırak!
Onbeş dakikada tamamdır;
Sen de bu arada,
Yolculuk için hazırlanırsın.
(Faust çıkar.)

Mefistofeles: *(Faust'un uzun ceketiyle).*
Unut artık akıl ve bilimi,
Bu en üstün güçlerini insanın;
Kendini,
Yanılsama ve büyülere bırak,
Yalancı ruhun desteğiyle,
O zaman benimsin işte
Kader ona öyle bir tin vermiş ki,
Başedilmeksizin hep ileri atılır,
Ve fazlasıyla aceleci bu devinimde,
Yeryüzünün nimetlerini es geçer.
Sürükleyeceğim onu,
Vahşi yaşamın içine,
Ve önemsizliğin sığlıklarına;
O çırpınmalı, donakalmalı,
Faltaşı gibi açılmalı gözleri,
Ve kabaran iştahı için,

Doymak bilmeyen dudakları önünde,
Yiyecek ve içecekler uçuşmalı;
Boşuna yalvaracaktır,
Doyumsuzluğunu dindirmem için;
Kendini adamasaydı da şeytana,
Yok olup gidecekti zaten!

Bir öğrenci gelir.

Öğrenci: Kente henüz yeni geldim,
Ve bütün saygımla,
Herkesin övgüyle sözettiği adamla,
Konuşmaya ve tanışmaya geldim.
Mefistofeles: Efendiliğiniz,
Beni sevindiriyor!
Karşınızda gördüğünüz adamın,
Diğerlerinden farkı yok;
Başkalarına da gittiniz mi?
Öğrenci: Benimle ilgilenmenizi rica ediyorum!
Bütün iyi niyetimle,
Biraz para ve gençliğimle,
Ben size geldim;
Annem gitmemi istememişti;
Ama, bu diyarda öğrenmem gerek,
İşe yarar bazı şeyleri.
Mefistofeles: Öyleyse doğru yere vardınız.
Öğrenci- Gerçeği söylemek gerekirse,
Bundan pek de emin değilim.
Bu duvarlar, bu odalar,
Hiç bana göre değil.
Çok kısıtlı bir alan bu görünen,
Ne yeşillik var ne de bir ağaç,
Bu sınıflar ve sıralarda,
Duymam, görmem ve düşünmem,

Pek mümkün görünmüyor.
Mefistofeles: Alışkanlığa bağlıdır herşey.
Bir çocuk anasının memesini,
Hemen isteyerek kabul etmez,
Ama sonra zevkle doyurur kendini.
Bilginin göğüslerini de aynı şekilde,
Gün geçtikçe daha çok özlersiniz.
Öğrenci: bilginin boynuna,
Sevinçle sarılmak isterdim;
Ancak, söyleyin bana,
Onun yanma nasıl varacağım?
Mefistofeles: Devam etmeden önce,
Kendinizi açıklayın ve söyleyin,
Hangi fakülteyi seçmek istediğinizi
Öğrenci: Oldukça bilgili olmak isterdim,
Kavramak amacındayım yeryüzünde,
Ve gökyüzünde olup bitenleri,
Yani bilim ve doğayı.
Mefistofeles: Doğru izi sürmektesiniz;
Ancak, kendinizi dağıtmamanız gerek.
Öğrenci: Bütün canım ve bedenimle,
Bunları düşünüyorum;
Tabii, hoşuma gitmez de değil,
Biraz özgürlük ve oyalanma,
Bayram günlerinde, yaz vakti.
Mefistofeles: Zamanı iyi kullanmanız gerek,
O kadar çabuk kaçıp gidiyor ki;
Ancak, size düzenlilik,
Zaman kazanmayı öğretir.
Değerli arkadaşım, dolayısıyla önerim,
Collegium Logicum[i] ile başlayın.
Tin güzelce tımar edilir,
Cendereye sokulur ki,
Düşünceler yörüngelerinde,

Daha ağırkanlı ilerlesin,
Karmakarışık bir gidişle,
Kendini şaşırtmasın diye.
Sonra da günler boyunca,
Daha önceleri hep tek hamlede,
Yiyip içerken olduğu gibi,
Yaptığımız şeyler için:
Bir! İki! Üç! sayar gibi,
Adımların gerekli olduğunu,
Öğretecekler sizlere.
Aslında, düşünce fabrikasında,
Dokuma sanatındaki gibi,
Tek bir hareket binlerce ipliği çeker,
Mekik büyük bir hızla gelir gider,
İpler görünmeden örülür,
Ve bir hamleyle,
Binlerce bağlantı kurulur.
Ama içeri giren filozof,
Sizlere kanıtlayacaktır ki:
Birinci bu, ikinci adım da şu,
Ve bu iki adım olmasa,
Üçüncü ve dördüncü adım da olamaz.
Öğrenciler bunu her yerde tekrarlar,
Ama dokumacı da olamamışlardır.
Canlı bir nesneyi bilmek isteyenler,
Önce ondan tini kovar,
O zaman parçaları tutarlar elinde,
Ama ne yazık ki, eksiktir,
Aralarındaki tinsel bağlar.
Kimya buna encheiresin naturae[ii] der,
Bilmeden kendisiyle alay eder.

Öğrenci: Şu anda iyi izleyemedim sizi.

Mefistofeles: Öğrendiğinizde, herşeyi indirgemeyi,
Ve özelliklerine göre sınıflandırmayı,

Herşey kolaylaşacak.
Öğrenci: Bütün bunlar,
Beni öylesine aptal etti ki,
Sanki kafamda bir değirmen taşı dönüyor.
Mefistofeles: Sonra da, herşeyden önce,
Metafiziğe yönelmeniz gerek!
Burada sizden beklenen,
İnsan beyninin almadıklarını,
Derin bir tinle kavramaktır;
Beynin hem aldıkları,
Hemde almadıkları için,
Şahane sözcükler var bu alanda.
Şimdilik ilk yarı-yılımızda,
Düzenli olmaya özen gösterin.
Beş saat ders yapılır hergün;
Ve zilden önce sınıfta olun!
Gelmeden iyice hazırlanıp,
Paragraflarınızı ezberleyin
Dikkat etmelisiniz,
Kitapta yazılı olandan,
Aykırı bir söz söylememeye;
Ruh-ül Kudüs konuşurcasına,
Not almayı ihmal etmeyin!
Öğrenci: Bu bence de çok önemli!
Çok işe yaradığını düşünüyorum;
Yazılı olarak sahip olunanlar,
Rahatlıkla eve götürülebilir.
Mefistofeles: Ama artık söyleyiniz,
Hangi fakültedir istediğiniz?
Öğrenci: Hukuk çok zahmetli olsa gerek.
Mefistofeles: Bundan dolayı,
Sizi kınayacak değilim.
Bu öğretinin durumunu bilirim ben.
Kanunlar ve haklar,

Sonsuz bir hastalık gibi
Miras yoluyla devam eder;
Kendilerini soydan soya sürükleyip,
Ağır aksak yer değiştirirler üstelik.
Mantık saçmalık haline gelir,
İyilik ise bela olur;
Vay haline,
Bu mirasa konan torunların!
Ama doğuştan bizim olan haklardan,
Ne yazık ki, hiç söz edilmiyor!
Öğrenci: Daha da tiksindim şimdi!
Aydınlattığınız kişiye ne mutlu.
Şimdi kararım neredeyse,
İlahiyat eğitiminden yana.
Mefistofeles: Bu bilimle ilgili,
Sizi yanıltmak istemezdim
Çok zordur yanlış yoldan sakınmak;
Bu bilim bol gizli zehirle yüklüdür,
Devadan neredeyse hiç ayırdedilmeyen.
Bu alanda da en iyisi,
Yalnızca birine bağlanarak,
Bu üstadın adına yemin etmektedir!
Genel olarak da - sözcüklere sarılın!
Gerçekler tapmağının,
Kuşku götürmez kapısından,
Böylelikle geçersiniz.
Öğrenci* Ama sözcüğün olduğu yerde,
Bir kavram da olmalıdır.
Mefistofeles: Öyle olsun! Ancak,
Kendine kaygılarınla eziyet etmemelisin;
Kavramların eksik olduğu yerde,
Bir sözcük imdata yetişir işte.
Sözcüklerle çok iyi dövüşülür,

Bir sistem hazırlanabilir sözcüklerden,
İnanabilirsin sözcüklere,
Ve tek bir harfini eksiltemezsin.
Öğrenci:Bütün bu sorularımla, bağışlayın,
Zamanınızı alıyorum; ama- size zahmet,
Tıp bilimi hakkında da birkaç söz,
Lütfeder misiniz bana?
Üç yıl sürecek bir eğitim,
Oldukça çabuk geçer,
Ve tanrım! Alanlar da ne geniş.
Bir ipucu olsa elimde,
Sezgilerimle devam ederdim.
Mefistofeles: (kendi kendine.)
Bıktım bu kuru konuşmalardan,
Şeytan kimliğime dönmeliyim, (sesli.)
Tıbbın ruhunu kavramak kolaydır;
Hem büyük evreni,
Hem küçük evreni incelersiniz,
Sonunda da görürsünüz ki,
Tanrının istediği olur aslında.
Bilimsel bilgileri,
Uzaklarda aramanız boşunadır,
Kim kendi kendine ne öğrenebilirse,
Ancak onu öğrenir;
Ama anında kavrayandır,
Bu iş için seçilmiş kişi.
Boyunuz poşunuz yerinde,
Herhalde cesaretiniz de var,
Ve siz kendinize güvenirseniz,
Diğer canlar da size güvenir.
Özellikle kadınları yönetmeyi,
İyice öğrenmeniz gerek;
Sonu gelmez binbir sızlanmaları,
Tek bir noktada iyileştirilir,

Ve efendi gibi davranırsanız,
Avucunuzda oynatırsınız hepsini.
Önce ünvanınız güven aşılamalı,
Sanatınızın üstünlüğüne dair;
Hoş geldin olarak da hemen baştan,
Bir elden geçirirsiniz nesneyi,
Başkası için bu yıllar ister;
Nazikçe, nabzını yoklayın sonra,
Ve bilgili bakışlarla gözüne bakarak,
Özgürce beline sarılın,
Acaba korse dar mı diye.
Öğrenci: Bu bana çok daha iyi göründü!
Neyin nerede olduğu anlaşılıyor.
Mefistofeles: Kuramlar soluktur, değerli arkadaşım,
Ve yeşildir hayatın altın ağacı.
Öğrenci: Yemin ederim,
Bir düş görüyorum sanki.
İzninizle, sizi gene rahatsız edip,
Bilgeliğinizi en temelden,
Öğrenebilir miyim bir gün?
Mefistofeles: Elimden gelirse, elbette.
Öğrenci: Ancak gitmeden önce mutlaka,
Anı defterime bir yazı bağışlayın!
Mefistofeles: Memnuniyetle. (Yazar ve geri verir.)
Öğrenci: (Defterden okur.)
Eritis sicut deus, scientes bonum et malum[iii]
(Saygıyla eğilir ve veda eder.)
Mefistofeles: O eski sözü ve yılanımı izleyedur.
Tanrının sureti olsan da,
Zor anlar yaşayacaksın.

Faust girer.

Faust: Yolculuğumuz nereye?
Mefistofeles: istediğin yere.

Önce küçük dünyayı,
Sonra büyük dünyayı göreceğiz.
Su gibi akıp giden bu dersten,
Hem büyük bir zevk duyacaksın,
Hem de ne yararlar göreceksin.
Faust: Uzun sakalımın adına, korkarım ki,
Hafif bir yaşama alışık değilim.
Bu denemede başarısız olacağım;
Dünyada nasıl hareket edilir,
Hiçbir zaman bilemedim.
Başkalarının önünde çok küçülüyorum,
Atamayacağım bu çekingenliği üstümden.
Mefistofeles: Değerli arkadaşım, kendine güvenip,
Yaşamayı öğrendiğinde,
Bu da geçecektir.
Faust: Peki nasıl yola koyulacağız?
Atlar ve araba nerede?
Mefistofeles: Pelerinleri açmamız yeterlidir,
Onlar bizi havada uçuracak.
Ancak, bu cesur adımı atarken,
Yanına fazla eşya almayacaksın.
Hazırlayacağım ateşli hava,
Ayaklarımızı kolayca yerden kesecek.
Ve yükümüz hafifse,
Hızla çıkacağız yükseklere;
Yeni yaşamında uğurlar olsun.

Auerbach'ın Leipzig'teki meyhanesi

Neşeli insanların içki masası

Frosch: Niye kimse içmiyor?
Niye kimse gülmüyor?
Bırakın surat asmayı!
Islak saman gibisiniz bugün,
Başka zaman alev alev yanardınız.
Brander: Senin kabahatin,
Hiçbir katkın yok ki;
Ne bir budalalık yapıyorsun,
Ne de pis bir şaka.
Frosch: (Başından aşağı bir bardak şarap boşaltır.)
İşte buyur, ikisi birden!
Brander: Katmerli domuz seni!
Frosch: Kendiniz kaşındınız!
Sichel: Kavga edecekseniz dışarı!
Haydi! Hoppa!
Avazınız çıktığı kadar,
Şarkılar söyleyin,
Bağırın çağırın,
Zıkkımlanın!
Altmayer: Eyvah, yandım!
Pamuk getirin! Bu herif,
Kulak zarlarımı patlatacak.
Sichel: Demek ki bodrum duvarları,
Peşlere gereken kudreti veriyor.
Frosch: Doğru dedin! Darılan varsa,
Çekip gitsin!
A! tara lara da!
Altmayer: A! tara lara da!
Frosch: Gırtlak ayarı da yapıldı.

(Şarkıya başlar.)

Roma'nın kutsal imparatorluğu,
Nasıl da hala yıkılmadı?

Brander: Berbat bir şarkı!
Siyasi bir şarkı!
Çirkin bir şarkı! Yuh sana!
Yatın kalkın, tanrıya şükredin,
Roma İmparatorluğu'nu,
Dert etmek zorunda olmadığınız için.
Ben kendime büyük bir kazanç sayarım,
İmparator ya da başbakan olmamayı.
Ama bizim de bir başımız olmalı;
Haydi bir Papa seçelim aramızdan.
Hangi niteliğin belirleyici olduğunu,
Neyin insanı yücelttiğini bilirsiniz.

Frosch: (Şarkı söyler.)

Kanatlan, ey güzel bülbül,
Onbin selam götür yarime.

Siebel: Yare selam yok!
Duymak istemiyorum bunları!

Frosch: Selam ve öpücükler yare!
Beni durduramayacaksın!
(Şarkı söyler.)

Açıl kapı! Sessiz gecede.
Açıl kapı! Sevgili burada.
Kapan kapı! Sabah oldu.

Siebel: Evet, söyle, söyle şarkını,
Ve övgüler yağdır ona!
Zamanı gelince ben de güleceğim.
Beni aldattı, sana da öyle yapacak.
Kısmeti cüce bir cin olsun!
Kırıştırsın onunla bir köşebaşında;
Cadı bayramından dönen yaşlı bir keçi de,
Dörtnala giderken selam versin ona!

Gerçek etten ve kemikten bir delikanlı,
Bu dilber için fazladır.
Ona göndereceğim biricik selam,
Camlarını indireceğim taşdır!

Brander: (Masaya vurarak.)
Dinleyin! Dinleyin! Sözümü dinleyin!
Sayın baylar, itiraf ediniz ki,
Ben yaşamasını bilen bir adamım;
Aşıklar var aramızda,
Ve onlara bir şarkı adamak,
Boynumuzun borcudur.
Şimdi dikkat!
İşte yepyeni bir şarkı size!
Nakarata katılın hep birlikte!
(Şarkı söyler.)
Bodrumda bir yuvası vardı.
Tereyağı yiyen bir farenin,
Ve yiye yiye büyüdü göbeği,
Doktor Martin Luther gibi.
Aşçı kadın ona zehir verdi;
Dünyası öyle daraldı ki,
Aşk kavurmuş gibi bedenini.

Nakarat: (Coşkulu.)
Aşk kavurmuş gibi bedenini.

Brander: Fare delice döndü durdu
Bütün çamurlu suları içti,
Tırmaladı, parçaladı evi,
Ama hiçbir şey fayda etmedi;
Birkaç kez korkuyla zıpladı,
Ve birazdan herşey bitti,
Aşk kavurmuş gibi bedenini,

Nakarat: Aşk kavurmuş gibi bedenini.

Brander: Korkuyla günün ortasında,
Mutfağa koşup geldi fare,

Kıvrandı ocağın yanında,
Zavallı bir halde inledi,
Zehir veren aşçı gülüyordu:
"Bak işte son raddeye geldi,
Aşk kavurmuş gibi bedenini.”
Nakarat: Aşk kavurmuş gibi bedenini.
Siebel: Amma da sevindi bu alçaklar.
Çok hoş bir sanat doğrusu,
Farelere zehir vermek!
Brander: Sen onları çok mu seviyorsun?
Altmayer: Kelli felli arkadaşımız,
Merhametli ve evcil bir hale geldi,
Bahtsızlıktan.
Karnı şişen o farede,
Kendi aslını gördü.

Faust ve Mefistofeles içeri girer.

Mefistofeles: Herşeyden önce,
Neşeli bir topluluğun arasına,
Sokmak gerek seni.
Hayatını yaşamak, göreceksin,
Ne kadar kolay.
Buradaki halk için hergün bayramdır.
Akılları kıt, keyifleri yerinde,
Bu sirk dansı kalabalığında,
Durmadan döner durur herkes,
Kuyruğuyla oynayan yavru kediler gibi.
Başağrılarından şikayetçi olmadıkları,
Ve meyhaneci hesaba yazdığı sürece,
Memnun ve mesut sayarlar kendilerini.
Brander: Bunlar yoldan geliyor,
Garip tavırlarından anlaşıldığı üzere,
Ve geleli bir saat bile olmamış henüz.
Frosch: Sahiden; haklısın galiba!

Helal olsun bu Leipzig'e!
Küçük bir Paris'tir adeta,
Sakinleri birçok şey görür.
Siebel: Neyin nesidir sence,
Bu gelen yabancılar?
Frosch: Bu işi bana bırakın!
Dolu bir kadehin eşliğinde,
Çocuğun dişini çeker gibi,
Alırım lafı ağızlarından.
Asilzadeye benziyor adamlar,
Mağrur ve asık suratlı.
Brander: Bahse girerim ki,
Pazar çığırtkanları bunlar!
Altmayer: Kim bilir.
Frosch: İzleyin şimdi,
Nasıl cendereye alıyorum onları.
Mefistofeles: (Faust ’a)
Halk hiçbir zaman şeytanı hissetmez,
Enselerinden tutsa bile.
Faust: Selammaleyküm, baylar!
Siebel: Aleykümselam ve teşekkürler.
(Alçak bir sesle, Mefistofeles'i yandan süzerek.)
Niye topallar bu herif bir ayağından?
Mefistofeles: Yanınıza oturmamıza izin var mı?
Burada iyi bir şarap bulamayacağımıza göre,
Hiç olmazsa hoş sohbetinizle mest olalım.
Altmayer: Hayat sizi şımartmış galiba.
Frosch: Rippach'tan,
Geç saatte yola çıkmış olmalısınız.
Yemeğinizi Cellat Hans'la mı yediniz?
Mefistofeles: Evet, bugün onunlaydık!
Hep sizlerden sözetti,
Ve herbirinize selam gönderdi.
(Frosch'a doğru eğilir.)

Altmayer: (alçak sesle.)
Gördün mü gününü! İşini biliyor!
Siebel: Amma da kurnaz bir herif!
Frosch: Sabredin, kıstıracağım onu.
Mefistofeles: Yanılmadıysam,
Deneyimli seslerin korosunu duyduk.
Duvarların yankısı böyle olan bir yer,
Şarkı söylemenin tam yeridir!
Frosch: Siz bir sanatçı mısınız yoksa?
Mefistofeles: Yo, hayır! Buna gücüm yetmez,
Ama zevk almaz değilim.
Altmayer: Bize bir şarkı söyleyin öyleyse!
Mefistofeles: Çoğunluk istedikten sonra.
Siebel: Ama yepyeni bir şarkı olsun!
Mefistofeles: Şarapların ve şarkıların güzel memleketi,
İspanya'dan yeni döndük.
(Şarkı söyler.) ,
Bir zamanlar bir kral vardı,
Ve büyük bir biti vardı onun,
Severdi onu oğlu gibi.
Bir gün terzisini çağırttı,
İçeri girdiğinde terziye dedi ki:
Bu asilzadeye pantalon keseceksin,
Ölçüp biçip, elbiseler dikeceksin.
Brander: Ancak terzi iyice anlasın ki,
Ölçüleri çok titiz alsın,
Ve yitirmeyecekse kellesini,
Pantolonda buruşma olmasın!
Mefistofeles:
Kadife ve ipekler içindeydi,
Kordonlarla süslenmişti,
Hem de bir istavroz taktılar;
Bakan da yaptılar sonunda,

Bir yıldız verdiler kocaman.
Böylece de kardeşleri,
Oldular sarayın saygın kişileri.

Saraydaki beyler ve hanımlar,
Bundan çok rahatsız oldular,
Kraliçe ve hizmetçileri,
Isırılıp kovalanıyorlardı,
Ama hiç kımıldayamıyorlardı,
Kaşınmaları da imkansızdı,
Halbuki biz kımıldarız,
Ve ısırılınca kaşınırız .

Nakarat: (Coşkulu.)
Halbuki biz kımıldarız,
Ve ısırılınca kaşınırız.

Frosch: Bravo! Bravo! Bu güzeldi!

Siebel: Her bite nasip ola!

Brander: Parmakları bileyin,
Güzelce yakalayın onları!

Altmayer: Yaşasın hürriyet! Yaşasın şarap!

Mefistofeles: Hürriyeti saygıyla kutlamak üzere,
Ben de kadeh kaldırmak isterdim,
Şarabınız bu denli kötü olmasa.

Siebel: Bunu bir daha duymak istemeyiz.

Mefistofeles: Meyhanecinin şikayet etmesinden korkmasam,
Bu değerli misafirlere,
Bizim mahzenden sunuda bulunurdum.

Siebel: Gelsin şarabınız!
Ben durumu idare ederim.

Frosch: Eğer iyi bir kadeh yaratabilirseniz,
Sizinle övünürüz; ancak,
Tadımlıktan fazlasını getirin;
Çünkü birşey tartacaksam,
Ağzım dolu olsun isterim.

Altmayer: (Alçak sesle.)
Hissediyorum, bunlar Ren nehrinin kıyısından.
Mefistofeles: Bir tirbuşon bulmanız gerekir!
Brander: Ne yapacaksınız onu? Fıçılar,
Kapının önünde değil herhalde?
Altmayer: O arkada, sepetin içinde,
Meyhanecinin aletleri duruyor.
Mefistofeles: (Tirbuşonu alır, Frosch'a.)
Söyleyin şimdi, ne tatmak isterdiniz?
Frosch: Nasıl yani? Birkaç çeşidiniz mi var?
Mefistofeles: Herkes istediğini dileyebilir.
Altmayer: (Frosch 'a.)
Oha, ağzın sulanmaya başladı.
Frosch: Pekala! Seçmem gerekirse,
Ren bölgesinin şarabını isterim,
İnsanına en iyiyi, kendi memleketi sunar.
Mefistofeles: (Frosch'un oturduğu yerde, tirbuşonla masanın kenarınada bir delik açmaya başlar.)
Biraz balmumu bulmalısınız ki,
Burayı tıkayacağız!
Altmayer: Üçkağıt hepsi. -
Mefistofeles: (Brander'e.)
Ya siz?
Brander: Ben şampanya istiyorum,
İyice köpüren cinsinden!

(Mefisto delik açar, bu arada biri balmumu tıkaçtan hazırlamıştır ve delikleri kapatır.)

Yabancı olandan hep kaçamazsın,
İyi şeyler çoğu zaman uzağımızdadır.
Gerçek bir Alman, Fransızı sevmese de,
Şaraplarını zevkle içer.
Siebel: (Mefisto onun oturduğu yere yaklaşınca.)

İtiraf etmeliyim ki, sekleri sevmem,
Benimki sahici bir tatlı şarap olsun.

Mefistofeles: (Delik açarak.)
Tokaya şarabı akacak, sizin için.

Altmayer: Hayır, beyler, yüzüme bakın.
Bizimle alay mı ediyorsunuz?

Mefistofeles: Aman! Aman!
Sizin gibi asil misafirlerle,
Alay etmek cesaret ister.
Çabuk ve çekinmeden,
Söyleyin emrinizi!

Altmayer: Bütün şaraplar bana uyar,
Sormanıza hiç gerek yok!
(Delikler hazırlanıp tıkandıktan sonra.)

Mefistofeles: (Garip hareketlerle.)
Üzümü vardır bağların,
Keçinin ise boynuzları;
Şerbet üzümden gelir,
Bağlar ise ağaçtır,
Ağaçtan bir masa da,
Üzüm suyu verebilir.
Doğaya derin bir bakıştır bu!
İnanırsanız, bir mucize işte!
Tıkaçları çıkarıp keyfinize bakın!

Hepsi: (Tıkaçları çıkarırlar ve istedikleri şarap akar.)
Ne güzel bir çeşmedir bu, bizim için akan!

Mefistofeles: Ancak, dikkat gösteriniz ki,
Kadehten şarap dökülmesin!
(Arka arkaya içerler.)

Hepsi: (Şarkı şeklinde.)
Yamyamlar gibi hoş olduk!
Domuzlar gibi keyif getirdik!

Mefistofeles: Halk böylece hür oldu, bakın,
Ne kadar da iyiler!

Faust: Buradan çıkmak istiyorum.
Mefistofeles: Bekle ve gör şimdi,
Hayvansallığın şaheseri,
Birazdan tezahür edecek.
Siebel: (Dikkatsizce içer, şarap yere dökülür ve alev haline gelir.)
Yardım edin! Yangın çıktı!
Yanıyor cehennem!
Mefistofeles: (Aleve hitap ederek.)
Sakin ol, dost unsur (Arkadaşlara.)
Yalnızca Araf'tan gelen,
Bir damla ateşti bu şimdilik.
Siebel: Neymiş bu? Bekle!
Bunu pahalı ödeyeceksiniz!
Bizi tanımıyorsunuz galiba.
Frosch: Bunu kesinlikle,
İkinci bir kez yapmayın!
Altmayer: Bence,
Onu biraz kenara çekelim.
Siebel: Nasıl yani, bayım?
Hokkabazlık yaparım mı diyorsunuz?
Mefistofeles: Sus yaşlı şarap fıçısı!
Siebel: Süpürge sapı seni!
Bir de küstahlık mı ediyorsun?
Brandner: Bekle, dayak yiyeceksin şimdi.
Altmayer: (Masanın kenarından bir tıkaç çeker ve ateş çıkmaya başlar.)
Yanıyorum! Yanıyorum!
Siebel: Büyücülük bu!
Gebertin onu, katli vaciptir.
(Bıçaklarını çekip Mefistofeles'in üzerine yürürler.)
Mefistofeles: (Ciddi bir tavırla.)
Yanılsamanın yalancı sözleri,
Aklı ve mekanı değiştirdi,
Burada görün, başka bir yeri!

(Şaşakalıp birbirlerine bakarlar.)
Altmayer: Neredeyim? Bu ne güzel bir memleket!
Frosch: Üzüm bağlan! Doğru mu bu gördüklerim?
Siebel: Ve hemen şurada üzüm salkımları!
Brander: Yeşil yaprakların arasında,
Ne güzel bir salkım,
Ne güzel bir bağ!
(Siebel'i burnundan tutar, diğerleri de birbirleriyle aynısını yaparlar ve bıçaklarını kaldırırlar.)
Mefistofeles: (Aynı ciddi tavırlarla.)
Yanılsamanın göz bağı çözülsün!
Şeytanın şakası da unutulmasın!
(Faust'la birlikte yok olurlar, arkadaşlar irkilirler.)
Siebel: Ne var?
Altmeyer: Nasıl?
Frosch: Yoksa senin burnun mu bu?
Brander: (Siebel'e.)
Senin burnun da benim elimde?
Altmayer: Yumruk yemiş gibi,
Baştan aşağı sarsıldım!
Bir sandalye getirin,
Ayakta duramıyorum!
Frosch: Olamaz!
Söyleyin bana, ne oldu?
Siebel: O herif nerede?
Bulursam, yaşatmam onu!
Altmayer: Gözlerimle gördüm, kapıdan
Bir şarap fıçısıyla uçtular
Ayaklarım da kurşun gibi.
(Masaya yönelir.)
Hala şarap akıyor mu acaba?
Siebel: Aldatmacaydı herşey,
Yalan ve göz boyama.

Frosh: Bana gene de öyle gelmişti ki,
Gerçekten şarap içiyordum.
Brander: Peki o üzümler neyin nesiydi?
Altmayer: Gel de mucizelere inanma!

Cadı Mutfağı

Alçak bir ocakta, ateşin üstünde büyük bir kazan. Kazandan yükselen buharda değişik hayaletler görünür. Dişi bir şebek kazanın yanında oturur ve köpüğü alarak taşmamasını sağlar. Erkek şebek yavrularla birlikte ocağın yanında oturur ve ellerini ısıtır. Duvarlar ve tavan en garip türden büyücülük aletleriyle bezelidir.

Faust: Bu kuduruk büyü işleriyle,
Aram hiç iyi değildir benim!
Bu çılgın kargaşa mı,
Söz verdiğin sağaltma?
Bir kocakarıya mı danışacağım?
Otuz yılımı alıp götürecek iksir,
Bu pis mutfakta mı pişecek?
Daha iyi birşey bilmiyorsan,
Ben yandım demektir!
Daha şimdiden ümidim kesildi.
Doğanın kendisi,
Ya da asil bir insanın tini,
Böyle bir iksir yaratmadı mı?
Mefistofeles: Yine bilgiççe konuşuyorsun dostum!
Seni gençleştirmek için,
Doğal yollar da var; ancak,
Başka bir kitapta yazılı,
Acayip bir bölümdür bu.
Faust: Bilmek istiyorum.
Mefistofeles: Pekala!
Para, hekim ve büyü olmaksızın,
Şöyle bir çare daha var:
Hemen bir tarla bul kendine,
Çapala orada ve kazadur,
Ne kafanı ne bedenini,
Bu daracık alandan hiç ayırma,
Katıksız gıdalar alıp,

Bir hayvan gibi hayvanlarla yaşa,
Hiç de sanma kötülük ettiğini,
Gübreyi kendin bırakırsan,
Hasat veren o tarlaya.
Böylece hiç şüphesiz,
Seksen yaş gençleşirsin!

Faust: Buna alışık değilim ben,
Katlanamam,
Elime bir bel alma zahmetine.
Böyle sınırlı bir hayat,
Hiç de bana göre değil.

Mefistofeles: O zaman iş cadıya kaldı demektir.

Faust: İyi de,
Cadı şart mı bu iş için?
Sen yapamaz mısın bu iksiri?

Mefistofeles: Benim oyalanacak vaktim yok!
Bir iksir yapacağım sürede,
Bin köprü inşa edebilirim mesela.
Beceri ve bilgi yetersizdir,
Bu eser sabır ister.
Hassas mayası ancak zamanla,
Gerekli olan gücü kazanır,
Ve karışımı oluşturan unsurlar,
Akla hayale sığacak gibi değil!
İksiri şeytan öğretir,
Ama kendisi yapmaz.
(Hayvanlara bakarak.)
Bak, ne incelikli bir soy!
Hizmetçi kız ve uşak!
(Hayvanlara.)
Evin hanımı yok galiba.

Hayvanlar:

Evden çıktı,
Davete gitti,

Uçarak bacadan!
Mefistofeles: Ne kadar sürer böyle çevrede uçması?
Hayvanlar: Ne kadar sürerse,
Ayaklarımızın ısınması.
Mefistofeles: (Faust ’a.)
Nasıl buldun narin hayvanları?
Faust: Bu kadar zevksiz birşey hiç görmedim!
Mefistofeles: Hayır, bana en hoş gelen,
İşte bunun gibi sohbetlerdir!
(Hayvanlara.)
Kahrolası kuklalar, söyleyin bana,
Nedir bu karıştırdığınız lapa?
Hayvanlar: Yaptığımız bu koyu çorba,
Dilenciler içindir.
Mefistofeles: Müşterileriniz çok öyleyse.
Şebek: (Sürünerek yaklaşır ve Mefistofeles'e yaltaklanarak.)
At barbutları,
Zengin et beni,
Ben kazanmalıyım!
Durumum kötü,
Para gelsin ki,
Neşemi bulabileyim.
Mefistofeles: Bu maymun ne mutlu olurdu,
Bir de loto oynayabilse!

(Bu arada büyük bir bireyle oynayan yavrular, onu öne doğru iterler.)
Şebek:
İşte size dünya,
Bir iner, bir çıkar,
Ve durmadan döner;
Cam gibi,
Kırılır çabucak!
İçi ise, boşluk.

Şurası parlıyor,
Burası daha da;
"Ben yaşıyorum!"
Sevgili oğlum,
Ondan uzak dur!
Yoksa ölürsün!
O kildendir ve
Keskindir kırıkları.

Mefistofeles: Bu kevgir neye yarar?

Şebek:
Eğer sen bir hırsızsan,
Hemen sana isim koyar,
(Dişisine gider ve ona kevgirin içinden baktırır.)
Kevgirle baktığın halde,
Bu hırsızın isminde,
Sana yasak olan da ne?

Mefistofeles: (Ateşe yaklaşarak.)
Peki bu büyük tencere nedir?
Şebek ve dişisi:
Şımarık budala,
Bizim şu kazana,
Tencere mi dedi?

Mefistofeles: Saygısız hayvan!

Şebek: Yelpazeye davran,
Rahatça yaslan!
(Mefistofeles'i zorla bir koltuğa oturtur.)

Faust: (Uzun zamandan beri bir aynanın önünde, kah yaklaşarak kah uzaklaşarak oyalanıp durmuştur.)
Ne görüyorum ben?
Sanki büyülü aynada,
Cennetten bir görüntü beliriyor!
Ah, aşkın en hızlı kanatlarıyla,
Onun diyarına ulaşabilsem!
Ah, daha ileri gidemiyorum,

Yaklaşmaya cesaret ettiğimde,
Sislerin arasında yitiveriyor!
Bir kadının en güzel resmi!
Bir kadının bu denli güzel olması,
Mümkün mü?
Göklerin bütün anlamı,
Bu uzanmış bedende mi karşıma çıkacaktı?
Dünyada böyle bir varlık var mıdır?

Mefistofeles: Tabii ki,
Bir tanrı altı gün uğraştıktan sonra,
Yaptığına kendisi bile bravo derse,
Aklı başında bir eser,
Ortaya çıkmış olmalı.
Şimdilik doya doya seyret;
Kendi imkanlarımla,
Böyle bir sevgili bulabilirim sana,
Ve kimin kısmetiyse, eşi olarak,
Onu evine götürmek, ne mutlu ona!

(Faust bakışını aynadan alıkoyamaz. Mefistofeles koltuğunda gerinip yelpazeyle oyalanarak, konuşmaya devam eder.)

Burada,
Bir kral gibi tahtımda oturuyorum;
Asa elimde, yalnızca bir tac eksik.

Hayvanlar: (Şimdiye kadar bir kargaşa içinde garip hareketlerde bulunan hayvanlar, bağrış çağrış arasında Mefistofeles'e bir tac getirirler.)
Ter ve kan yapıştırsın,
İşbu tacı, ne olursun!

(Sakar davrandıklarından tac kırılıp ikiye ayrılır, ellerinde iki parçayla ortalıkta zıplamaya başlarlar.)

Olan oldu şimdi;

Dilimiz çözüldü,
Gözümüz gördü,
Kulağımız açıldı,
Kafiyeler uydu

Faust: (Aynaya doğru.)
Eyvah, delirmek üzereyim.

Mefistofeles: (Hayvanları göstererek.)
Benim de neredeyse başım dönecek.

Hayvanlar:
Ve başarırsak,
Uydurabilirsek,
Düşünebiliriz de!

Faust: (Hala aynaya doğru.)
Göğsümde bir yanma başladı!
Hemen gidelim buradan!

Mefistofeles: (Yukarıdaki istifini bozmadan.)
Dürüst birer şair olduklarını,
Kabul etmek gerekir en azından.
(Şimdiye dek dişinin gözünden kaçmış olan kazan taşmaya başlar ve bacadan dışarı vuran büyük bir alev meydana gelir. Cadı, korkunç sesler çıkararak bacadan içeri girer.)

Cadı: (Dişi Şebeğe.)
Ay! Ay! Ay! Ay!
Kahrolası hayvan, kazana bakmazsın!
Seni pis domuz, hanımım yakarsın!
Lanet hayvan seni! (Faust ve Mefistofeles 'i görünce.)
Burada ne olmuş.
Neyin nesi?
Kimin fesi?
Kim gizlice girmiş?
Ateş saçacağım,
Sizi yakacağım!

(Köpüklerin alındığı kepçeyi kazana daldırır; Faust, Mefistofeles ve hayvanlara alevler saçar. Hayvanlar inler.)

Mefistofeles: (Yelpazeyi ters çevirir ve onunla çanak çömleği dağıtır.)

Al bakalım, lapaları!
Al bakalım, çanakları!
Eğlensene, çürümüş ölü.
Tempolu yap, tekerlemeni.

(Cadı öfke ve dehşet içinde geri gider.)

Beni tanımadın mı! iskelet! Yaratık!
Bir anda paralarım seni ve maymunlarını,
Kimse durduramaz beni!
Efendini, üstadını tanımıyor musun?
Saygın yok mu kızıl elbiseye?
Horoz tüyünü gözün görmüyor mu?
Yoksa bana,
Kendi ismimi söyletecek misin?

Cadı: Kabalığımızı, yüce efendim,
Bu kezlik bağışlamanızı dilerim!
Bir at ayağı göremiyorum.
Ve iki karganız da yok?

Mefistofeles: Bu kez için kendini kurtardın;
Son karşılaşmamızdan beri,
Epey zaman geçti, bu arada,
Bütün dünyanın kültüre boğulması,
Şeytanı da etkiledi;
O kuzey canavarı yok artık;
Boynuzlar, kuyruk ve pençeler,
Vazgeçemediğim at ayağı,
Hepsi gerilerde kaldı,
Çünkü onlarla topluma çıkmak,
Dert açar artık başıma.
Dolayısıyla, birçok delikanlı gibi,
Yıllardan beri bir takma bacağım var.

Cadı: (Dans ederek.)
Aklım fikrim şaştı benim,
Asil iblis misafirim!
Mefistofeles: Bu ismi kullanmanı, istemiyorum, kocakarı!
Cadı: Niye? Var mı size zararı?
Mefistofeles: Bu isim çoktan beri,
Masal kitaplarında kaldı;
Gerçi insanlar bundan karlı çıkmadı,
Çünkü kötü şeytan gittiyse de,
Kötüler yerli yerinde duruyor.
Bana Sayın Baron diye hitap edersen,
Konu kapanmış olur,
Diğer asilzadeler gibi,
Ben de bir asilzadeyim.
Eğer kuşkulanıyorsan asil kanımdan,
Hatırla işte benim armam! (*Bir* el hareketi yapar)
Cadı: (Çılgın kahkahalar atar.)
Ha! Ha! Tam da sizin tarzınız!
Her zaman şakacıydınız!
Mefistofeles: Dostum, beni yanlış anlama!
Böyle yürür işler, bu cadılarla.
Cadı: Bir hizmetim olacak mı, sayın baylara?
Mefistofeles: Bir yudum alacağız o malum sıvıdan!
Ama iyice dinlenmişinden olsun;
Çünkü gücünü ikiye katlayan,
Zamandır yalnızca.
Cadı: Bir kaç kez baktım tadına,
Buradaki şişenin,
İksir artık kokmuyorsa,
Zevkle ondan veririm.
(Alçak sesle.)
Ama hazırlıklar tamam olmadan,
İçerse bundan o adam,
Bir saat bile sürmez,

Ve kesinlikle dirilmez.
Mefistofeles: Yarasın iksir, o bizim dostumuz;
Layıktır ona, en iyi mutfak.
Sen daireni yap, konuşadur,
Ver ona dolu bir bardak!

(Cadı garip hareketlerle bir daire çizer ve dairenin içine gizemli eşyalar yerleştirir; bu arada cam bardak ve kavanozlar tınlamaya, kazan ses çıkarmaya başlar ve müzik oluşur böylece. Cadı son olarak büyük bir kitap getirir, şebekleri dairenin içine götürüp onları masa gibi kullanır ve meşaleleri de onlara tutturur. Faust'a yanına gelmesi için işaret eder.) .

Faust (Mefistofeles ’e)
Hayır, söyle bana, amaç nedir?
Bu çılgınlık, bu delice hareketler,
Bu adi üçkağıt;
Hepsini bilirim,
Nefret ederim onlardan.
Mefistofeles: Şamata işte! Gülünecek şeyler;
Katı olmayı bırak şimdi!
Bir hekim olarak,
Hokkabazlığını yapacak elbet,
Yoksa iksir sana yaramaz(*Faust'u* daireye girmeye zorlar.)
Cadı: (Abartılı hareketlerle kitaptan yüksek sesle okumaya başlar.
Bileceksin,
Biri on yapmayı,
İki eksiltince de,
Nasıl üç çıkar,
Zengin olursun,
O zaman.
Dördü yitir!
Beş ve altı,
Diyor cadı,

Yedi ve sekiz edince,
Tamamı çıkar:
Dokuz eşit bir,
On ise hiçtir,
Cadıların kerratı,
İşte budur.

Faust: Kocakarı sayıklamaya başladı galiba.

Mefistofeles: Bitmesine daha çok var,
İyi bilirim, bütün kitap böyle devam eder;
Vaktinde bununla epey zaman yitirmiştim,
Çünkü tam bir çelişki,
Hem akıllılar hem budalalar için,
Aynı ölçüde bir giz olarak kalır.
Dostum, bu sanat hem eski hem yenidir.
Üç ile Bir ve Bir ile Üç diyerek, ,
Gerçeğin yerine yanılgıyı yaymak,
Bütün çağlarda gelenekten sayıldı.
Rahat rahat çene yapılabiliyor böylece:
Ahmaklarla kim uğraşmak ister?
İnsan sözcükleri duyunca, aynı zamanda,
Hep onlarla ilgili bir şey,
Düşünmesi gerektiğini sanır.

Cadı: (Devam eder.)
Bu yüksek kudret,
Bilimimiz,
Herkesten gizlidir!
Düşünmeyenler,
Kaygısızca,
Onu elde ederler.

Faust: Neler saçmalıyor yine?
Başım çatlayacak gibi oldu.
Sanki yüzbin çılgın birden,
Koro halinde konuşuyor.

Mefistofeles: Yeter, yeter üstün Sibel!

İksiri getir ve kaseyi,
Ağzına kadar doldur;
Bu içki,
Dostuma zarar vermez;
Neler yudumlamıştır,
Bu üstün nitelikli adam.

(Cadı, büyük bir merasimle, iksiri bir kaseye döker; Faust kaseyi ağzına götürünce küçük bir alev çıkar.)

Doğrudan dik hepsini! Tasalanma!
Hemen yüreğini keyiflendirecektir.
Şeytanla senli benli oldun,
Alevden mi korkacaksın?
(Cadı daireyi bozar. Faust dairenin dışına çıkar.)
Cadı: Bu küçücük yudum,
Yarar size umarım!
Mefistofeles: (Cadıya.)
Ve benden bir iyilik istersen eğer,
Cadı bayramında haber vermen yeter.
Cadı: Bu kağıtta da büyülü sözler var!
Arada bir söylerseniz bu ezgiyi,
Görürsünüz tılsımlı bir etkiyi.
Mefistofeles: (Faust'a)
Hemen gel ve koluma gir;
İstesen de istemesen de,
Terlemen gerekir;
Sıvının gücü,
İçine dışına işlesin diye.
Ve içten bir keyifle,
Fark edeceksin birazdan,
Teninin nasıl kımıldandığını,
Bir daha rahat vermemecesine;
Asil bir ataletin değerini de,

Zamanı gelince öğretirim sana.
Faust: Çabuk bir kez daha,
Aynaya bakmak istiyorum!
Kadının görüntüsü,
O kadar güzeldi ki!
Mefistofeles: Hayır! Hayır!
Kadınların en güzelini,
Canlı olarak karşında göreceksin.
(Sessizce.)
Yutmuş olduğun bu sıvıyla,
Gördüğün her kadın,
Sana Helena gibi gelecek.

Cadde

Margarete yoldan geçer.

Faust: Güzel bayan, bağışlayın küstahlığımı,
Size acaba eşlik edebilir miyim?
Margarete: Hayır, bağışlamıyorum,
Evime de yalnız başıma giderim.
(Faust'u bir kenara itip çeker gider.)
Faust: Tanrı aşkına, bu kız ne güzel!
Böyle birini hiç görmedim.
Hem ahlaklı, hem erdemli,
Üstelik de hazır cevap.
Kırmızı dudakları, yüzündeki ışıltı,
Bunları dünyada unutamam!
Yüreğimin içine işledi,
Yere bakarak konuşması;
Nasıl da kesip attı,
Sevimli kız!
(Mefistofeles girer.)
Faust: Dinle, bu dilberi bana bulmalısın.
Mefistofeles: Pekala, hangisini?
Faust: Az önce buradan geçti.
Mefistofeles: Şu mu? Daha şimdi papazdan geliyordu
O da kızı günahlarından özgür kıldı;
Hücrenin yakınından gizlice geçmiştim:
Amma da suçsuz bir kız,
Boşuna günah çıkartmaya gelmişti;
Ona benim gücüm yetmez!
Faust: Ama ondört yaşında da değil artık.
Mefistofeles: Bütün sevimli çiçekleri,
Kendisi için isteyen,
Ve elde edilemeyecek,
Hiçbir gurur, hiçbir sevgi bırakmayan,

Bir Bay İğrenç gibi konuşuyorsun;
İşler her zaman böyle gitmez.
Faust: Sayın Maestro Övgü yağdıran,
Yasalarla canımı sıkma şimdi!
Kısa ve öz olarak ifade ediyorum:
Bu tatlı ve genç beden,
Gece yarısına kadar kollarımda olmazsa,
Yollarımız ayrılıyor demektir.
Mefistofeles: Olabilecekleri düşünün!
Yalnızca fırsatını yaratmak,
En az iki haftamı alır.
Faust: Bana ise onunla yedi saat yeterdi,
Bu küçük yaratığı baştan çıkartmak için,
Şeytana gerek kalmazdı o zaman.
Mefistofeles: Neredeyse,
Bir Fransız gibi konuşmaya başladınız;
Şimdi işin asıl tadını kaçırmayın lütfen:
Dolaysızca zevke ulaşmanın ne anlamı var?
Fransız romanlarının sözettiği gibi,
İn-çık, git-gel, bir yığın tantana,
Ve süs bebeğinizle ilgili türlü çaba,
Yoksa eğer, zevkiniz yarım kalır.
Faust: Arzularım bunlarsız da yapabilir.
Mefistofeles: Şimdi kavga ve şakayı,
Bir kenara bırakalım.
Size diyorum ki,
Bu güzel ve genç kızımız,
Aceleyle elde edilmez.
Saldırmakla yıkılmaz bu kale;
Kurnazlığa başvurmak gerek.
Faust: O halde bir eşya getir,
Bu meleğin hâzinesinden!
Beni yaşadığı yere götür!
Boynundan bir eşarp,

Bir çorap bağı getir,
Coşkun sevgime!
Mefistofeles: Bu acılarınızda size,
Yardım ve hizmet etmek istediğimi,
Anlamanız için,
Hiç zaman yitirmeden,
Sizi hemen bugün,
Odasına götüreceğim.
Faust: Onu görebilecek miyim?
O benim olacak mı?
Mefistofeles: Hayır!
Bir komşusunda olacak.
Siz bu sırada tek başınıza,
Onun havasını solduğu yerde,
Gelecekteki zevklerin,
Umudunu tadabileceksiniz.
Faust: Gidiyor muyuz şimdi?
Mefistofeles: Henüz erken.
Faust: Ona bir armağan bul öyleyse! (Çıkar.)
Mefistofeles: Hemen bir hediye? Ne hoş!
Başaracaktır o zaman!
Birçok güzel yerler,
Ve gömülü hazineler bilirim;
Biraz düşünmeliyim. (Çıkar.)

Akşam

Küçük ve derli toplu bir oda.
Margarete saçlarını örer ve başının üstünde toplar.

Margarete: Çok bilmek isterdim, kimdi,
Bugün gördüğüm o bay.
Oldukça yakışıklıydı,
Asil biridir mutlaka;
Alnında yazılıydı
O küstahlığı gösteremezdi yoksa (Çıkar.)

Mefistofeles. Faust.

Mefistofeles: Girsene, sessizce gir içeri!
Faust: (Bir süre sustuktan sonra.)
Çok rica ediyorum, beni yalnız bırak!
Mefistofeles: (etrafına bakınarak.)
Her genç kız bu kadar tertipli olmaz.
Faust: (Başını kaldırıp etrafa bakarak.)
Hoşgeldin!
Bu kutsal mekanı aydınlatan,
Tatlı tanışığı.
Umut kırağısının dindirdiği,
Tatlı aşk kederi,
Yüreğimi kaplasın.
Etraf sessizliği soluyor,
Düzen ve doyumu.
Bu fakirlikte ne bolluk!
Ne mutluluk bu zindanda!
(Kendini yatağın yanındaki deri koltuğa atar.)
Sen ki, önceki kuşaklara,
Sevinç ve acılarda,
Kollarını açmıştın,

Bana da bir yer bağışla!
Bu baba tahtının etrafını,
Kim bilir kaç kez, ah,
Bir alay çocuk sarmıştır!
Dolgun yanaklı çocukluğunda,
Kutsal İsa'ya şükran gününde,
Sevgilim belki burada bir atasının,
Solgun elini öpmüştür.
Her yerde, sevgilim,
Senin kadın elini görüyorum,
Şu temiz masa örtüsünde,
Ve şu kumla ovulmuş yerlerde.
Sevgili elin! Ah! Tanrısal elin!
Bu kulübe bir cennet oluveriyor.
Ve şurada! (Yatak örtüsünü kaldırır.)
Nasıl ürperiyorum sevinçten.
Burada saatler geçsin isterdim.
Burada Doğa Ana,
Sakin düşlerin içinde,
Bir melek yarattı!
Yaşamın sıcaklığı henüz,
İncecik göğsünde doğarken,
Burada uyuyordu bu çocuk;
Tanrının mucizesi,
Kutsal bir arınmışlık içinde,
Burada meydana geldi!

Ya sen! Seni buraya ne getirdi?
Nasıl da etkilendin derinden!
Ne arıyorsun burada?
Niye ağırlaştı yüreğin?
Zavallı Faust! Tanıyamıyorum seni.
Büyülü bir hava mı sardı beni?

Daha biraz önce biricik arzum,
Dolaysız bir zevk tatmaktı,
Şimdi bir aşkın düşünde dağılıyorum
Havadaki her bir esintinin,
Oyuncağı mıyız biz?
Şu anda içeri girseydi,
Nasıl da cezasını çekerdin,
İşlediğin bu cürümün!
Ah, koca adam, nasıl küçük düşer!
Ve dağılmış bir halde,
Nasıl da ayaklarına kapanırdın.
Mefistofeles: (Girer.)
Çabuk! Onun geldiğini gördüm.
Faust: Dışarı! Dışarı!
Asla buraya dönmem!
Mefistofeles: Yanımda ağırca bir kutu getirdim,
Bir yerlerde buldum onu.
Dolaba saklayın,
Ve yemin ederim ki,
Kendinden geçecektir;
Onu size kazandırmak için,
Kutuya güzel şeyler dizdim.
Bütün kızlar gelir bu oyuna.
Faust: Ne yapsam acaba?
Mefistofeles: Çok soru soruyorsunuz!
Mücevherleri kendiniz mi alacaksınız?
O halde bu arzularınızın,
Hem bu güzel günün zamanına,
Hem koşuşturan bendenize,
Acımasını salık vereceğim.
Pintilik etmeye umarım ki,
Niyetiniz yoktur!
Kafasını kaşır, ellerini ovalar

(Küçük kutuyu dolaba yerleştirir ve kilidi kapar.)
Şimdi hemen gidelim! Çabuk!
Bu tatlı ve genç kızın kalbini,
Sizin için kazanmaya çalışıyoruz;
Siz de öyle bakıyorsunuz ki,
Sanki amfiye girip,
Ders vermeniz gerekiyor,
Ve sanki fizik ile metafizik,
Soluk renkleriyle,
Karşınızda cisimleşmiş!
Haydi! Çabuk!

Margarete, elinde bir lambayla.

Margarete: İçerisi öyle boğucu ve sıkıntılı ki; (Camı açar.)
Ama dışarısı pek sıcak değil.
Garip oluyorum, neden acaba
Keşke annem eve dönse.
Her yerim ürperiyor
Gereksiz yere korkuyorum işte,
Vesveseli bir kadın gibi!

(Soyunmaya başlar ve şarkı söyler.)

Eskiden bir kral vardı,
Ölene dek vefalıydı,
Kraliçesi ölürken ona,
Bir altın kupa bıraktı.

Bu hediye kralın herşeyiydi,
Hep ondan içerdi sofralarda;
Ve her yudum alışında
Yaşla dolardı gözleri.

Ve gelince ölme zamanı,
Kral bütün mülkünü saydı,
Herşeyini soyuna bıraktı,

Ama altın kupayı sakladı.

Kral sofrasında oturuyordu,
Yanında tüm soylular,
Atalarının şatosuydu,
Engin denize bakan.
Yaşlı ayyaş son bir kez,
Hayat ateşini yudumladı,
Derin sularına denizin,
Attı güzelim kupayı.

Gördü düşüp batmasını,
Derin sularda bardağın,
Ve hiç içmedi bir daha,
Bir damla dahi olsa.

(Elbiselerini yerleştirmek üzere dolabı açar ve mücevher kutusunu görür.)

Bu güzel kutu nasıl geldi buraya?
Halbuki dolabı kitlediğimden eminim.
Hayret doğrusu!
Acaba ne var içinde?
Annemin borç verdiği biri,
Onu belki rehin bıraktı.
Kurdelasında bir de anahtar var
En iyisi kutuyu açmak herhalde!
Bu ne? Aman tanrım! Baksana,
Böyle birşey ömrümde görmedim!
Mücevher! Asil bir kadın,
En güzel bayram günlerinde,
Bunları takıştırsa yeridir.
Bu zincir bende nasıl durur acaba.
Kimin olabilir bu muhteşem eşyalar?

(Mücevherleri takıştırır ve aynanın önüne geçer.)

Hiç olmazsa küpeler benim olsaydı.
İnsan hemen değişiveriyor.
Güzellik, gençlik neye yarar?
İyidir, hoştur, ama işte o kadar;
Yarı bir acımayla iltifat edilir;
Altına bağlıdır oysa herşey,
Herkesin gözü altındadır.
Bizim gibilere de yazık olur!

Gezide

Faust düşünceli düşünceli bir aşağı bir yukarı yürür.

Mefistofeles: (Faust'a)
Karşılıksız bütün aşklar adına!
Cehennem ateşi aşkına!
Keşke bunlardan,
Daha kötü şeyler bilsem de,
Küfür etsem doya doya!
Faust: Neyin var?
Nedir seni böyle çileden çıkaran?
Bu kadar ekşi bir surat,
Ömrümde görmedim!
Mefistofeles: Eğer şeytanın kendisi olmasaydım
Kendimi şeytana teslim ederdim!
Faust: Aklın karıştı galiba?
Ama bir çılgın gibi,
Ortalığın tozunu attırmak,
Sana iyi yakışıyor doğrusu!
Mefistofeles: Gretchen için edindiğim mücevherleri,
Düşünsene, bir papaz alıp götürmüş!
Anasının, kutuyu görür görmez,
Korkudan dizleri tutulmuş;
Çok da hassas bir burnu var kadının,
Zaten onu İncilden çıkartmaz ya,
Ve her nesnenin anlar,
Kutsal mı günah mı olduğunu;
Mücevherlerde de,
Selamet olmadığını,
Apaçık gördü.
"Evladım", diye feryat etti,
"Haksız mal ve mülk,
Ruhu karartır, kam kurutur.

Biz bunları Meryem Ana'ya adayalım,
Ve cennetin nimetlerine sevinelim!"
Küçük Margaret dudağını büktü:
Üzümü ye, bağını sorma,
Tümüyle imansız olamaz herhalde,
Onları böyle incelikle,
Buraya getiren her kimse diye.
Anası bir papaz çağırttı,
O da bu şakayı duyar duymaz,
Hemen bakmaya geldi,
Ve dedi ki: "Doğruluk budur işte,
Nefsini yenen, kazanır.
Kilisenin sağlam bir midesi vardır,
Sindirim güçlüğü çekmeden,
Bütün halinde ülkeler yemiştir o;
Yalnızca kilise, sevgili hanımlar,
Haksız mülkü sindirebilir."

Faust: Bu bilinen bir adettir,
Bir yahudi ya da bir kral,
Aynısını yapabilir.

Mefistofeles: Bunun üzerine papaz efendi,
Cepledi broş, zincir, yüzük ve küpeleri,
Ve cennette ödüllendirileceklerine dair,
Söz verip teşekkür etti, sanki,
Ona bir sepet fındık hediye edilmiş
Hanımlar da bundan çok duygulandı.

Faust; Ya Gretchen?

Mefistofeles: Huzursuzluk içinde bekleyip duruyor,
Ne istediğini, ne yapacağını bilemiyor,
Gece gündüz mücevherleri düşünüyor,
Daha çok da,
Onları getiren kimseyi.

Faust: Canının sıkılmasına üzüldüm.
Sen yarim için hemen yenisini buluştur!

İlkinde fazla birşey yoktu zaten.
Mefistofeles: Tabii, tabii!
Sayın bayım için,
Herşey çocuk oyuncağı!
Faust: Bu kez de benim dediğimi yap,
Ve komşusuna askıntı ol!
Şeytan, şimdi bırakma kendini,
Getir mücevherlerin yenisini!
Mefistofeles: Başüstüne, yüreğimin efendisi.
(Faust çıkar.)
Bu türden aşık bir budala, sevdiği,
Hoşça vakit geçirsin diye,
Güneş, ay ve yıldızları,
Bir anda harcayıverir.

Komşunun evi

Marthe yalnız başına

Marthe: Tanrı bağışlasın,
Hiç iyi etmedi kocam!
Çekti gitti, dünyayı dolaşıyor,
Beni de ot minderde yalnız bıraktı.
Ona hep iyi davrandım, Tanrı bilir,
Severdim onu yürekten. (Ağlamaya başlar.)
Belki ölmüştür bile! - ne acı!-
Keşke onun öldüğüne dair,
Elimde bir belge olsa!

Margarete içeri girer.

Margarete: Bayan Marthe!
Marthe: Gretelim ne oldu?
Margarete: Nerdeyse,
Dizlerimin bağı çözülecek!
Dolabımda yine öyle bir kutu,
Bu kez de abanoz ağacından,
Bulmaz mıyım dersiniz,
Üstelik de içindekiler,
İlkinden çok daha muhteşem.
Marthe: Bunu annene söylememen gerek;
Yoksa yine itirafta bulunur hemen.
Margarete: Ah, baksana! Ah, görüyor musun?
Marthe: (Ona mücevherleri takar.)
Ah, seni mutlu varlık!
Margarete: Ancak, bu halde ne sokakta,
Ne kilisede görünebilirim.
Marthe: Sık sık bana uğrayıp,
Mücevherleri gizlice takarsın.

Aynanın önünde,
Bir saat gezinirsin,
Biz de hoşça vakit geçiririz;
Sonra da bayramda seyranda,
Alıştırarak, bir bir ortaya çıkartırsın.
Önce bir zincir, sonra da inci küpe;
Annen herhalde fark etmez,
Ya da birşeyler uydururuz.

Margarete: Kim getirmiş olabilir,
Bu iki kutuyu?
Garip şeyler dönüyor!
(Kapı çalınır.)
Aman, tanrım!
Annem mi geldi yoksa?

Marthe: (Perdenin arasından bakar.)
Yabancı bir bay - Buyrun!

Mefistofeles girer

Mefistofeles: Kendimi tanıtmadan,
İçeri girip rahatsız ettiğim için,
Hanımlardan özür dilerim.

(Margarete'nin önünde saygıyla eğilip biraz geri çekilir.)

Bayan Marthe Schwerdtlein ile görüşecektim!

Marthe: Benim, neyi görüşecektiniz?

Mefistofeles: (Sessizce Marthe'ye.)
Sizinle tanışmış olmak,
Şimdilik benim için yeterli;
Önemli bir misafiriniz var sanırım,
Küstahlığımı bağışlayın,
Öğleden sonra gene gelirim.

Marthe: (Sesli.)
Dünyada aklına gelir miydi, yavrum!

Seni bir asilzade sandı bu bay.
Margarete: Ben bir fakirin kızıyım;
Tanrım! Sayın bayım, çok naziksiniz;
Bana ait değil bu mücevherler.
Mefistofeles: Ah, yalnızca mücevherden ötürü değil:
Yaratılışınız, duru bakışınız.
Kalabildiğim için nasıl da sevindim.
Marthe: Peki ziyaretinizin nedeni nedir?
Merak ettim
Mefistofeles: Getirdiğimin,
İyi bir haber olmasını isterdim!
Umarım, bana kızmazsınız:
Kocanız öldü ve selam söyledi.
Marthe: Öldü mü? Canım benim! Eyvah!
Kocam ölmüş! Ah, fena, oluyorum!
Margarete: Ah! Sevgili bayan,
Kendinizi kahretmeyin!
Mefistofeles: Dinleyin şimdi,
Bu üzücü hikayeyi!
Margarete: Bunun için,
Hiç aşık olmak istemedim,
Çünkü böyle bir kayıp,
Beni kederden öldürürdü.
Mefistofeles: Sevinçte acı, acıda sevinç hep olacak.
Marthe: Anlatın bana,
Yaşamı nasıl son buldu!
Mefistofeles: Kocanızın mezarı Padua'da,
Yakınında Aziz Antonius'un;
Ebedi ve soğuk yatağı,
Kutsanmış bir toprakta.
Marthe: Bana başka bir haber,
Ya da vereceğiniz birşey yok mu?
Mefistofeles: Evet, bir dilek,
Oldukça büyük bir yük;

Üç yüz dua okutmanızı istedi!
Bu arada belirtmeliyim ki,
Benim de ceplerim boş.
Marthe: Ne! Bir hatıra bile,
Göndermedi mi?
Bir gezginci çırağın bile,
Aç kalmak,
Dilenmek pahasına da olsa,
Biriktirdikleriyle edindiği,
Ve kesesinin dibinde sakladığı,
Bir ziynet eşyası yok mudur?
Mefistofeles: Çok üzgünüm Madam;
Ama parasını,
Har vurup harman savurduğu,
Söylenemez aslında.
Hataları için pişman oldu, evet,
Ama daha ziyade,
Talihsizliğine içerledi.
Margarete: İnsanlar,
Ne kadar talihsiz!
Ben de adına dua okuyacağım.
Mefistofeles: Hemen evlenmeğe değer,
Çok ince ruhlu bir kızsınız.
Margarete: Ah, hayır,
Henüz bunun sırası değil.
Mefistofeles: Bir kocanız olmasa bile,
Şimdilik bir kavalyeniz olsun.
Gökyüzünün,
En yüce nimetlerinden biri,
Sizin gibi sevimli bir kıza,
Sarılabilmektir.
Margarete: Memleketimizin adeti böyle değil.
Mefistofeles: Adet olsun, olmasın

Bu da yakışık olabilir
Marthe: Ne olur anlatın!
Mefistofeles: Ben ölüm döşeğinde bulundum:
Yattığı yer tezekten halliceydi;
Ancak, hristiyanca ölmediği söylenemez,
Ve kabarık bir hesabı olduğunu,
Görmemezlikten gelemedi- feryat etti:
"Mesleği ve karımı terk ettiğim için,
Nasıl da nefret ediyorum kendimden!
Ah, bunu hatırlamak beni öldürüyor,
Beni bari bu hayatta bağışlasa!"
Marthe: *(Ağlayarak.)*
Ne iyi adam! Onu çoktan bağışladım.
Mefistofeles: "Ancak, Tanrı bilir, onun suçu,
Benim suçumdan büyük."
Marthe: Bu yalan işte! Ne!
Bir ayağı mezardayken,
İnsan yalan söyler mi hiç!
Mefistofeles: Herhalde son anlarında,
Ne dediğini bilmiyordu,
Deneyimlerim doğruysa bu konuda.
Şöyle devam etti:
"Karıma önce çocuk,
Sonra da, en geniş anlamda,
Ekmek temin edeceğim diye,
Boş boş oturacak zamanım olmadı hiç,
Ve kendi payıma düşeni,
Bir kez olsun,
Huzur içinde yiyemedim."
Marthe: Demek bütün sadakat ve aşkımı unuttu,
Ve gece gündüz çektiklerimi!
Mefistofeles: Etmeyin,
Sizi bütün yüreğiyle düşündü.
Bana şunları anlattı:

"Sonra Malta'dan ayrılırken,
Karım ve çocuklar için,
Yana yakıla dua ettim!
Ve gökyüzü bağışladı bize,
Padişaha ait,
Büyük hazineler taşıyan,
Bir Türk gemisini tutsak etmeyi.
Korkusuzluk böylece ödül gördü,
Ve ben de adet olduğu üzre,
Payıma düştüğü kadarıyla,
Yükümü tuttum."

Marthe: Ne diyorsunuz? Nerede acaba?
Yoksa bir yerlerde gömülü mü?

Mefistofeles: Dört yönün hangisine uçup gittiği,
Hiç belli değil.
Yabancısı olduğu Napoli'de dolaştığında,
Güzel bir bayan onunla ilgilendi;
Yaşamının sonuna kadar unutamadığı,
Bir sevgi ve bağlılık gördü ondan.

Marthe: Vay çapkın!
Çocuklarından çalan hırsız!
Her türlü yoksulluk ve keder de,
Değiştirememiş alçakça yaşantısını!

Mefistofeles: Görüyorsunuz!
Ölümü de bundan oldu.
Sizin yerinizde olsam,
Usluca bir yıl yasını tutardım,
Bu arada da,
Yeni bir hâzineyi gözüme kestirirdim.

Marthe: Ah, tanrım!
İlk kocam gibi, bu dünyada,
Bir İkincisini bulamam!
Öyle sevimli bir çılgındı ki.
Gezip tozmayı,

Yabancı kadınlar ve yabancı şarabı,
Bir de o kahrolası barbutu,
Fazlasıyla severdi.
Mefistofeles: Demek ki,
Evliliğiniz yürüyebilirdi, eğer o da,
Sizin kadar hoşgörülü olsaydı.
Bu hoşgörünüz sürecekse,
Size yüzüğümüz takmak isterdim!
Marthe: Beyefendi şaka ediyor!
Mefistofeles: (Kendi kendine.)
Şimdi gitme zamanı geldi çattı!
Bu kadının karşısında, şeytan bile,
Vaadini yerine getirmek zorunda kalır,
(Gretchen 'e.)
Peki sizin gönül işleriniz ne alemde?
Margarete: Sayın bayım neyi kasteder?
Mefistofeles: (Kendi kendine)
İyi yürekli, suçsuz çocuk!
(Sesli.) Elveda, hanımlar.
Marthe: Ancak şunu söylemeliyim:
Sevgili eşimin nerede ve ne zaman,
Öldüğüne ve mezara konulduğuna dair,
Bir belge istiyorum.
Hep düzenlilikten yana oldum,
Gazeteye de bir ölüm ilanı vermeli.
Mefistofeles: Tabii, sayın bayan,
İki tanığın ağzında,
Herşey her yerde gerçek olur;
Çok incelikli bir arkadaşım var,
Onu da yargıcın önüne çıkarırım.
Birlikte size uğrarız.
Marthe: Gerçekten mi?
Mefistofeles: Peki genç kızımız da gelecek mi?
Dostum hoş bir genç! Birçok yer görmüş,

Ve bayanlara hep kibar davranır.
Margarete: Kızarırım ben,
O bayın önünde.
Mefistofeles; Dünyanın kralı da gelse,
Sakın kızarmayın.
Marthe: Evimin arkasındaki bahçede,
Sizi bu akşam bekleriz.

Cadde

Faust. Mefistofeles.

Faust: Ne oldu? ilerleme var mı?
Daha çok mu sürecek?
Mefistofeles: Bravo, doğrusu!
Bakıyorum ki, ateşlisiniz!
Yakında Gretchen sizindir.
Komşusu Marthe'de,
Onu bu akşam göreceksiniz;
Adeta çöpçatanlık ve çingenelik için,
Yaratılmış bir kadın.
Faust: Çok iyi!
Mefistofeles: Ancak,
Bizden de istenilen bir iş var.
Faust: Her hizmet karşılıklıdır.
Mefistofeles: Yalnızca küçük bir ifade vereceğiz;
Kadının kocası,
Padua'nın kutsal toprağında,
Bedenen yattığına dair.
Faust: Çok akıllıca!
Önce yolculuk etmemiz gerekir.
Mefistofeles: Sancta Simplicitas![iv]
Bu sözkonusu değil,
Fazlasını bilmeden tanıklık edeceksiniz.
Faust: Eğer daha iyi bir fikriniz yoksa,
Bu tasarıyı unutabilirsiniz.
Mefistofeles: Kendinizi bir aziz mi sandınız!
İlk kez mi yalancı tanıklık edeceksiniz?
Tanrı, dünya ve içinde devinenlerle ilgili,
İnsan, aklı ve yüreğiyle ilgili,
Yüce tanımlar yapmadınız mı?

Küstah bir yüzle,
Yüreğinizde korku duymadan?
İşin aslına bakarsanız,
Bu konularda bildiklerinizin,
Bay Schwerdtlein'in,
Ölümüyle ilgili bildiklerinizle,
Aynı düzeyde olduğunu,
İtiraf etmeniz gerekir.

Faust: Sen bir yalancısın,
Ve hep bir yalancı,
Bir sofist kalacaksın.

Mefistofeles: Olayların derinine inilmezse,
Bu doğrudur.
Çünkü yarın, saygılar sunarak,
Gretchen’i baştan çıkarıp,
İçten sevdiğine yemin eden,
Ben olmayacağım herhalde!

Faust: Bunu hem de,
Bütün yüreğimle yapacağım.

Mefistofeles: Pekala!
Sonsuz bir bağlılık ve aşk,
O biricik, herşeyden üstün,
Ve karşı konmaz arzu
Bütün yüreğinizle, bunları da,
Söyleyebilecek misiniz?

Faust: Bırak şimdi! Tümü olacak!
Eğer hissediyorsam;
Bu duygu, bu karmaşa için,
Bir ad arayıp,
Bulamıyorsam,
Bütün aklımla dünyayı deşip,
Bütün yüce sözcüklere sarılıyorsam,
Ve beni yakan bu ateş için,
Uçsuz bucaksız,

Tümüyle sonsuz diyorsam,
Şeytanca bir yalana mı,
Kandım demektir?

Mefistofeles: Ben gene de haklıyım!

Faust: Dinle!
Şunu çıkarma aklından,
Ve rica ediyorum,
Nefesimi tükettirme
İlla ki haklı çıkmak isteyen,
Ağzı laf yaptığı sürece,
Mutlaka haklı çıkacaktır.
Şimdi gel, konuşmaktan bıktım,
Çünkü sen haklısın;
Her şeyden önce,
Mecbur olduğum için.

Bahçe

Margarete Faust 'un kolunda, Marthe Mefistofeles ile birlikte,
bir aşağı bir yukarı gezinerek.

Margarete: Farkındayım;
Sayın bayım nazik davranıp,
Beni utandırmak için,
Kendini alçaltıyor.
Bir yolcu alışıktır,
iyi yüreklilikten ötürü,
Kimsenin kusuruna bakmamaya.
Çok iyi biliyorum ki,
Benim yalın konuşmalarım,
Sizin gibi bilgili bir kimseyi,
Pek eğlendirmez.
Faust: Gözlerinin bir bakışı,
Bir sözün,
Bu dünyanın bütün bilgeliğinden,
Daha çok eğlendiriyor beni. (Elini öper.)
Margarete: Rahatsız olmayın!
Bu sert ve bakımsız elleri,
Nasıl öpebiliyorsunuz!
Her gün ne işler yapıyorum,
Bir bilseniz!
Annem çok titizdir. (Geçerler.)
Marthe: Ya siz bayım,
Hep yolculuk mu edersiniz?
Mefistofeles: Ah, iş güç bizi durmamaya zorlar!
Ne acıdır bazen ayrılmak,
Kalabilmek de elde değil!
Marthe: Hızlı gençlik yıllarında,
Özgürce dünyayı dolaşmak,
Kimine yarayabilir;

Ama elemli zaman gelir çatar.
Ve yapayalnız bir ihtiyar olarak,
Mezara kadar sürünmek,
Şimdiye dek kimseye iyi gelmemiştir.
Mefistofeles: Bu uzak günleri düşünmek
Bana şimdiden dehşet veriyor.
Marthe: Dolayısıyla, sayın bayım,
Zamanında karar vermek gerekir. (Geçerler.)
Margarete: Evet,
Gözden uzak, gönülden uzak.
Kibarlığı elden bırakmıyorsunuz;
Ancak benden daha akıllı,
Birçok arkadaşınız vardır mutlaka.
Faust: Ah, güzelim!
İnan ki, akıllılık dedikleri, çoğu zaman,
Önünü göremeyen bir kendini beğenmişliktir.
Margarete: Nasıl olur?
Faust: Ah, yalınlık ve çocuksuluk,
Nedense,
Kendini ve kutsal değerini,
Hiç aklına getirmez!
Ve astlıkla alçakgönüllülüğün,
Sevgi dolu doğanın verdiği,
En yüce nimet olduğunu.
Margarete: Siz beni yalnızca,
Küçük bir an için aklınıza getirin,
Benim sizi düşünmek için,
Yeterince zamanım olacak.
Faust: Siz çoğunlukla,
Yalnız kalıyorsunuz galiba?
Margarete: Evet, evimiz küçüktür,
Ama çalışma gerektirmiyor da değil.
Hiç yardımcımız yok;

Yemek yapılacak, yerler süpürülecek,
Sonra dikiş nakış ve örgü,
Sabahtan akşama kadar koşuşturma;
Ve annem her konuda çok sıkıdır!
Aslında,
Kendimizi fazla sıkmamız da gerekmiyor;
Başkalarına göre rahat sayılırız:
Babam bize iyi bir servet bıraktı,
Bir evimiz var,
Ve kent dışında bir bahçemiz.
Neyse ki şu sıralarda,
Günler oldukça sessiz geçiyor;
Ağabeyim askerde,
Küçük kardeşimse öldü.
Onunla zor anlar yaşamıştık;
Ama bütün zorluklara,
Bir kez daha katlanırdım,
Çok seviyordum o küçük çocuğu.

Faust: Eğer sana benzediyse,
Bir melekti herhalde.

Margarete: Onu ben büyüttüm,
Ve bana çok düşkündü.
Babam öldükten sonra doğmuştu.
Annemden ümidi kesmiştik,
Pek kötü durumdaydı.
Ve çok yavaş, zamanla iyileşti.
Zavallı çocuğa meme vermesi,
Mümkün olmadı,
Ben de onu, yalnız başıma,
Süt ve suyla besledim;
Böylece çocuk benim oldu,
Benim kolumda, benim kucağımda,
Kendini huzurlu hissederdi,
Kıpırdardı ve büyürdü.

Faust: Şüphesiz,
En güzel mutluluğu tadıyordun.
Margarete: Ama zor saatler geçirdiğim de oldu.
Geceleri küçük beşiği,
Yatağımın yanında dururdu;
O kımıldar kımıldamaz uyanırdım;
Bazen beslerdim,
Bazen yanıma alırdım,
Gene de susmazsa,
Yatağımdan kalkıp,
Onu kollarıma alır,
Odada dolaştırırdım,
Ve sabahları erkenden,
Çamaşır yıkamam gerekirdi;
Sonra da çarşı pazar,
Ve yemek işleri,
Hergün aynı şey.
İnsan isteksizliğe kapılıyor, bayım,
Ama buna karşılık,
Yemek iştahlı yenir,
Ve geceleri uyku kaçmaz. (Geçerler.)
Marthe: Zavallı kadınlar ne talihsizdir;
Müzmin bekarları doğru yola yöneltmek,
Gerçekten çok zor bir iş.
Mefistofeles: Ancak sizin gibi biri,
Beni fikrimden vazgeçirebilir.
Marthe: Dürüst olun, bayım,
Henüz kimseyi bulamadınız mı?
Kalbinizi kimseye bağlamadınız mı?
Mefistofeles: Bir atasözü der ki,
Kendine ait bir ocak,
Ve iyi bir kadın,
Altın ve incilere bedeldir.
Marthe: Demek istiyorum ki,

Hiç heves etmediniz mi?
Mefistofeles: Her yerde,
Bana oldukça kibar davranıldı.
Marthe: Sormak istediğim,
Hiç ciddi olmadı mı gönlünüz?
Mefistofeles: Kadınları ciddiye almamak,
Çok uygunsuz bir davranıştır.
Marthe: Ah, beni anlamıyorsunuz.
Mefistofeles: Bunun için gerçekten üzgünüm!
Ancak anılıyorum ki
Siz çok iyi yüreklisiniz. (Geçerler.)
Faust: Demek beni tanıdın,
Küçük meleğim,
Bahçeye girdiğimde?
Margarete: Görmediniz mi,
Yere bakmak zorunda kaldım.
Faust: Anlayış gösterecek misin,
O günkü küstahlığıma;
Sen kilisiden dönerken,
Yaptığım şımarıklığı,
Bağışlayacak mısın?
Margarete: Şaşkına dönmüştüm,
Böyle birşey hiç başıma gelmedi;
Kimse arkamdan kötü konuşamaz.
Acaba, dedim kendi kendime,
Davranışlarımda mı vardı,
Uygunsuz ya da erdemsiz bir yan.
Bir yabancı, hiç çekinmeden,
Bir dilbere öneride bulunuyordu.
Ama itiraf etmem gerekir ki,
Etkilemiş olmamdan yararlandınız;
Sonra da kendime çok kızdım,
Size daha fazla kızamadım diye.
Faust: Tatlı sevgilim!

Margarete: Durun!

(Bir papatya koparıp teker teker yaprakları koparmaya başlar.)

Faust: Bu ne? Çiçek mi topluyorsun?
Margarete: Hayır, yalnızca **bir** oyun.
Faust: Nasıl?
Margarete: Bana güleceksiniz.
(Yaprakları koparır ve kendi kendine birşeyler söyler.)
Faust: Nedir mırıldandığın?
Margarete: (Biraz daha yüksek sesle.)
Beni seviyor-sevmiyor.
Faust: Sen tanrısal bir varlıksın!
Margarete: (Devam eder.)
Seviyor-sevmiyor-seviyor-sevmiyor
(Son yaprağı koparak, sevinç içinde.)
Beni seviyor!
Faust: Evet, evet! Çiçeğin söylediği,
Tanrıların sözü olsun. Seni seviyor!
Bunun ne demek olduğunu anlıyor musun?
Seni seviyor! (Kızı iki elinden tutar.)
Margarete: Başım dönüyor!
Faust: Hiç korkma,
Söylenmeyeni,
Ellerimde hisset;
Kendini tümüyle ver ki,
Sonsuza kadar sürmesi gereken,
Bir sevinçle dolalım.
Sonsuz!
Bir son bulması perişanlık demektir.
Hayır, sonu yok! Sonu yok!

(Margarete ellerini sıkar, sonra bırakır ve koşarak ayrılır.
Faust bir an için düşünceye dalar, sonra onu takip eder.)

Marthe: (Gelir) Karanlık çöküyor.
Mefistofeles: Evet, biz de gitmeliyiz.
Marthe: Kalmanızı isterdim,
Ama burası çok kötü niyetli bir yer.
Sanki kimsenin işi gücü yokmuş gibi,
Herkes komşusunun attığı her adımı,
Hiçbir şey kaçırmadan izler,
Ve ne yaparsan yap, dedikodu olur.
Nerede bizim çiftimiz?
Mefistofeles: Buradaki yoldan uçup gittiler,
Sevinçli yaz kuşları.
Marthe: Genç adam ondan hoşlandı galiba.
Mefistofeles: Kız da ondan.
Dünya hali işte.

Küçük bir bahçe kulübesi

Margarete içeri girer, kapının arkasına gizlenir, sus işareti yapar ve aralıktan dışarı bakar.

Margarete: Geliyor!
Faust: (İçeri girer.)
Beni kızdırmak istiyorsun!
Yakaladım seni! (Onu öper.)
Margarete: (Ona sarılır ve öper.)
Sevgilim!
Seni bütün yüreğimle seviyorum. (Mefistofeles kapıyı çalar.)
Faust: (Ayağını yere vurarak.)
Kim o?
Mefistofeles: Bir arkadaş!
Faust: Bir mahluk!
Mefistofeles: Ayrılma vakti geldi.
Marthe: (Gelir.)
Evet bayım, geç oldu.
Faust: Size eşlik edemez miyim?
Margarete: Annem beni- Hoşça kalın!
Faust: Gitmem şart mı?
Hoşça kalın.
Marthe: Güle güle.
Margarete: Yakında görüşmek üzere!
(Faust ve Mefistofeles çıkar.)
Margarete: Aman tanrım!
Böyle bir adam, neler biliyordur!
Onun önünde utanıyorum,
Dediklerine de hep evet diyorum.
Ben zavallı, bilgisiz bir kızım,
Bende ne buluyor acaba. (Çıkar)

Orman ve mağara

Faust yalnız."

Ey yüce Ruh, bağışladın,
Verdin bana herşeyi,
Her istediğimi. Boşuna değildi,
Ateşlerin içinden,
Bana yüzünü göstermen.
Görkemli doğayı,
Krallık olarak verdin bana,
Ve onu duyumsayabilme,
Onun tadını çıkarabilme gücünü.
Yalnızca soğuk bir hayretle,
Doğaya konuk olmama izin vermedin;
Bana bakabilmeyi bağışladın,
Bir dostun yüreğine bakar gibi,
Doğanın derin gönlüne.
Bütün canlıları gösterdin,
Tanıttın bana,
Sessiz fundalıklardaki,
Havada ve sudaki kardeşlerimi.
Kasırgalar,
Ormanı kasıp kavurduğunda;
Dev gibi çam ağaçları,
Devrilirken, ezip geçtiğinde,
Yanlarındaki dal ve gövdeleri;
Ve tepelerin toprağı, bu düşüşte,
Boş ve boğuk bir sesle gürlediğinde;
O zaman sen beni,
Korunaklı bir mağaraya getirdin,
Bana beni gösterdin,
Ve kendi gönlümde,

Gizli, derin yaralar açıldı.
Ve bulanık gözlerimin önünde,
Yatıştıran, arınmış bir ay doğunca,
Kaya duvarları ve ıslak çalılıklar,
Eski çağlara ait,
Gümüş rengi gölgeleri yansıttılar,
Ve dindirdiler,
İzlenimin yoğun duygularını.

Ah, şimdi anlıyorum,
İnsanın kusursuza erişemediğini.
Beni tanrılara gittikçe yaklaştıran,
Bu sevincime,
Yoksun olamayacağım bir yoldaş kattın,
O her ne kadar, soğuk ve küstahça,
Kendi kendimi aşağılatıp,
Senin bağışladıklarını,
Bir solukta hiçe çevirse de.
Göğsümde yaktığı vahşi ateşle,
O güzel kadının görünüşüyle,
Durmadan kışkırtıyor beni.
Yalpalayarak gidip geliyorum,
Arzudan doyuma ve doyumdan arzuya.

Mefistofeles girer.

Mefistofeles: Yaşamı artık yeterince tatmadınız mı?
Bıkmadınız mı, böyle uzayıp gitmesinden?
Bunu bir kez denemek iyi olabilir;
Ama daha sonra bir yenilik de istenmez mi!
Faust: Bu güzel günde,
Beni rahatsız etmekten başka işin yok mu?
Mefistofeles: Peki, peki!
Seni severek rahat bırakırım,

Ancak bunda ciddi olmanı da salık vermem.
Senin gibi,
Sevimsiz, kaba ve deli bir arkadaş,
Pek de büyük bir kayıp olmaz aslında.
Bütün gün işim başımdan aşkın!
Ve neyin yapılıp yapılmaması gerektiği,
Bayımızın alnında yazılı da değil.

Faust: Şu tavırlara bak!
Benim asabımı bozduğu için,
Bir de teşekkür bekliyor.

Mefistofeles: Zavallı dünyalı,
Ben olmasaydım,
Nasıl bir yaşamın olacaktı?
İmgelemin kuruntularından ,
Seni kurtardığımı sanmıştım;
Ve ben olmasaydım, şimdiye kadar,
Bu dünya yuvarlağından çekip gitmiştin.
Mağaralarda, kayaların çatlaklarında,
Ne diye bir baykuş gibi oturuyorsun?
Niçin yiyeceğini bir kurbağa gibi,
Karanlık yosunların,
Islak taşların arasında arıyorsun?
Ne güzel, ne tatlı bir uğraş!
Doktor hala yaşıyor içinizde.

Faust: Bu ıssızlarda gezmenin verdiği,
Yeni yaşam gücünü sezinleyebilseydin,
Anlayabilseydin bunu,
Mutluluğumu bağışlamazdın,
Öyle bir şeytansın.

Mefistofeles: Dünyayı aşan bir sevinç!
Gece vakti çiğlerin içinde dağlarda yatmak,
Dünya ve gökyüzünü hazla kucaklamak,
Bir tanrı olana kadar havayla dolmak,
Sezgilerle dünyanı delip deşmek,

Altı günlük yaratılışı gönlünde duymak,
Gururlu bir güçle bilmem neyi tatmak,
Taşarak her şeyin içine akan,
Bir sevinç seli haline gelmek;
İşte böylece sıyrılırsın,
Dünyanın bir oğlu olmaktan,
Ve bu üstün sezgiye-*(Bir el hareketi yapar.)*
Belirtemeyeceğim bir biçimde-
Son verirsin.

Faust: Yuh sana!

Mefistofeles: Hoşunuza gitmedi demek;
Erdemli bir tavır içinde yuh demekte,
Haklı sayılırsınız,
Çünkü iffetli kulaklar duymamalı,
İffetli yüreklerin vazgeçemediklerini.
Kısacası,
Ara sıra bağışlıyorum,
Bu kendinizi kandırma eğlencesini;
Ama buna uzun süre dayanamazsın.
İşte gene yoldan çıkmışsın bile,
Ve bu halin sürerse:
Delilik ya da korku ve dehşet içinde,
Harap olur gidersin.
Yeter artık!
Sevgilin evinde oturuyor,
Daraldı içi ve kapandı yüreği.
Hiç aklından çıkmıyorsun,
Karşı konmaz bir aşkla seviyor seni.
Nasıl eriyen kar suları,
Bir dereyi taşırırsa,
Kızgın aşkınla aşka geldin,
Ve onu kızın yüreğine akıttın;
Şimdi senin bu deren kurudu.

Bence, ormanlarda taht kurmak yerine,
Zavallı, gencecik kızı,
Gösterdiği sevgi için ödüllendirmek,
Yüce bayımıza daha çok yakışırdı.
Onun için zaman,
Dayanılmaz bir yavaşlıkla geçiyor.
Pencerede oturup,
Kentin eski surları üstünden,
Bulutların geçmesini izliyor.
"Bir kuş olsam" diye günler,
Ve yarım geceler boyunca şarkı söylüyor.
Bazen neşeli, genellikle üzgün,
Bazen de belli oluyor ağladığı,
Sonra gene sakinleşir gibi oluyor,
Ama her zaman sevdalı.

Faust: Yılan! Yılan!

Mefistofeles: *(Kendi kendine.)*
Nasıl da kafesledim onu!

Faust: Rezil! Çek git buradan,
Ve o güzel kadının adını anma,
Yarı delirmiş aklıma getirme yine,
Tatlı bedenine duyduğum arzuyu!

Mefistofeles: Nedir bu? Senin kaçtığını düşünüyor,
Ve neredeyse gerçekten de öyle.

Faust: Ne kadar uzakta olsam da,
Yakınım ona,
Ne unuturum, ne yitirebilirim;
Dua ederken dudaklarının değdiği,
İstavrozdaki İsa'yı bile kıskanıyorum.

Mefistofeles: Doğrusu, benim de sizi,
Gül tomurcuklarının altında yatan,
O ikizler için kıskandığım oldu.

Faust: Çekil karşımdan, tellal!

Mefistofeles: Güzel!

Siz bağırdıkça, beni gülme tutuyor.
Oğlan ve kızı yaratan tanrı,
Bu olanağı onlara da tanımayı,
En asil görev bildi.
Şimdi gidelim buradan,
Yazık oluyor!
Sevgilinizin odasına gideceksiniz,
Ölüme değil.
Faust: Cennetin sevinci nedir ki,
Onun kollarında?
Isınmak istiyorum göğsünde!
Özlemini duymuyor muyum her zaman?
Bir kaçkın değil miyim?
Evsiz, barksız bir kimse?
İnsanlık dışı bir yaratık,
Amaçsız ve huzursuz;
Ve arzuların dellenmesiyle
Bir şelale gibi,
Kayadan kayaya çarptıktan sonra,
Uğultularla uçuruma doğru gitmiyor muyum?
Öte yandaysa o, çocuksu,
Henüz uyanmamış duygularla,
Alplerdeki kulübesinde yaşıyor;
Evcil uğraşlar içinde,
Küçük dünyasına kapanmış.
Ve tanrının lanetlediği ben,
Bir kayayı kaldırıp,
Onun dünyasını parçalamakla kalmadım!
Kendisini; huzurunu da sarstım!
Sen, cehennem!
Zorla, bu kurbanı istedin!
Ey şeytan, yardım et!
Bu korku dolu saatler çabuk geçsin!
Kaçınılmaz olan her neyse,

Hemen olsun bitsin!
Kaderi benim üstüme yıkılsın,
Ve o da yok olsun,
Benimle birlikte!

Mefistofeles: Nasıl da kaynıyorsun yine,
Ve köz gibi yanıyorsun!
Git yanma ve onu teselli et, ahmak!
Bu küçük kafa,
Bir çıkış yolu bulamayınca,
Hemen sonun geldiği sanır.
Yaşasın korkusuzlar!
Başka durumlarda,
Oldukça şeytancaydın.
Daha tatsız bir şey yoktur dünyada,
Çaresiz bir şeytandan.

Gretchen'in odası

Gretchen çıkrık başında, yalnız.

Margarete:
Huzurum kaçtı
Ağırlaştı kalbim
Huzur bulamayacağım
Hiç, hiçbir zaman

O yanımda olmayınca
Ne mezarın
Ne dünyanın
Hiç bir tadı yok

Zavallı başım
Karmakarışık oldu
Zavallı aklım
Parça parça oldu
Huzurum kaçtı
Ağırlaştı kalbim
Huzur bulamayacağım
Hiç, hiçbir zaman

Camdan bakarsam
Onu görmek içindir
Onun uğruna yalnız
Çıkarım evimden
Yürüyüşü
Boyundaki incelik
Gülmesi
Gözlerindeki güç

Konuşmasının
Büyülü akılcılığı

Ellerinin kavrayışı
Ve ah, öpmesi beni

Huzurum kaçtı
Ağırlaştı kalbim
Huzur bulamayacağım
Hiç, hiçbir zaman

Durmadan gönlüm
Onu özlüyor
Ah, sarılabilsem ona
Tutabilsem onu
Ve istediği gibi
Öpebilsem onu
Eriyip giderdim
Öpüşünde!

Marthe'nin bahçesi

Margarete. Faust.

Margarete: Söz ver bana, Heinrich!
Faust: Elimden ne geliyorsa!
Margarete: Söyle bana,
Din ile aran nasıl?
Sen çok iyi bir insansın,
Ancak sanırım ki,
Dine fazla aldırmıyorsun.
Faust: Üstünde durma, sevgilim!
Senin için en iyi duyguları beslediğimi,
Fark ediyorsun.
Sevdiklerim için canım ve kanım feda;
Kimseyi inancından ve kiliseden,
Alıkoymak istemem.
Margarete: Bu doğru değil ama,
İnanmak zorundasın!
Faust: Zorunda mıyım?
Margarete: Ah keşke fikrini değiştirebilsem!
En temel din ilkelerine bile uymuyorsun.
Faust: Hayır, onlara saygım var.
Margarete: Evet, ama isteksiz.
Kilise ayinine,
Günah çıkarmaya,
Çoktan beri gitmedin.
Tanrıya inanıyor musun?
Faust: Sevgilim,
Kim diyebilir ki:
Ben tanrıya inanıyorum?

İstersen papazlara ya da bilgelere sor;
Yanıtlarıyla, soranı alaya alırlar.
Margarete: Yani sen inanmıyorsun?
Faust: Güzelim, beni yanlış anlama!
Tanrıdan kim sözedebilir?
Kim diyebilir ki:
"Ben ona inanıyorum!"?
"Ben ona inanmıyorum" demeye,
Kim yanaşır,
Bunu kim hisseder?
Evreni kapsayan,
Evreni koruyan,
Seni de kapsayıp korumuyor mu,
Seni, beni, kendisini?
Üstümüzde gökyüzü açılmıyor mu?
Yeryüzü sapasağlam,
Uzanmıyor mu altımızda?
Ve ebedi yıldızlar,
Sevecen bir gülümsemeyle,
Yükselmiyor mu?
Seninle göz göze değil miyiz,
Ve herşey,
Senin kafan ve yüreğinde,
Bir araya gelip,
Sonsuz bir giz içinde,
Hemen yanıbaşında oluşmuyor mu,
Görünmeden görünerek?
Yüreğinin-büyüklüğü el verdiğince,
Bütün bunları doldur içine,
Ve duyguların coşunca,
Buna istediğin adı ver:
Mutluluk! Gönül! Sevgi! Tanrı!
Benim aklıma bir ad gelmiyor!
Duygu herşeydir;

Bir ad,
Sesle dağılıp gider,
Gökyüzünün közlerini,
Puslara sarar.
Margarete: Bütün bunlar,
Oldukça iyi ve güzel;
Başka sözlerle de olsa,
Papaz da hemen hemen,
Aynı şeyleri söylüyor.
Faust: Gökyüzünün altındaki bütün gönüller,
Bunları her yerde söyler,
Her biri kendi dilinde;
Kendime özgü dilimle,
Ben de söyleyemez miyim?
Margarete: Böyle konuştuğunda,
Akla yatıyor söylediklerin,
Ama hala bir gariplik kalıyor geriye:
Çünkü sende Hristiyanlık yok.
Faust: Güzel sevgilim!
Margarete: Seni o adamla birlikte görmek,
Ne zamandır acı veriyor bana.
Faust: Niye?
Margarete: Birlikte olduğun bu adamdan,
Bütün ruhumla nefret ediyorum;
Bütün yaşamım boyunca hiç bir şey,
Onun yüzü kadar yüreğime dokunmadı.
Faust: Bebeğim benim, korkma!
Margarete: Varlığı beni alt üst ediyor.
Aslında nasıl seni görmeyi özlüyorsam,
Ondan da gizli bir dehşet duyuyorum,
Üstelik bence o bir üçkağıtçı.
Faust: Böyle garip kimseler de olmalı.
Margarete: Onun gibileriyle birlikte,
Yaşamak istemezdim doğrusu!

Kapıdan girdiğinde,
Öyle alaylı bakıyor ki,
Aynı zamanda da yarı öfkeli;
Hiçbir şeyle ilgilenmediği belli,
Kimseyi sevmediği,
Alnında yazılı.
Senin kollarında olmak,
Bana huzur veriyor,
Özgür oluyorum, içim ısınıyor,
Oysa onun varlığı,
iyice daraltıyor yüreğimi.
Faust: Sezgi dolu meleğim benim!
Margarete: Bu duygu öylesine güçlü ki,
Ne zaman bizim yakınımızda olsa,
Neredeyse,
Seni sevmediğime inanıyorum;
İçimden dua bile edemiyorum,
O etrafta olunca,
Bu da beni bitiriyor.
Sana da Heinrich, öyle gelmeli.
Faust: Sen onu sevimsiz buluyorsun!
Margarete: Şimdi gitmem gerek.
Faust: Hiç mi, bir saat bile,
Kollarında olamayacağım,
Göğüs göğüse, kalp kalbe?
Margarete: Keşke geceleri,
Evde yalnız başıma kalsam!
Yoksa bu gece senin için,
Açık bırakırdım sürgüyü; ancak,
Annemin uykusu pek derin değil,
Ve ona görünürsek, işte o an ölürüm!
Faust: Meleğim, bu bir zorluk değil.
İşte küçük bir şişe!
Üç damla yeterlidir,

Doğanın derin uykusunu,
İçeceğine katmaya.
Margarete: Senin için yapmayacağım şey yok!
Umarım ona zarar vermez!
Faust: Aksi halde,
Bunu önerir miydim?
Margarete: Sana bakmak, sevgilim, yeter,
Bilmiyorum,
Nedir isteğine beni boyun eğdiren;
Senin için o kadar çok şey yaptım ki,
Geriye neredeyse hiçbir şey kalmıyor.*(Çıkar.)*

Mefistofeles girer.

Mefistofeles: Maymun gitti mi?
Faust: Gene casusluk mu yaptın?
Mefistofeles: Herşeyi ayrıntılarıyla işittim,
Doktor beye din dersi verildi;
Umarım size yarar.
Kızlar büyük bir ilgi gösterirler,
Birinin geleneğe uygun olarak,
Dindar ve yalın bir yapıda olmasına,
Çünkü bu konuda boyun eğiyorsa,
Bize de boyun eğer diye düşünürler.
Faust: Sen öyle bir canavarsın ki,
Bu vefalı canın,
Kendisine başlı başına,
Mutluluk veren inancıyla,
Yitik olabileceğini bildiği,
Sevgilisi için,
Acı çektiğini anlamıyorsun.
Mefistofeles: Doyumun ötesindeki doyumsuz aşık,
Bir kız seni kandırıyor.

Faust: Çamur ve ateşin hilkat garibesi!
Mefistofeles: Ve fizyonomiden de,
Bir üstad kadar anlıyormuş.
Benim varlığımda,
Bilmem ne hissediyor,
Ve yüzümdeki maskeciğim,
Gizli bir anlam taşıyormuş;
Farkındaymış,
Kendime özgü bir deha olduğumun,
Belki de şeytanın ta kendisi.
Neyse, bu gece?
Faust: Bundan sana ne?
Mefistofeles: Bu sevinçte,
Benim de payım olacak!

Çeşme başında

Gretchen ve Lieschen, testilerle.

Lieschen: Barbelchen'den haberin var mı?
Gretchen: Hayır, hiç.
Pek insanların arasına çıkmıyorum,
Lieschen: Tabii, Sibylle bana bugün söyledi:
O da sonunda baştan çıkmış.
Kibarlık taslayınca böyle olur!
Gretchen: Ne oldu ki?
Lieschen: Kokusu çıktı!
Yiyip içtiğiyle,
Artık iki can besliyor.
Gretchen: Deme!
Lieschen: Ama o da hak etti işte.
Ne zamandır bir herife asılıyordu!
Ne gezmeler, tozmalar,
Köye, danslara gitmeler,
Pastalar, şaraplar,
Güzellerin güzeliydi her yerde;
O da güzelliğini birşey sandı,
Üstelik hiç utanmadan,
Oğlandan hediye kabul etti.
Sonra da sevişmeler, öpüşmeler derken,
Çiçeğini yitirdi işte!
Gretchen: Zavallı şey!
Lieschen: Bir de acıyor ona!
Bizim gibiler çıkrık başındayken,
Annemiz bizi akşamları bırakmazken,
O, tatlı sevgilisiyle birlikteydi;
Kapının önündeki bankta,
Karanlık girişte,

Saatler çok çabuk geçiyordu.
Şimdi boynunu büksün bakalım,
Ve cürüm gömleğini giyip,
Kilisede günahlarını affettirsin!
Gretchen: Onunla herhalde evlenir.
Lieschen: Budala olması lazım!
Çevik bir oğlan için,
Her yerde hava hoş.
Zaten gitti.
Gretchen: Bu hiç güzel değil!
Lieschen: Çocuğu doğurursa, yandı;
Küçük çocuklar, gittiği her yerde,
Başındaki erdenlik tacını çekiştirir,
Ve halk kapısına hayvan yemi döker.(*Çıkar.)*
Gretchen: *(Eve giderken.)*
Nasıl başkalarını kötülerdim eskiden,
Zavallı bir kız tökezlediğinde!
Nasıl bulamazdım dilin sözcüklerini,
Başkalarının günahlarını anlatacak!
Yaptıkları bana kapkara gelirdi,
Onları daha da karalamak yetmezdi,
Kendimi kutsar büyüklük taslardım,
Oysa şimdi kendim safi günah oldum!
Ama bana bütün bunları yaptıran,
Tanrım! O kadar iyi ve sevgi doluydu ki!

Hisar içi

*Bir duvar oyuğunun içinde Mater Dolorasa'nın bir heykeli
Önünde çiçek saksıları. Gretchen saksılara çiçek koyar.*

Margarete:

Acı dolu anamız,
Çaresizliğimi gör,
Bağışla bana çehreni!

Yüreğini hançerleyen,
Binlerce acıyla,
Görüyorsun oğlunun ölümünü.

Tanrıya gönderiyorsun,
Oğlun ve kendin adına,
Çaresizlik hıçkırıklarını.
Kim anlayabilir,
Acıların beni,
Nasıl kemirdiğini?
Zavallı kalbimin korkularını,
Uğruna titrediğini, istediğini,
Ancak sen, sen bilirsin!

Nereye gitsem,
Nasıl, nasıl,
Sızlıyor gönlüm!

Yalnız kalır kalmaz,
Ağlıyor, ağlıyor, ağlıyorum,
Kalbim parçalanıyor.
Bu sabah erkenden,
Sana çiçek topladığımda.
Penceremin camlarını,
Gözyaşlarımla buğuladım!

Güneş doğduğunda,
Odamın içine erkenden,
Bütün bu kederimden,
Uyumamıştım hala.

Yalvarırım, kurtar beni,
Utanç ve ölümden!
Çaresizliğimi gör,
Acılarla dolu anamız,
Bağışla bana çehreni!

Gece

Gretchen'in kapısının bulunduğu cadde.

Valentin, bir asker, Gretchen 'in ağabeyi.

Valentin: Bir zamanlar içki alemlerinde,
Bazılarımız, kızların erdemlerini,
Yüksek sesle övüp dolu kadehlerle
Bu övgüleri sulandırdıklarında,
Dirseğimi masaya dayar,
Otururdum güven ve huzur içinde,
Ve bir gülümsemeyle sakalımı okşayarak,
Bu gevezelikleri dinlerdim;
Dolu kadehimi kaptığım gibi de,
Konuşurdum: "Herkes iyi hoş!
Ama birini gösterin bana bu ülkede,
Sevgili Gretel'ime benzeyen,
Eline su dökebilecek birini?"
Doğrusun! denirdi, kadehler çınlardı,
Ve bazıları bağırırdı: "Gerçekten de,
Kardeşi bütün kızların incisi!"
Ve gevezelik edenler susarlardı.
Ya şimdi- saçlarımı yolmak,
Duvarları tırmalamak geliyor içimden!-
İğneli sözler, burun kıvırmalarla
Her adi hergele, sövsün mü bana!
Suçlu bir borçlu gibi,
Aşağı mı oturacağım;
Rastgele bir laf,
Canımı mı sıkacak şimdi!
Ve bunları söyleyenleri yere yıksam da.
Onlara yalancı diyemeyeceğim.

Kimdir bu gizli gizli yaklaşanlar?
Doğru görüyorsam, iki kişiler.
Eğer o ise, enselerim,
Ve sağ bırakmam.

Faust. Mefistofeles.

Faust: Kilise evinin penceresinden,
Sonsuz ışığın aydınlığı,
Nasıl da yukarı vurup,
Çevrede gitgide solgunlaşıveriyor,
Ve sonunda karanlıkta yitiyor.
Gönlüm de,
Böyle bir gece gibi.
Mefistofeles: Benimse,
Duvarlara sürtünüp, gizli gizli,
Yangın merdiveninden tırmanan,
Küçük bir kedi gibi,
Dizlerim titriyor.
Biraz şehvet hırsızlığı,
Biraz aşk faaliyeti,
Erdemli biri gibi oldum.
İki gün kalmasına rağmen,
O şahane Valpurgis geceleri,
Şimdiden gözümde tütüyor.
Onlar için sabahlamaya değer işte.
Faust: Parladığını gördüğüm o hazine,
Sonunda yüzeye çıkacak mı?
Mefistofeles: Küçük çanağı birazdan,
Topraktan çıkarma zevkine varacaksın.
Şöyle bir bakmıştım,
Şahane akçeler var içinde.
Faust: Peki ya bir mücevher,
Hiç olmazsa,

Sevgilime yaraşacak bir yüzük?
Mefistofeles: Öyle birşey hatırlıyorum,
Sanırım inci cinsinden bir takı.
Faust: Pekala!
Bir hediye götürmeden,
Yanına gitmek istemezdim.
Mefistofeles: Bir zevki bedavadan tatmak,
Keyfinizi bozmamalı.
Şimdi de, madem gökyüzü,
Yıldızlarla parlıyor,
Gerçek bir sanat eseri dinleyeceksiniz:
Ona erdem dolu bir şarkı söyleyeceğim,
İyice baştan çıkarmak için.
(Gitarla birlikte şarkı söylemeye başlar.)
Ne işin var erkenden,
Burada, güzel kızım,
Kapısında sevgilinin?
Sakın, sakın girme!
Seni kız olarak,
İçeri alır,
Ama öyle çıkamazsın.

Aman sakının bundan!
Bir kez oldu mu,
Kararır dünyanız,
Zavallı, zavallı kızlar!
Birini sevince,
İyilik yapmayın,
Size yüzük takmadıkça.
Valentin: *(Öne çıkar.)*
Ne şakıyorsun burada? Kahrolası!
Lanetli keme avcısı!
Önce bu aleti şeytana gönderelim!
Arkasından da şarkıcı şeytana gitsin!

Mefistofeles: Gitar parçalandı,
İşe yaramaz artık.
Valentin: Şimdi de kafalar parçalanacak!
Mefistofeles: *(Faust'a)*
Çekilmek yok, Doktor! Haydi!
Yanımdan ayrılmayın,
Ben idare ederim sizi.
Çıkartın şu şişi!
Siz saldırın! Ben karşılarım hamleleleri.
Valentin: Bunu karşıla bakalım!
Mefistofeles: Şüphesiz!
Valentin: Şeytan dövüşüyor sanki!
Bu da ne? Elim tutuluyor.
Mefistofeles: *(Faust'a)*
Hamle yap!
Valentin: *(Düşer.)*
Eyvah!
Mefistofeles: Şimdi uslandı herif!
Hemen gitmemiz gerek! Kaybolalım şimdi,
Bağırış, çağırış başladı bile.
Polis beni tutsak edemez,
Ama kan dökülmüş olması,
Benim için apayrı bir sorundur.
Marthe: *(Pencereden.)*
Herkes dışarı! Dışarı!
Gretchen: *(Pencereden.)*
Bir ışık getirin!
Marthe: *(Pencereden.)*
Sövüyorlar birbirlerine, kavga var,
Bağırıp kılıçlarla dövüşüyorlar.
Halk: Biri ölmüş yatıyor!
Marthe: *(Evden çıkarak.)*
Katiller kaçtı mı?
Gretchen: *(Evden çıkarak.)*

Kimdir burada yatan?
Halk: Ananın oğlu.
Gretchen: Tanrım! Ne felaket!
Valentin: Ölüyorum! Söylemesi kolay,
Ölmekse daha da kolay.
Ne diye ağlayıp duruyorsunuz kadınlar?
Yanıma gelin ve dinleyin beni! *(herkes yaklaşır)*
Gretchen'im benim, bak! Yaşın küçük,
Ve henüz akıllı da sayılmazsın,
Ama yaptıkların çok kötü.
Aramızda sana söylüyorum ki,
Eğer bir fahişe olduysan,
Bundan artık bana ne!
Gretchen: Ağabey! Tanrım!
Neler oluyor?
Valentin: Tanrıyı,
Bu şakanın dışında bırak!
Olan oldu bir kez,
Ve nasıl devam edebilirse.
Öyle devam eder.
Bir adamla başladın,
Yakında sayıları artar,
Ve bir düzineyi tamamladın mı,
Bütün şehir sana sahip olacak.

Utanç doğdu mu bir kez,
Gizlice dünyaya gelir,
Ve başına,
Gecenin peçesi sarılır;
Evet, onu öldürmek istersin,
Ama o gelişir ve büyürse,
Gündüzleri de çıplak dolaşır,
Ki güzelleşmemiştir bu arada.
Çehresi çirkinleştikçe,

Günışığını daha da çok arar.
Daha da şimdiden gözümle görüyorum,
Kentteki bütün iyi insanların,
Hastalıklı bir cesetten kaçar gibi
Sen- fahişeden,
Kaçtıklarını.
Gözlerine baktıklarında,
Korkuyla dolsun göğsündeki kalbin,
Artık,
Altın bir zincir takmayacaksın!
Kilisede,
Mihrap önünde duramayacaksın!
Dantelli yakanla,
Eğlenemeyeceksin danslarda!
Dilenci ve sakatlarla birlikte,
Karanlıklarda saklanıp inleyeceksin,
Ve tanrı seni sonra bağışlasa da,
Dünyadaki yaşamın kahrolsun!

Marthe: Tanrıdan ruhunuzun günahlarını,
Bağışlamasını dileyin!
Beddua mı edeceksiniz şimdi?

Valentin: Keşke seni gebertebilsem,
Rezil çöpçatan karı!
O zaman ümit edebilirdim işte,
Bütün günahlarımın bağışlanmasını.

Gretchen: Ağabey! Bu ne cehennem azabı!

Valentin: Sana ağlamayı bırak dedim!
Asıl onurunu yitirdiğin zaman,
Kalbime en ağır darbeyi vurdun.
Şimdi kendimi,
Ölüm uykusuna bırakıyorum;
Tanrıya bir asker,
Ve dürüst bir insan olarak varacağım. *(Ölür.)*

Katedral

Ayin, kilise orgu ve koro sesleri.
Kalabalık halkın arasında Gretchen. Gretchen'in arkasında
Kötü ruh.

Kötü Ruh: Suçsuz günlerinde, Gretchen,
Mihrap önüne geldiğinde,
Ve yıpranmış kitapçığından,
Kalbinin bir yarısı,
Çocukça bir oyun isteğiyle,
Diğer yansı da,
Tanrıyla dolu olarak,
İlahiler söylemeye çalıştığında,
Ne farklıydı duyguların.
Gretchen!
Aklın nerede?
Yüreğinde,
Hangi suç var işlediğin?
Senin yüzünden,
Uzun keder uykusuna,
Yatan annenin ruhuna mı,
Dua ediyorsun?
Kapının eşiğindeki kan,
Kimin kanı?
Ve şimdiden yüreğin,
Kabarıp kımıldanmıyor mu,
İçten içe?
Seni ve onu,
Sezgilerin öngörüsüyle,
Sarmıyor mu korkular?
Gretchen: Eyvah! Eyvah!
Kendi hakkımda,

Üstüme üstüme gelen düşüncelerden,
Kurtulabilsem keşke.
Koro: Dies irae, dies illa
Solvet saeclum in favilla.[v]
(Org sesi.)
Kötü Ruh: Gazap geliyor!
İşte borazan sesleri!
Mezarlar sarsılıyor!
Yüreğinin küllerinden,
Sarsıntılarla, yeniden,
Azap ateşleri,
Yükselmeye başlıyor!
Gretchen: Gidebilsem buradan!
Org sesleri,
Soluğumu kesiyor sanki,
Ve koronun ilahileri,
Yüreğimi yok ediyor.
Koro: Judex ergo cum sedebit,
Quidquid latet adparebit,
Nil inultum remanebit.[vi]
Gretchen: İçim daralıyor!
Beni hapsediyor sütunlar,
Kubbe üstüme yıkılıyor!
Nefes alamıyorum!
Kötü Ruh: Gizle kendini!
Günah ve utanç,
Saklı kalmaz
Hava? Işık?
Vay haline!
Koro: Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronum rogaturus?
Cum vix justus sit securus[vii]
Kötü Ruh: Çehresini göstermez,
Aydınlık kişi sana.

Sana ellerini uzatmak,
Arınmış olanları ürpertir.
Vay haline!
Koro: Quid sum miser tunc dicturus?[viii]
Gretchen: Komşum! Şişenizi!
(Düşüp bayılır.)

Valpurgis Gecesi

{ix}

Harz dağları. Schierke ve Elend civarları.

Faust. Mefistofeles.

Mefistofeles: Bir süpürge sapı istemez miydin?
Ben kabasından bir keçim olsun dilerdim.
Bu yolda daha çok uzaktayız hedeften.
Faust: Ayaklarım ağrımadığı sürece,
Bu budaklı baston yeter bana.
Yolu kısaltmanın ne yararı var ki!
Vadilerin labirentinde dolaşmak, sonra,
Suların tükenmezcesine kaynayıp,
Üzerinden aktıkları kayalardan geçmek,
Budur işte yolların tadı tuzu!
Bahar gelmiş kayın ağaçlarına,
Çamlar bile onu hissediyor şimdiden,
Niye bizde de aynı etkiyi yapmasın?
Mefistofeles: Doğrusunu söylemek gerekirse,
Ben hiçbir şey hissetmiyorum!
Bedenimde hala kış hüküm sürüyor,
Kar ve buz, yoluma daha uygun düşerdi.
Ne kadar da hüzünlü yükseliyor geçkin aleviyle,
Kırmızı ayın yarım kalmış yuvarlağı,
Pek de adımlarımızı aydınlattığı söylenemez,
Çarpacağız her ağaç ve kayaya.
İzninle bir Aldatıcı Işık çağıracağım!
Orada bir tanesi pek hoş ışıldıyor.
Hey! Arkadaşım! Gelmez miydin yanımıza?
Böyle amaçsızca mı yakacaksın ışığını?
Bir iyilik yapıp bize yolu aydınlat,
Yukarılara doğru!

Aldatıcı Işık: Size saygımı kanıtlamak için,
Kararsız doğamı dizginlemeye çalışacağım;
Aslında hep zigzaglarla ilerleriz.
Mefistofeles: Vay! Vay!
İnsanı taklit etmek istiyorsun.
Şeytan adına düzgün yürü, yoksa,
Bir nefeste söndürürüm titrek yaşamını.
Aldatıcı Işık: Anlıyorum ki,
Ev sahibi sizsiniz,
Sizin dediğiniz olsun.
Ancak şu var ki,
Bugün dağımızda büyü hüküm sürüyor,
Ve Adatıcı Işık,
Sizlere yol gösterecekse,
Öyle pek titizlenmemeniz gerekir.

Faust, Mefistofeles Aldatıcı Işık karşılıklı şarkı söyleyerek.

Düş ve büyü dünyasına,
Girdik gibi görünüyor.
Şerefinle, doğru yönü göster,
Bir an önce varalım yukarı,
Bu ıssız enginlerden

Ağaçlar diziliyor ardarda,
Nasıl da hızla geçiyorlar,
Kayalıklar aşağıya eğiliyor,
Ve bu taştan burunlar,
Nasıl da horlayıp üflüyor!
Taş ve çimin arasından,
Dere ve çay akıp gidiyor.
Çağıltı mı? Bir ezgi mi?
Aşkın ağıtı mı duyduklarım?
Tanrısal günlerin sesleri mi?

Umutlarımız, sevgilerimiz,
Ve eski çağların efsaneleri,
Yankılanarak geliyor.

Uhu! Puhu! diyor sesleri,
Baykuş, kızkuşu ve alakarganın,
Onlar bu gece uyumadı mı?
Uzun bacaklı, şiş karınlı bu yaratık,
Bir kertenkele mi, çalılıkta?
Ve ağaçkökleri, yılan gibi,
Kum ve kayada kıvrılıyor,
Garip tuzaklar kuruyorlar,
Bizi korkutup yakalamak için;
Yamru yumru lifli kollar,
Kaba ve canlı uzanıyor,
Seyyahların yoluna doğru.
Tüm renklerden fareler,
Sürüyle ortaya çıkıyor,
Yosun ve otların dibinden!
Ve yoğun bir küme halinde,
Uçuşuyor ateş böcekleri,
Gerçi şaşırtıyorlar hep bizi,
Ama eşlik de ediyorlar.

Duruyor muyuz, yürüyor muyuz,
Söyleyin bana?
Herşey, herşey sanki dönüyor,
Kayalar ve ağaçlar,
Surat ediyor,
Ve aldatıcı ışıklar,
Çoğalıp büyüyor.

Mefistofeles: Sıkıca tutun eteğime!
Küçük bir zirveye varıyoruz;
Buradan şaşkınlıkla seyredebilirsin,

Dağın köz gibi Altın Tanrısını.
Faust: Nasıl da puslu bir tan kızıllığı,
Garip bir biçimde vadilerde ışıldıyor,
Çöküyor, uçurumların derinlerine bile.
Şuradan bir duman yükseliyor,
Oradan sisler geçiyor,
Bu pus ve bitkiler,
Köz gibi aydınlanıyor,
Ve bu alev,
İncelip süzüldükten sonra,
Bir pınar gibi parlayıveriyor;
Buradaki vadide, kıvrılarak,
Yüzlerce damara ayrılıyor,
Şuradaki kuytudaysa,
Birden bire toplanıyor.
Kıvılcımlar sıçrıyor çevreye,
Altın rengi bir kum,
Saçılıyormuş gibi.
Ama bak, bu yüksek kayalıklara!
Sanki oldukları gibi yanıyorlar.
Mefistofeles: Altın Tanrısı,
Bayram şerefine,
Bu sarayı şahane aydınlatmamış mı?
İyi ki bunu kaçırmadın;
Hissetmeye başladım şimdi,
Azgın davetlilerin gelişini.
Faust: Nasıl da kötü bir rüzgar esiyor!
Tokat gibi çarpıyor enseme!
Mefistofeles: Kayaların ihtiyar kaburgalarına,
İyice tutun,
Fırtına atar yoksa seni,
Bu uçurum mezarına.
Sis geceyi yoğunlaştırdı.
Ormandan gelen çatırtıları dinle!

Baykuşlar ürküp kaçıyor.
Dinle, sütunlar çatlıyor,
Yeşil sonsuzluğun saraylarında.
Eğiliyor, kınlıyor dallar!
Şiddetle inliyor gövdeler!
Kökler gıcırdıyor ve esniyorlar!
Korkunç bir karmaşayla düşüyor,
Üstüste yığılıyor hepsi,
Ve enkazların yuvarlandığı çatlaklarda,
Rüzgarlar uğulduyor.
Yukarıdaki sesleri duyuyor musun?
Uzakta ve yakında?
Evet, bütün dağ boyunca,
Cadıların ezgisi yayılıyor!

Koro halinde cadılar:

Cadılar göçtüğünde bayrama,
Tarla san,
Tohumlar yeşildir.
Büyük güruh biraraya gelir,
Şeytan tepelerinde oturur.
Aşılır dağlar ve tepeler,
Yellenir cadılar, kokar keçiler.

Ses: Kocakarı Baubo tek gelir,
Dişi bir domuza binip.

Koro:

Saygı gösterin hak edene!
Baubo karısı öne çıksın!
Güçlü bir domuz, anamız üstünde
Cadı güruhu, onun sözünü dinle.

Ses: Sen hangi yoldan geldin?

Ses: İlsenstein[x] üzerinden!
Baykuşun yuvasına bir uğradım da,
Faltaşı gibi açıldı gözleri!

Ses: Cehenneme kadar yolun var!

Bu kadar da hızlı gidilmez ki!
Ses: Beni de sürükleyip durdu,
Yara bere içinde kaldım!
Cadılar. Koro:
Yol geniştir, yol uzundur,
Bu ne delice devinim?
Dirgen batar, süpürge analar.
Çocuklar boğulur, çatlar dalar,
Büyücüler. Yarım Koro:
Evde ağır ağır dolanırız,
Daha hızlıdır karılar.
Elem evine gidilecekse eğer,
Bin adım öndedir onlar.

Büyücüler. Diğer Yarım Koro:
Fazla titiz sayılmayız biz,
Kadın belki bin adım atar,
Ama her ne kadar hızlıysa da,
Erkek onu bir hamleyle yakalar.
Ses: ***(Yukarıdan.)***
Gelin haydi! Gelin bizimle!
Kayalık denizindekiler!
Sesler: ***(Aşağıdan.)***
Biz de tepeye gelmek istiyoruz.
Çamaşır yıkarız, tertemiziz;
Ama hiçbir zaman çocuğumuz olmaz,
İki Koro:
Rüzgar sustu, yıldız kaçtı,
Ay solgun ışığını gizliyor.
Bu büyülü koro uçuşurken,
Alev kıvılcım saçılıyor.
Ses: ***(Aşağıdan.)***
Bekle! Bekle!
Ses: ***(Yukarıdan.)***

Kayaların arasından,
Kimdir bağıran?

Ses: ***(Aşağıdan.)***
Beni de alın! Beni de!
Üçyüzyıl oldu, tırmanıyorum,
Hala tepeye varamadım.
Benzerlerimin arasında olmak,
En büyük arzum benim.

İki Koro:
Süpürgeye, sopaya binilir,
Dirgen uçar, keçiler koşar,
Bugün havaya yükselemeyenler,
Bizim için artık yitiktirler.

Yarı Cadı: (Aşağıda.)
Ne zamandır yürüyorum, taban tepiyorum;
Ama diğerleri çok ileride!
Evimde huzurum kaçıyor,
Onlara da ulaşamıyorum.

Cadılar Korosu:
Melhemle cadıya cesaret veririz,
Paçavralar yelkenimiz olur,
Çamaşır teknesi bizim gemimiz,
Bugün uçamayan yaya kalır.

İki Koro:
Tepeye doğru göçünce biz,
Yerin yakınından gideriz,
Bütün çayırları biz kaplarız,
Güruh halindeki cadılarız.

Mefistofeles: İtiş kakış, sıçramalar,
Takırdılar, kaynaşma, bağrış çağrış,
Geliş gidiş, parlamalar,
Pis bir koku ve ateşler,
Gerçek bir cadı kazanı!

Tutun bana! Yoksa ayırıverirler bizi.
Neredesin?
Faust: (Uzaktan.)
Burada!
Mefistofeles: Ne!
Oraya nasıl sürüklenebildin ki?
Ev sahipliği hakkını kullanmam gerekecek.
Yer açın! Asilzade geliyor.
Yer açın! Tatlı avam sizi! Açılın!
Doktor Bey, tutun bana! Şimdi de,
Tek bir hamlede,
Kalabalıktan kaçalım;
Benim gibi biri için bile,
Fazlasıyla çılgın bir ortam.
Şu yan tarafta aydınlık bir yer var,
Beni nedense çekiyor o çalılık.
Gel benimle! İçine girelim.
Faust: Çelişkinin ruhu!
Pekala! Dediğin gibi olsun.
Gerçekten de çok akıllıca:
Valpurgis gecesi uğruna,
Bu dağın tepesine çıkıyoruz,
Sonra da gizleniyoruz.
Mefistofeles: Şu rengarenk ateşlere bak!
Oldukça canlı bir dernek,
Biraraya gelmiş orada.
Küçük bir dünyada,
Kimse yalnız kalmaz.
Faust: Ama ben yukarıda olmayı yeğlerdim!
Duman ve ateş çıkmaya başladı bile.
Akın ediyor elemin çevresine kalabalık;
Birçok bilmece açıklığa kavuşur şimdi.
Mefistofeles: Ama aynı zamanda,
Yeni bilmecelerin düğümleri de atılır.

Şimdi bırak dünyayı,
Sakin sakin oturalım şurada.
Eskiden beri görenek değil midir,
Büyük dünyanın içinde,
Küçük dünyaları yaratmamak.
Gencecik cadılar var orada,
Çırılçıplak,
Yaşlı cadılar da örtünmekle,
İyi yapmışlar.
Hatırım için hoşgörü gösterin;
Çabası az, zevki büyüktür.
Çalgı sesleri gelmeye başladı.
Kahrolası zırıltı! Ona alışmak gerek.
Gel benimle! Gel haydi! Başka türlü olmayacak,
Onlara yaklaşıp seni aralarına götüreceğim,
Yeniden birileriyle tanıştıracağım seni.
Ne diyorsun, arkadaş?
Hiç de küçük bir yer sayılmaz burası.
Baksana! Ucu bucağı görünmüyor neredeyse.
Yüz tane ateş yakılmış bir sırada;
Dans, gevezelik, yemek, içki ve aşk;
Söyle bana, bundan iyisi nerede var?
Faust: Bizi topluluğa katmak için,
Büyücü olarak mı, şeytan olarak mı,
Tanıtacaksın kendini?
Mefistofeles: Gerçi tanınmadan ortaya çıkmaya alışkınım,
Ancak şu var ki,
Gala günlerinde göstereceksin madalyalarını.
Bir dizbağı nişanı bana paye vermiyor belki,
Ama at ayağı burada iyi tanınır.
O sürünerek gelen salyangozu görüyor musun?
Duyargalarıyla o bile kokumu aldı.
İstesem de kendimi yadsıyamam burada.
Şimdi gel! Gidelim ateşten ateşe,

Ben görücüyüm, sen de talip.

(Sönmüş, yalnızca közleri kalmış bir ateşin çevresinde oturan birkaç kişiye.)

Yaşlı baylar, niye böyle kenarda kaldınız?
Bence, ortasında olmalıydınız,
Bu yaygara ve gençlik ateşinin;
Evinde herkes yeterince yalnızdır,
Nasıl olsa.
General: Ulusuna kim güvenebilir,
Uğruna ne yaparsan yap;
Kadınlarda olduğu gibi, halkta da,
Hep en gözde olan gençliktir.
Bakan: Yitirdiler bugünlerde doğruyu,
Nerede o eski günler;
O zamanlar biz herşeydik,
Altın yıllardı onlar.
Yeni Zengin: Hiç de aptal sayılmazdık,
Ve çokça yapardık, yapılmayacakları;
Ama şimdi her şey altüst oluyor,
Tam da yükümüzü tutuyorduk.
Az buçuk akıllıca yazılmış bir eserden;
Ve yeni kuşağa gelince,
Alıp yürümüş kendini beğenmişlik.
Mefistofeles: ***(Birden çok yaşlanmış görünür.)***
Erişti insanlık, kıyamet gününün olgunluğuna.
Cadıların dağına bu son çıkışımda;
Ve şarabım bulanık aktığına göre,
Dünya da gelmiştir kendi eşiğine.
Eskici **Cadı:** Sayın baylar, bakmadan geçmeyin!
Bu fırsatı kaçırmayın,
Yakından bakın mallarıma,

Neler neler bulacaksınız
Yeryüzünde eşsiz olan dükkanımda,
Hiçbir eşya yoktur ki,
Adamakıllı bir zarar vermemiş olsun,
İnsanlara ve dünyaya.
Burada tek bir hançer yoktur,
Üzerinden kan akmamış,
Tek bir mücevher,
Sevilmeye değer bir kadını baştan çıkarmamış,
Tek bir kılıç,
Anlaşmayı bozmamış,
Hatta arkadaşı arkadan vurmamış olsun.

Mefistofeles: Nineciğim!
Zamana ayak uydur biraz.
Ne olduysa oldu bitti!
Geçmiş, geçmişte kaldı!
Yenilik denen şeyden haberin yok mu?
Yeniliktir ancak, bize çekici gelen.

Faust: Neredeyse kendimden geçeceğim,
Ne biçim bir ayindir bu.

Mefistofeles: Bütün girdap yukarı yöneldi,
İttiğini sanıp, kendin itiliyorsun.

Faust: Peki bu da kim?

Mefistofeles: Ona iyi bak!
Lilith onun adı.

Faust: Kim dedin?

Mefistofeles: Adem'in ilk karısı.
Onun saçlarından sakınmalısın,
Genç bir erkeği sardığında onlarla,
Kurtuluş yoktur kolay kolay.

Faust: Görüyor musun,
Oturan o iki cadıyı,
Biri yaşlı, biri genç;
Dans etmekten yorgun düşmüşler galiba.

Mefistofeles: Bu gece durup dinlenmek yok.
Yeni bir dans başlıyor, hadi gel.
O cadıları kapalım.
Faust: *(Genç cadıyla dans ederken.)*
Vaktiyle güzel bir düşümde,
Bir elma ağacı gördüm,
İki güzel elması vardı,
Ben de çıkıp tırmandım.
Güzel Cadı:
Elmacığı arzuluyorsan,
Hem de cennetten beri,
Buna ben çok sevindim,
Bahçemde var onlardan.
Mefistofeles: *(Yaşlı cadıyla.)*
Vaktiyle korkunç bir düşümde,
Yarık bir ağaç gördüm,
Ortası korkunç açılmıştı,
Ama gene de hoşuma gitti.
Yaşlı Cadı:
Saygılar sunarım, şövalyem,
At ayağının sahibi,
Büyük tıkaç hazır olsun,
Bu ebatlardan korkmazsan.
Proktofantazmcı: Kahrolası halk! Bu ne küstahlık?
Çoktan beri kanıtlanmadı mı size:
Ruh dediğinin hiçbir zaman,
Doğru dürüst ayakta duramayacağı,
Üstelik de dans ediyorsunuz,
Bütün diğer insanlar gibi!
Güzel **Cadı:** Ne işi var onun balomuzda?
Faust: Burnunu sokmadığı yer yoktur ki.
Başkaları dans ederken,
O bu yapılanı değerlendirir,
Ve dansın her adımı hakkında,

Bir laf etmedikçe,
O adımlar atılmamış sayılır.
Onu en çok kızdıran da,
İleriye adımlar atmamız.
Eğer onun değirmeni gibi,
Hep aynı dairede dönüp dursanız,
Buna diyeceği olmazdı;
Özellikle de, onu överseniz,
Bu arada.
Proktofantazmcı: Hepiniz hala burada mısınız!
Bu ne küstahlık. Yok olsanıza.
Biz aydınlatmadık mı?
Şeytan dölleri, hiç mi kural tanımazsınız;
Bu kadar akıllı olmamıza rağmen,
Gene de ruhlardan kurtulamadık.
O kadar uğraştım, temizlemek için deliliği,
Ama ortalık bir türlü arınmıyor;
Bu ne küstahlık!
Güzel Cadı: Canımızı sıkma artık!
Proktofantazmcı: Ruh sürüsü, işte yüzünüze söylüyorum,
Ruhun baskı altına alınmasına gelemem ben;
Benim ruhum emirlere itaat etmez.
(Dans edenlerce sürüklenir.)
Bugün amacıma ulaşamadım.
Ama hiç olmazsa yolculuk ettim,
Ve umut ederim ki, son adımımdan önce,
Şeytan ve yazarları alt ederim.
Mefistofeles: Birazdan,
Bir su birikintisine çömecektir o,
Bu şekilde kendini rahatlatır,
Ve sülükler kabasına yapışınca,
Ruh ve ruhları unutur.
(Danstan ayrılmış olan Faust'a.)
Niçin bıraktın o güzel kızı,

Ne güzel ezgiler söylüyordu sana?
Faust: Ah, tam şarkısını söylerken,
Ağzından kızıl bir farecik çıktı.
Mefistofeles: Bu gayet, uygundur, titizlenme gene;
Hiç olmazsa gri bir fare değildi.
Hem başbaşa olunca ne farkeder?
Faust: Sonra da gördüm ki
Mefistofeles: Neyi?
Faust: Mefisto, görüyor musun,
Oradaki soluk benizli, güzel kızı,
Yalnız başına, uzakta?
Yavaş yavaş ilerliyor,
Ve adım atmadan süzülüyor sanki.
İtiraf etmem gerekir,
Bana öyle geliyor ki,
İyi yürekli Gretchen'e benziyor.
Mefistofeles: Bırak orada kalsın!
O kimseye yaramamıştır.
Büyülü bir imgedir o, cansız, bir put.
Onunla karşılaşmak iyi değildir;
Delici bakışı insanın kanını dondurur,
Neredeyse taşa çevirir.
Medusa'yı duymuşsundur.
Faust: Gerçekten,
Bir ölüye ait sanki gözleri,
Sevgi dolu bir elin kapatmadığı.
Bu göğüs Gretchen'in bana sunduğu,
Sahip olduğum tatlı bedene ait.
Mefistofeles: Çabuk kanan budala seni,
Bu bir büyü! Onu gören herkes,
Kendi sevdiğini gördüğünü sanır.
Faust: Bu nasıl bir zevk! Nasıl bir acı!
Gözlerimi akmıyorum bu görünüşten.
Ne güzel süslerdi bu ince boynu,

İnce kırmızı bir kurdela,
Bir bıçak sırtından daha ince!
Mefistofeles: Doğru! Ben de aynı fikirdeyim,
Başını koltuğunun altında da taşıyabilirdi,
Çünkü Perseus onu uçurdu
Nedir hep bu delilik eğilimi!
Gelsene tepeciğe doğru,
Prater[10] gibi eğlenceli bir yer;
Ve bir hal gelmediyse başıma,
Gerçekten bir tiyatro görüyorum.
Bugün ne oynanacak?
Servilibis: Yeni bir oyun,
Birazdan başlayacak,
Yedi oyundan sonuncusu,
Çünkü töre olan sayı budur.
Meslekten olmayanlar yazdı,
Meslekten olmayanlar da oynuyor,
İzninizle, sayın baylar,
Meslekten olmadığım halde,
Şimdi perdeyi açmam gerekiyor.
Mefistofeles: Sizleri cadı dağında görmek ne iyi,
Çünkü ait olduğunuz yer, tam burası.

Valpurgis Gecesi Rüyası ya da Oberon ve Titania'nın altın evlilik yıldönümü

{xi}

Perdearası

Tiyatro Yönetmeni:

Bugün bizler dinleniyoruz,
Sahnenin mert işçileri,
Eski bir dağ, nemli bir vadi,
Bugünkü sahnenin cephesi.

Herold:

Evliliğin altın olması,
Elli yıl gerektirir,
Ama olmaması kavganın,
Altının ta kendisidir.

Oberon:

Ey ruhlar, neredesiniz,
Hep birlikte ortaya çıkacağız,
Kral ve kraliçe barıştılar,
Ve bunu şimdi kutlayacağız.

Puck:

Cin geliyor dönüp dönüp,
Uygun adım ayak sürtüyor,
Alayını peşinden sürüklüyor,
Herkes birlikte seviniyor.

Ariel:

Ariel ezgiler estirir,
Tanrısal berrak tınılarla,
Çirkinleri çağırsa da,
Güzelleri de getirir.

Oberon:

İki eş iyi geçinmek isterse,
Bizi örnek almalı
İki kişi birbirini sevecekse,
Önce onları ayırmalı.

Titania:

Erkek küs, kadın dargınsa,
Tutun ikisini birden,
Yollayın güneye birini,
Kuzeye doğru da diğerini.

Bütün Orkestra: (Fortissimo.)
Sinek ağzı ve burunları,
Tekmil soydaşları,
Çalı kurbağası, cırcır böceği,
Orkestranın çalgıcıları.

Solo:
Şimdi bir gayda geldi,
Bir sabun köpüğüdür o,
Basık burnunun ezgisi,
Sümüklü böcek zırıltısı.

Henüz oluşan tin:
Örümcek ayağı ve kurbağa göbeği,
Ve uçuran kanatçıklar,
Bu pek bir yaratık olmadı,
Ama belki bir şiir yapar.

Sevgililer:
Adımlar küçük, sıçarayışlar yüksek,
Misk gibi çiğler ve kokular içinde,
Tıpış tıpış bu yürüyüşümüzle,
Varacak gibi değiliz gökyüzüne.

Meraklı yolcu:
Bu maskaralık nedir, rezalet,
Gözlerime inanamıyorum,
Oberon, yüce tanrı,
Seni de mi burada buluyorum?

Ortodoks:
Kuyruğu ve pençesi görünmüyor,
Ama hiçbir kuşkum kalmadı,
Eski Yunanlı tanrılar gibi,

Oradaki de bir şeytandı.

Kuzeyli Sanatçı:

Bugünkü tasarılarım geçicidir,
Taslak niyetinde,
Ama hazırlanıyorum şimdiden,
İtalya seyahatine.

Pürist:

Ah! Buraya nasıl düştüm.
Burası dilsel bir felaketmiş,
Ve bütün cadı güruhundan,
Pudra yalnız ikisi koymuş.

Genç Cadı:

Pudra ve etek neyime gerek,
Yaşlı, solgun bir dişi miyim,
Çırılçıplak, tekemin üstünde,
Oturup, çıplak etimi göstereyim.

Kibar Fahişe:

Yaşam tarzımız elvermiyor,
Bir ağız dalaşına giremem,
Umarım ki uzun sürmez,
Bu tazeliğinle çürümen

Orkestra şefi:

Sinek ağzı ve burunları,
Çıplak kadından uzak durun,
Çalı kurbağası, cırcır böceği,
Ölçü dışına taşmayın.

Rüzgar Gülü: *(Bir yönü göstererek.)*

İşte tam düşlediğim ortam,
Gelin gibi tüm kızlar
Bekar erkekler seviniyor,
Umutla doluyor insan.

Rüzgar Gülü: *(Diğer yönü göstererek.)*

Eğer yeryüzü bir anda yutmazsa,
Ve hepsini bir anda yutmazsa
Koşar adımlarla hız alacağım,
Kendimi cehenneme atacağım.

Hicivli Şiirler:

Biz haşereler geldik,
Küçük keskin kıskaçlarla,
Babamız olan şeytana,
Saygımızı sunmaya.

Hennings:

Görüyor musun şu kalabalığı,
Nasıl safça eğleniyorlar,
Sonunda da sanacaklar ki,
İyi bir yürek taşıyorlar.

Musaget:

Bu cadı ordularına,
Karışmayı pek severim,
İlham perilerine göre,
Onları kolayca yönetirim.

Sabık 'Zamanın Dehası':

Çevren iyiyse adam olursun,
Gel ve tut eteklerimi,
Cadı dağının, Alman yazının,
Yeterince geniştir zirveleri.

Meraklı Seyyah:

Bu kazık gibi adam da kim,
Kibirli adımlarla yürüyen,
Koklayarak galiba iz sürüyor:
"Cizvitler için aranıyor."

Turna Kuşu:

Berrak sularda avlanırım,
Ve çamurlu sularda da,
Dolayısıyla benim gibi bir imam,
Şeytanlara karışır zaman zaman.

Dünya Çocuğu:

İnanın bana, sofular için,
Herşey bir araçtır,
Cadı bayramında yaptıkları,
Dini bir toplantıdır.

Dansçı:

Yeni bir koro mu yaklaşıyor,
Davul sesleri duyuluyor,
"Rahatsız olmayın" birşey yok,
"Kamışlardan balaban sesleniyor."

Koreograf:

Nasıl da herkes oynatıyor,
Yeteneğine göre uzuvları,
Kambur zıplıyor, hımbıl hopluyor,
Görünüşe kimse aldırmıyor.

Kemancı:

Birbirinden nefret ediyor,
Bu hergele takımı,
Orfe'nin sazı hayvanları,
Gayda bunları birleştiriyor.

Dogmacı:

Düşüncelerimi değiştirmez.
Ne eleştiri ne de kuşku,
Şeytan da bir işe yaramalı,
Yoksa niye varolmalı.

İdealist:

Ancak bu kez imgelem,
İşi iyice azıttı,
Bunlar mı niteliklerim,
Bir ahmak oldum gittim.

Realist:

Bu yaratıklar beni sıkıyor,
Ve birazdan çok kötü olacağım,
İlk kez bütün ömrümde,

Ayaklarımla yere basamayacağım.

Metafizikçi:

Burası tam bana göre,
Bugün sevinç içindeyim,
Şeytandan yola çıkarak,
İyi ruhları çıkarsayım.

Kuşkucu:

Küçük alevi görüp izledikçe,
Hedef yakınlaştı sandılar,
Halbuki şeytana kuşku uyar,
Bana uygundur bu diyar.

Orkestra Şefi:

Çalı kurbağası, cırcır böceği,
Sizi yeteneksizler,
Sinek ağızları ve burunları,
Kahrolası müzisyenler.

Çevikler:

Gamsızdır bütün sürümüz,
Neşeli yaratıklardan oluşan,
Devam edemeyince ayaklarımız,
Kafamızın üstünde yürürüz.

Hantallar:

Lokmamızı hiç bırakmadık,
Ama yeterince dans ettik,
Ayakkabılar dağıldı gitti,
Yalın ayak kalakaldık.

Aldatıcı Işıklar:

Bataklıktan geliyoruz biz,
Zaten orada oluştuk,
Ama buradaki eğlencede,
Birer parlak kavalyeyiz.

Kuyruklu Yıldız:

Yükseklerden fırlayıp geldim,
Evim yıldız ve alevler,

Şimdi çayırda ters döndüm,
Bana kim yardım eder.

Şişmanlar:

Açılın! Çevredekiler! Açılın!
Geçtiğimiz yerde ot bitmez,
Ruhlar geliyor, ruhlar geliyor,
Ve cüsseleri ağırlık taşıyor.

Puck:

Yer yerinden oynadı,
Sizi fil yavruları
Bugün en çok ses getiren,
Kaba Puck'un kendisi olmalı.

Ariel:

Sevgili Doğa Ana ve de Ruh,
Size kanatlar taktı,
Benimle gelin, görünmez izimde,
Güllerin açtığı bir tepeye.

Orkestra: ***(Pianissimo.)***

Yukarılarda aydınlanıyor,
Bulutlar ve sisler;
Yapraklarda bir hava,
Kamışlarda bir rüzgar,
Ve herkes dağılıyor.

Kapalı bir gün. Tarla.

Faust. Mefistofeles.

Faust: Sefil olmuş! Çaresiz! Açınacak halde her yerde dönüp dolaşmış ve şimdi de mahpus! Bir suçlu olarak zindana atılıp korkunç acılara terk edilmiş, o sevgili bahtsız varlık! Buraya kadar vardı sonunda!- Sahtekar, şerefsiz hortlak seni, bütün bunları benden sakladın!- Dikil orada, dikil! Şeytanca gözlerini öfkeyle kafanın içinde yuvarlayadur! Karşımda dikil ve dayanılmaz varlığınla bana meydan oku bakalım! Mahpusmuş! Geri dönülmez bir sefalet içinde! Elemli ruhların ve duygusuzca yargılayan insanlığın elinde! Ve bütün bunlar olup biterken sen beni en yavanından eğlencelerle oyalıyor, benden gittikçe büyüyen kederini gizleyip onu yardımsız bir şekilde kendi mahvına bırakıyorsun..!
Mefistofeles: Bu ilk kez onun başına gelmiyor.
Faust: Köpek! İğrenç yaratık! Ey, kudreti sonsuz olan Ruh! Bu solucanı gene o köpek haline dönüştür, bir zamanlar geceleri çevremde dolaşan, gezinen masum insanların ayakları önünde yerlerde yaltaklanan ve ona doğru eğilindiğinde omuzlara sarılan o köpeğe. Ona gene en sevdiği şeklini ver ki, toprağın üstünde önümde sürünsün ve ben bu yitmiş yaratığı ayaklarımla tekmeleyeyim!- "İlk kez onun başına gelmiyor!"- Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Tek bir can bile bu derin sefalete düşmemeliydi ve ilk kez bu duruma düşen canın, ölüm acıları içinde kıvranırken sonsuz merhameti olan tanrının gözünde bütün diğerlerini bağışlatması gerekirdi! Yalnızca bir kişinin bu sefaletine tanık olmak kanımın çekilmesine yetiyor- sen ise binlercesinin kaderine kayıtsızca sırıtıyorsun!
Mefistofeles: Evet, gene aklımızın sınırına vardık, yani sizin insan aklınızın ters yüz olduğu noktaya. Dayanamıyorsan, neden bizimle işbirliğine girişirsin? Uçmak istiyorsun - şimdi başın mı dönüyor? Biz mi seni sıkıştırdık yoksa sen mi bizi?

Faust; İğrenç dişlerinle beni tehdit etmeye kalkışma! İğreniyorum!- Bana görünmeye gönül indiren ey büyük ve muhteşem Ruh, yüreğimin içini biliyorsun ve gönlümü; başıma gelen felaketlerden, mahvoluşumdan tad alan bu rezile beni niye zincirledin?
Mefistofeles: Bitti mi şimdi?
Faust: Onu kurtar ya da vay haline! Bin yılın en korkunç bedduası sana bela olsun!
Mefistofeles: İntikama yargıcın bağlarını çözemem, kapattığı kapıları açamam. -"Onu kurtar!" - Onu mahveden kimdi? Ben mi, sen mi?

(Faust öfkeyle çevresine bakar.)

Şimşekler mi yağdıracaksın? İyi ki o siz sefil ölümlülere verilmedi! Suçsuzken karşılık veren birini yere yıkmak, sıkıştıkları anda kendilerini rahatlatmaya çalışan tiranların bilinen tarzıdır.
Faust: Beni yanına götür! O özgür kalmalı!
Mefistofeles: Ya kendini içine attığın tehlike? Bil ki, kentte hala senin elinden dökülen kan yerde duruyor. Öldürmüş olduğun kişinin mezarı üstünde intikam ruhları dolaşıyor ve geri gelen katile pusu kuruyorlar.
Faust: Bunu da mı diyecektin? Bütün dünyanın ölüm ve cinayetleri başına gelsin, canavar seni! Beni ona götür dedim, kurtar onu.
Mefistofeles: Seni oraya götüreceğim, yapabileceklerim ise ancak şunlardır! Gökyüzünde ve yer yüzünde bütün kudret bende mi ki? Zindancının zihnini ben sislere bürürüm, sen de anahtarları alıp, onu insan eliyle zindandan çıkarırsın! Ben gözcülük yaparım, büyülü atlar hazır olacak, sizi kaçırırım. Yapabileceklerim bunlardan ibaret.
Faust: Hemen gidelim!

Gece, açık bir arazi

Faust, Mefistofeles, siyah atlarla fırtına gibi gidiyor.

Faust: Bu kargalı kayada,
Ne işleri var oradakilerin?
Mefistofeles: Kimbilir neyin peşindeler,
Neyi hazırlıyorlar?
Faust: Uçuyorlar, bir yukarı, bir aşağı,
Eğiliyorlar, kalkıyorlar.
Mefistofeles: Bir cadı topluluğu.
Faust: Birşeyleri serpip,
Birşeyler kutsuyorlar.
Mefistofeles: Geçelim! Geçelim!

Zindan

Faust, elinde birkaç anahtar ve bir lamba, demir bir kapı önünde.

Faust: Çoktan beri unuttuğum bir ürperme,
Kaplıyor beni,
Bütün kederi insanlığın,
Üstüme çöküyor.
Burada yatıp kalkıyor o şimdi,
Bu ıslak duvarların arkasında,
İşlediği suç da,
Yalnızca iyi yürekli bir delilikti!
Yanına gitmeye çekiniyorsun demek!
Onu yeniden görmek seni korkutuyor!
Kımılda! Duraksarsan,
Daha da yaklaşır ölüm.
(Kilidi kavrar, içeriden bir şarkı duyulur.)
Annem, o fahişe,
Öldürdü beni!
Babam, o namussuz,
Etimi yedi!
Kardeşim topladı,
Kemiklerimi,
Ve soğuk bir yere,
Gömdü onları;
Ben de bir kuş oldum,
Ormanda yaşayan,
Uçar, uçar giderim!
Faust: (Kilidi açar.)
Sevgilisinin onu dinlediğini,
Zincir sesini, samanların hışırtısını,
Duyduğunu bilmiyor.

(İçeri girer.)
Margarete: (Yattığı yerde gizlenir.)
Eyvah! Eyvah! Geliyorlar!
Ah, acı ölüm!
Faust: (Sessizce.)
Sus! Sus! Seni kurtarmaya geldim.
Margarete: (Sürünerek)
Eğer bir insansan,
Paylaş benimle bu kederi.
Faust: Bekçileri uyandıracaksın!
(Açmak üzere kilitleri alır.)
Margarete: (Dizlerinin üstünde.)
Kim verdi sana, cellat,
Üzerimdeki bu kudreti!
Daha gece yarısından,
Beni almaya geliyorsun!
Bana acı, yaşamımı esirge!
Yarın sabah,
Yeterince erken değil mi?(Ayağa kalkar.)
Çok genç, henüz çok genç değil miyim!
Şimdiden ölmem mi gerekir!
Çok da güzeldim,
Ve bu da beni mahvetti.
Arkadaşım yakınımdaydı,
Şimdiyse uzaklarda;
Erdenlik tacım parçalandı,
Dağıldı çiçekleri yerlere.
Canımı acıtma bana dokunurken!
Acı bana!
Sana ne yapmış olabilirim?
Beni boşuna yalvartma,
Seni hayatımda görmedim!
Faust: Dayanamıyorum bu acıya!
Margarete: Herşeyim sana bağlı.

Bırak beni, hiç olmazsa,
Çocuğumu emzireyim.
Bütün gece kucağımdaydı;
Şimdi de, beni aşağılamak için,
Onu öldürdüğümü söylüyorlar.
Bunu hiç unutamayacağım.
Hakkımda şarkılar uyduruyorlar!
Bu insanların yaptığı çok kötü!
Eğer eski bir masal böyle diyorsa,
Benimle ne ilgisi var.

Faust: (Dizleri üstüne çöker.)
Seni seven bir insan,
Ayaklarına kapanıp,
Seni kurtarmak istiyor,
Tutsağı olduğun bu acılardan.

Margarete: (Diz çökerek.)
Evet, diz çökelim,
Ve azizlere yalvaralım!
Bak! Bu basamakların altında,
Eşiğin altında,
Cehennem kaynıyor!
Elemli şeytan,
Korkunç bir öfkeyle,
Gürültüler koparıyor.

Faust: (Yüksek bir sesle)
Gretchen! Gretchen!

Margarete: (Dikkatle.)
Arkadaşımın sesiydi bu.
(Ayağa sıçrar. Zincirler düşer.)
O nerede? Seslendiğini duydum.
Kurtuldum! Kimse tutamaz beni.
Uçarak boynuna atılacağım,
Sarılacağım ona!
Gretchen diye seslendi!

Eşikte duruyordu.
Cehennemin uğultusu ve çatırtısı,
Öfke dolu, şeytanca aşağılamaları,
Engelleyemedi,
O tatlı, sevgili sesi tanımamı.

Faust: İşte benim!

Margarete: Sensin!
Ah, bunu bir daha söyle!
(Onu elleriyle kavrayarak.)
O! O işte! Bütün acılar nerede?
Nerede zindanın, zincirlerin korkusu?
Sensin? Beni kurtarmaya geldin.
Kurtuldum!
Seni ilk kez gördüğüm cadde,
Ve Marthe ile seni beklediğimiz,
O neşeli bahçe, yeniden,
Gözlerimin önüne geldi.

Faust: (Onu götürmek ister.)
Gel! Gel benimle!

Margarete: Ah gitme!
Senin bulunduğun yerde olmak,
Bana sevinç veriyor. (Onu okşar.)

Faust: Acele et!
Acele etmezsen,
Bunu pahalı öderiz.

Margarete: Nasıl?
Artık öpüşemiyor musun?
Arkadaşım, bu kadar kısa bir süre,
Benden uzak kalman,
Öpüşmeyi unutturdu mu sana?
Niçin korku kaplıyor içimi,
Senin boynuna sarılmışken?
Halbuki sözlerin, bakışların,

Bana hep bütün gökleri bağışlardı;
Nefesimi keserdin, beni öperken.
Öp beni!
Yoksa ben seni öperim! (Ona sarılır.)
Eyvah! Dudakların soğuk,
Ve sessiz.
Sevgin nerede?
Onu senden alan nedir?(Ona sırt çevirir.)

Faust: Gel! İzle beni!
Cesaret al, sevgilim!
Sonsuz bir alev içinde,
Sarılıyorum sana,
Yeterki beni izle!
Yalnızca bunu istiyorum!

Margarete: (Ona dönerek.)
Peki sen misin o?

Faust: Benim! Gel benimle!

Margarete: Bağlarımı çözdün, beni kucakladın,
Ama niçin çekinmiyorsun benden?
Çözdüğün kişinin, arkadaşım,
Kim olduğunu biliyor musun ki?

Faust: Gel! Gel! Gece aydınlanıyor.

Margarete: Annemi ben öldürdüm,
Çocuğumu suda boğdum.
Hem sana hem bana,
Bağışlanmış değil miydi o?
Sana da.- Sensin! İnanamıyorum.
Elini ver! Bu bir düş değil!
Sevgili elin! - Ah, elin ıslak!
Sil onu! Bana öyle geliyor ki,
Elinde kan var.
Sen ne yaptın! Tanrım!
Kılıcını kınına geri götür,
Lütfen, lütfen!

Faust: Geçmiş geçmişte kalsın,
Öldürüyorsun beni.
Margarete: Hayır, sen yaşamalısın,
Mezarları tarif edeceğim sana,
Hemen yarından başlayarak,
Onlara bakman gerek;
Anneme en iyi yeri ver,
Yanma da ağabeyimi,
Beni ise biraz uzağa,
Ama çok da değil!
Ve küçüğüm, sağımda olsun,
Başka kimse yanımda yatmayacak!
Senin yanma sokulmak,
Tatlı, sevgili bir mutluluktu!
Ama bunu artık başaramıyorum;
Yanına gelmek için,
Kendimi zorlamam gerekiyor,
Sanki beni geri itiyorsun;
Halbuki sensin,
İyi yürekli ve dürüst bakışınla.
Faust: Eğer ben olduğumu hissediyorsan,
Gel öyleyse benimle!
Margarete: Buradan dışarı mı?
Faust: Özgürlüğe.
Margarete: Eğer dışarıda mezar bekliyorsa,
Eğer pusu kurmuşsa ölüm, gidelim öyleyse!
Buradan, sonsuzluğun yatağından başka,
Hiçbir yere gitmem
Gidiyor musun şimdi? Ah, Heinrich,
Keşke gelebilsem seninle!
Faust: Yapabilirsin! Yeter ki iste!
Kapı açık!
Margarete: Gidemem; benim için umut yok.
Kaçmak neye yarar? Bırakmazlar peşimi.

Dilenmek ne feci,
Üstelik de vicdan azabın varsa!
Bilmediğin yerlerde dönüp dolaşmak,
Öyle sefil birşeydir ki,
Sonunda gene de yakalarlar seni!

Faust: Senin yanında olacağım!

Margarete: Çabuk ol! Çabuk!
Zavallı çocuğunu kurtar!
Acele et! Derenin yanındaki yoldan,
Köprünün üzerinden,
Ormandan içeri
Solda, iskelenin orada,
Gölün içinde. Hemen yakala onu!
Çıkmaya çabalıyor,
Çırpınıyor hala!
Kurtar! Kurtar!

Faust: Kendine gelmeye çalış!
Yalnızca bir adım atabilsen,
Kurtuldun demektir!

Margarete: Keşke tepeyi aşabilsek!
Annem bir kayaya çökmüş orada,
Kanım donuyor onu düşününce.
Annem bir kayaya çökmüş orada,
Başı gidip gidip geliyor;
Ama işaret etmiyor, başını sallamıyor,
Başı iyice ağırlaşmış,
Ve o kadar çok uyumuş ki,
Artık uyanmayacak.
Bizim mutluluğumuz için,
O uyudu.
Onlar sevinçli zamanlardı!

Faust: Eğer konuşmak,
Yalvar yakar olmak işe yaramayacaksa,
Seni buradan taşıyarak götüreceğim.

Margarete: Bırak beni!
Zorla olmaz!
Öldürecek gibi tutma beni!
Eskiden senin için herşeyi yapardım.
Faust: Gün ağarıyor! Sevgilim! Sevgilim!
Margarete: Gün! Evet, gün başlıyor!
Son günümün ışığı bu;
Düğün günüm olsaydı keşke!
Gretchen'in seni yanına aldığını, kimseye söyleme.
Erdemlik tacımı parçalarlar yoksa!
Olan oldu işte!
Gene göreceğiz birbirimizi;
Ama dansta değil.
Sessiz sessiz birikiyor,
Kalabalıklar.
Meydan, sokaklar,
Onlara dar geliyor.
Çanlar çalıyor, kırılıyor kalem.
Beni nasıl da tutup bağlıyorlar!
Kanlı sehpanın önüne sürüklendim bile.
Herkes ensesinde,
Demirin keskinliğini hissediyor,
Benim boynuma inecek demirin.
Dünya, suskun bir mezar gibi,
Önümde yatıyor!
Faust: Keşke hiç doğmasaydım.
Mefistofeles: (Dışarıda görünür.)
Haydi! Yoksa mahvolursunuz.
Yararsız bir ikircim!
İkircim ve boşuna konuşma!
Atlar ürperiyor,
Tan ağarıyor dışarıda.
Margarete: Nedir **bu,** yerden yükselen?
O mu! O! Gönderin onu!

Ne istiyor, bu kutsal yerde?
Beni istiyor!
Faust: Yaşamalısın!
Margarete: Ey ilahi adalet,
Sana teslim ediyorum kendimi!
Mefistofeles: (Faust'a)
Gel! Gel! Yoksa seni,
Onunla bırakıp giderim.
Margarete: Sana teslim oluyorum, tanrım!
Kurtar beni!
Melekler! Kutsal ordular.
Sarın ve koruyun beni!
Heinrich! Bana dehşet saçıyorsun.
Mefistofeles: O suçlu bulundu!
Ses: (Yukarıdan.)
O, kurtuldu!
Mefistofeles: (Faust’a)
Gel yanıma!
(Faust'la birlikte kaybolur.)
Sesi (içeriden, gittikçe zayıflayarak.)
Heinrich! Heinrich!

AÇIKLAMALAR

[i] Mantık Bilimi.

[ii] Doğa çalışması

[iii] Siz de tanrı gibi olacak, iyi ve kötüyü bileceksiniz.

[iv] Kutsal saflık!

[v] Kıyamet günü, tanrının gazabı,
Dünyayı eritip kül edecek.

[vi] Tanrı mahkemesini kuracak,
Bütün sırlar açığa çıkacak,
Hiçbir şey gizlenemeyecek.

[vii] Doğru olanlar bile zor kurtulurken,
Zavallı ben ne söylerim o zaman?
Kim beni savunacak?

[viii] Zavallı ben ne söylerim o zaman?

[ix] "Valpurgis Gecesi", halk söylencesine göre cadıların bayram gecesidir. Halk arasında bu toplantının Harz Dağlarında yapıldığı söylenirdi.

[x] Viyana'daki ünlü eğlence parkı

[xi] Valpurgis Gecesi Rüyası, Shakespeare'in "Bir Yaz Gecesi Rüyası" adlı eserinden 'esinlenmiştir'. Goethe burada kendi zamanındaki bazı insan tiplerini alaya alır. Günümüzün okuru için kimin kastedildiği belki zor anlaşılabilir ama bu türden hayaletler günümüzde de yok değil.